
NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

Výroční zpráva
2020

Národní
zemědělské
muzeum

Úvodní slovo

Milí přátelé Národního zemědělského muzea,

rok se dvěma dvojkami a dvěma nulami v letopočtu se do dějin Národního zemědělského muzea zapsal velice výrazným způsobem.

Otevřeli jsme pobočku v Ostravě a začali budovat pobočku novou – v areálu Výstaviště v Českých Budějovicích. Zpracovali jsme návrh Konceptce rozvoje muzea 2021–2024 s výhledem do roku 2030, kde připravujeme nové produkty, abyste se měli na co těšit.

Muzeum, tak jako celou naši společnost, zasáhla epidemie nového typu chřipky – covid-19 – a zásadním způsobem poznamenala jeho činnost. První vlna proběhla v čase začínajícího zemědělského roku – jarních prací na poli a v zahradě, kladení mláďat, svátků jara a souvisejících tradičních obyčejů. Na rozdíl od jiných let je muzeum svými akcemi nemohlo připomenout.

V uvolňovací pauze jsme horečně finišovali na dokončení expozice v nové budově muzea v jedinečném areálu – Ostravě, Dolních Vítkovicích. Mám k tomuto areálu osobní vztah, od roku 1996 jsem se podílel na jeho záchraně a v roce 2009 jsem byl zodpovědný za přípravu rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 486 386 334,00 Kč z Integrovaného operačního programu, díky níž se z Dolní oblasti Vítkovice (DOV) stala druhá nejnavštěvovanější kulturní památka v naší vlasti. Proto mám velkou radost z toho, že právě v tomto místě vám bude sloužit nová pobočka muzea a bude připomínat (i když se to na první pohled na vysoké pece a soubor všelijakých hal spojených mohutnými rourami nezdá), že dějiny zemědělství na tomto břehu Ostravice jsou mnohem delší než výroba a zpracování železa a že Moravskoslezský kraj je významným producentem potravin v rozmanité skladbě. Dne 17. září 2020 jsme novou pobočku slavnostně otevřeli a za pár dnů zase zavřeli. Přesto expozici potravin a zemědělských strojů a výstavu k 50. výročí pivovaru Radegast vidělo 4 300 návštěvníků.

V rámci Mezinárodního roku zdraví rostlin jsme v Praze otevřeli výstavu Lékaři rostlin, k času adventnímu a vánočnímu výstavu Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích a mimo ně řadu dalších putavých výstav, které jste mohli sledovat spíše na stránkách <https://www.nzm.cz/expozice-a-vystavy> než ve skutečnosti. Epidemická situace byla v pozitivním slova smyslu výzvou pro mé kolegy, kteří vytvořili koncept „V muzeu jako doma“, jenž se stal inspirací pro projekt „V Praze jako doma“. V souvislosti s požadavkem, abychom v rámci epidemické situace chodili do přírody, a přitom si současně užívali produktů muzea, vytvořili moji kolegové koncept zámkové hry „Skryté poklady Letenských sadů“ (<https://www.nzm.cz/aktuality/skryte-poklady-letenskych-sadu>) a pro velký úspěch jej rozšiřují v rámci všech poboček muzea.

Milí přátelé Národního zemědělského muzea, na dalších stranách této výroční zprávy najdete spoustu dalších informací o tom, jak jsme rozšířili naši sbírku, co vše jsme publikovali v nejrůznějších médiích, jaké výstavy, konference a akce jsme zvládli, co jsme opravili nebo nově vybudovali či pořídili, zkrátka vše, co ve výroční zprávě hledáte a očekáváte. Uvidíte, že jsme i v této zvláštní době nezaháleli.

Ale bez vás, našich vzácných hostů, je nám smutno.

Těšíme se na vás.

Ing. Zdeněk Novák
GENERÁLNÍ ŘEDITEL

Shrnutí

Národní zemědělské muzeum v roce 2020

- ⇒ Příspěvková organizace Ministerstva zemědělství
- ⇒ V Centrální evidenci sbírek (CES) evidováno 103 639 sbírkových předmětů
- ⇒ 6 poboček / celkem 318 784 návštěvníků
- ⇒ 17. září 2020 otevřeno nové NZM Ostrava, muzeum potravin a zemědělských strojů
- ⇒ 3. místo v kategorii Muzejní počín roku Gloria musaealis za rekonstrukci NZM Valtice
- ⇒ Děti a mládež do 18 let vstup do muzea zdarma
- ⇒ Resortní dny
- ⇒ 13 výzkumných oblastí / 1 nový vědecký projekt v rámci programu NAKI II
- ⇒ 5. ročník soutěže vědeckých prací Věda pro zemi / 27 přihlášených prací
- ⇒ 8 odborných publikací
- ⇒ 2 vydání recenzovaného časopisu Prameny a studie
- ⇒ 1 mezinárodní odborná konference
- ⇒ 17 nových výstav
- ⇒ 45 typů lektorských programů v nabídce / 3 987 účastníků
- ⇒ 6 650 888 Kč v tržbách ze vstupného
- ⇒ 32 akcí pro veřejnost
- ⇒ 497 posluchačů na 10 přednáškách pro veřejnost
- ⇒ 21 workshopů pro veřejnost / 155 účastníků
- ⇒ 430 účastníků 23 speciálních průvodcovaných prohlídek
- ⇒ 2 příměstské tábory na Kačíně a v Čáslavi, 2 týdny lektorských programů v Praze
- ⇒ Projekty v rámci programu IROP
 - ⇒ Depozitárně-expoziční objekt v Ostravě
 - ⇒ Provozně nízkonákladový depozitář NZM v Čáslavi

Vedoucí zaměstnanci (ředitelé, náměstkové) k 31. 12. 2020

Vedoucí zaměstnanci

Ing. Zdeněk Novák	generální ředitel (statutární orgán)
Ing. Jiří Houdek	náměstek pro řízení sekce prezentace a ředitel pobočky Praha
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	náměstek pro řízení sekce muzeologie
Mgr. Tomáš Gec	náměstek pro řízení sekce provozně-ekonomické
Ing. Vladimír Michálek	ředitel pobočky Čáslav
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	ředitel pobočky Kačina
Ing. Jiří Houdek	ředitel pobočky Ohrada
Mgr. Ivan Berger	ředitel pobočky Ostrava
Ing. Vilém Křeček	ředitel pobočky Valtice

Podsbírky

Archeologie zemědělství	Potravinářská výroba
Botanická	Rostlinná výroba I
Etnografie	Rostlinná výroba II
Fotoarchiv	Rybářství
Gastronomie	Venkovská řemesla
Knihy – staré tisky	Vinařství
Květinářství	Zelinářství
Lesnictví	Zemědělská technika
Modely zemědělských staveb	Zemědělství a umění
Myslivost	Zoologie
Obchod	Živočišná výroba
Ovocnictví	Životní prostředí

Obsah

1.	Úvod	9
1.1	Poslání organizace	9
1.2	Poradní orgány NZM	10
1.2.1	Rada muzea	10
1.2.2	Vědecká rada muzea v roce 2018	10
1.2.3	Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost	11
1.2.4	Rada pro výstavní činnost	12
2.	Výzkumná činnost	13
2.1	Věda a výzkum	13
2.1.1	Koncepce vědy a výzkumu	13
2.1.1.1	<i>Institucionální podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje</i>	14
2.1.1.2	<i>Účelová podpora – projekty</i>	17
2.1.2	Popularizace vědy	17
3.	Správa a ochrana sbírky	19
3.1	Koncepce sbírky	19
3.2	Akvizice	19
3.3	Podsbírky	20
3.3.1	Podsbírka Archeologie zemědělství	20
3.3.2	Podsbírka Botanická	20
3.3.3	Podsbírka Etnografie	20
3.3.4	Podsbírka Fotoarchiv	21
3.3.5	Podsbírka Gastronomie	22
3.3.6	Podsbírka Knihy – staré tisky	22
3.3.7	Podsbírka Květinářství	23
3.3.8	Podsbírka Lesnictví	23
3.3.9	Podsbírka Modely zemědělských staveb	24
3.3.10	Podsbírka Myslivost	24
3.3.11	Podsbírka Obchod	25
3.3.12	Podsbírka Ovocnictví	25
3.3.13	Podsbírka Potravinářská výroba	25
3.3.14	Podsbírka Rostlinná výroba I	26
3.3.15	Podsbírka Rostlinná výroba II	26
3.3.16	Podsbírka Rybářství	27
3.3.17	Podsbírka Venkovská řemesla	28
3.3.18	Podsbírka Vinařství	28

3.3.19	Podsbírka Zelinářství	28
3.3.20	Podsbírka Zemědělství a umění (fond Obrazy, Numizmatika, Chotkové)	29
3.3.21	Podsbírka Zemědělská technika	30
3.3.22	Podsbírka Zoologie	30
3.3.23	Podsbírka Živočišná výroba	31
3.3.24	Podsbírka Životní prostředí	32
3.3.25	Fond Archiválie	32
3.3.26	Knihovní fond	33
3.4	Katalogizace, digitalizace	33
3.5	Inventarizace	33
3.6	Uložení sbírky	33
3.7	Restaurování, konzervace, preparace	35

4. Muzejní komunikace 36

4.1	Návštěvnost	36
4.2	Výstavní činnost	40
4.2.1	Expozice Národního zemědělského muzea	40
4.2.1.1	Expozice v Praze	40
4.2.1.2	Expozice v Čáslavi	42
4.2.1.3	Expozice na zámku Kačina	42
4.2.1.4	Expozice na zámku Ohrada	44
4.2.1.5	Expozice ve Valticích	45
4.2.1.6	Znojmo – Expozice pivovarnictví	46
4.2.1.7	Expozice v Ostravě	46
4.2.2	Výstavy v roce 2020	47
4.2.2.1	Výstavy v Praze	47
4.2.2.2	Výstavy v Čáslavi	48
4.2.2.3	Výstavy na Kačině	49
4.2.2.4	Výstavy na Ohradě	50
4.2.2.5	Výstavy ve Valticích	54
4.2.2.6	Výstavy v Ostravě	54
4.3	Publikační činnost	55
4.3.1	Odborné knihy	55
4.3.2	Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie	55
4.4	Edukační a lektorská činnost	56
4.4.1	Lektorské programy	56
4.4.2	Průvodcované prohlídky	60
4.4.3	Přednášky a semináře	60
4.4.4	Kurzy vaření v NZM Praha	60
4.4.5	Noc vědců	61
4.4.6	Resortní dny	62
4.5	Akce	62
4.6	Muzeum on-line	65
4.7	Partnerství	66
4.7.1	Příklady partnerské spolupráce v roce 2020	67
4.7.2	Síť zemědělských muzeí	67
4.7.3	Děti a mládež do NZM zdarma	71
4.7.4	Mimomuzejní prezentace	71

4.8	Medializace a mediální spolupráce	72
------------	--	----

5. Provozně-ekonomická agenda 76

5.1	Organizační struktura	76
5.1.1	Popis organizační struktury a vedoucí zaměstnanci	76
5.1.2	Organizační schéma	76
5.2	Sídla a pracoviště	77
5.2.1	NZM Praha	77
5.2.2	Pobočka Čáslav	78
5.2.3	Pobočka Kačina	79
5.2.4	Pobočka Ohrada	79
5.2.5	Pobočka Valtice (zahrnuje i referát „pobočka“ Znojmo)	80
5.2.6	Pobočka Ostrava	81
5.3	Ekonomická část	82
5.3.1	Příjmy ze vstupného	82
5.3.2	Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách	82
5.4	Hospodaření organizace	84
5.5	Personální údaje	85

Zpráva nezávislého auditora 86

6. Výkaz zisků a ztrát 90

6.1	Rozvaha	92
------------	----------------	----

1. Úvod

1.1 Poslání organizace

Národní zemědělské muzeum se zabývá a v souladu se zřizovací listinou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje, odborně zpracovává a zpřístupňuje veřejnosti sbírku hmotných dokladů vývoje zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zoologie, zahradnictví (zahrnující ovocnářství, zelinářství a květinářství), vinařství, botaniky, životního prostředí, zpracování zemědělských produktů, potravinářství a gastronomie, dokladů vývoje a rozvoje venkova, tradic, vývoje životního prostředí a kulturní krajiny české i zahraniční, zejména však z území Čech, Moravy a Slezska. Národní zemědělské muzeum pečuje o výstavní a správní budovu v Praze 7 na Letné a o další pobočky v Čáslavi, na Kačině, na Ohradě, ve Valticích, pod něž je začleněna i Expozice pivovarnictví ve Znojmě, a v Ostravě. Ve své sbírce spravuje muzeum celkem 103 639 sbírkových předmětů.

Organizace: Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Právní statut: státní příspěvková organizace Ministerstva zemědělství České republiky

Sídlo organizace: Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7

IČO: 75075741

DIČ: CZ75075741

Telefon: 220 308 200

E-mail: sekretariat@nzm.cz

Webové stránky: www.nzm.cz

Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství České republiky (MZe)

Zřizovací listina: úplné znění zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., č. j. 11560/2006 ze dne 19. 4. 2006 ve znění dodatků (změn) č. 1 ze dne 30. 11. 2015 č. j. 44964/2015, č. 2 ze dne 13. 12. 2017 č. j. 47907/2017-MZE-13221, č. 3 č. j. 5817/2019-MZE-11184 ze dne 12. 2. 2019.

Rok zřízení: 2006 (rok založení: 1918)

Základní dokumenty

- ⇒ Zřizovací listina státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 19. 4. 2006, č. j. 11560/2006
- ⇒ Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 30. 11. 2015, č. j. 44964/2015 (č. j. NZM-000/1020/2015)
- ⇒ Opatření Ministerstva zemědělství – Změna zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 13. 12. 2017, č. j. 47907/2017-MZE-13221 (č. j. NZM/2017/2319)
- ⇒ Opatření Ministerstva zemědělství – Změna č. 3 zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 12. 2. 2019, č. j. 5817/2019-MZE-11184 (č. j. NZM/2019/292)
- ⇒ Jednací řád Rady státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., ze dne 16. 10. 2017, č. j. 58636/2017-MZE-13222 (č. j. NZM/2017/1891)

- ⇒ Statut Rady státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s.p.o., ze dne 16. 10. 2017, č.j. 58619/2017-MZE-13222 (č.j. NZM/2017/1891)
- ⇒ Jednací řád Vědecké rady státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s.p.o., ze dne 20. 1. 2016, č.j. NZM – 000/605/2016

Strategické dokumenty

Strategie rozvoje Národního zemědělského muzea Praha na roky 2015–2020, schválena poradou ministra dne 28. 5. 2015, která byla na základě pokynu ministra zemědělství v srpnu 2018 výrazně modifikována a přijata jako Aktualizace investiční strategie Národního zemědělského muzea. Návrh Koncepte rozvoje Národního zemědělského muzea na roky 2021–2024 s výhledem do roku 2030 předložen MZe.

Ostatní strategické dokumenty

- ⇒ Koncepte vědy a výzkumu 2016–2022 (schválena Vědeckou radou NZM v roce 2016)
- ⇒ Koncepte tvorby, ochrany a využití sbírky Národního zemědělského muzea, s.p.o., 2016–2022
- ⇒ Dlouhodobá koncepte rozvoje výzkumné organizace na období let 2018–2022 (schválena Vědeckou radou NZM v roce 2017)

1.2 Poradní orgány NZM

1.2.1 Rada muzea

Rada státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s.p.o., tzv. Rada muzea, je kontrolním a dohledovým orgánem. Členy jmenuje ministr zemědělství.

Složení Rady muzea v roce 2020

Ing. Jiří Havlíček (od 23. 2. 2017, znovu jmenován 20. 3. 2020) – místopředseda
 Ing. Marie Kačorová (od 3. 5. 2017, znovu jmenována 12. 8. 2020)
 PhDr. Naděžda Kubů, CSc. (od 25. 4. 2019)
 Mgr. Jan Sixta (od 3. 12. 2018)
 Ing. Dana Večeřová (od 3. 12. 2018) – předsedkyně

1.2.2 Vědecká rada muzea v roce 2018

Vědecká rada je poradním orgánem generálního ředitele muzea. Rada pracuje ve složení:
 doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc. – Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (předseda Vědecké rady)
 Ing. Pavlína Adam, Ph.D. – Odbor vědy, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství (rezignace k 31. 10. 2020)

PhDr. Petr Blažek, Ph.D. – Ústav pro studium totalitních režimů (květen 2020 – konec mandátu)
 Ing. Iva Blažková, Ph.D. – Ministerstvo zemědělství (od 1. 12. 2020)
 Ing. Jiří Boháček – Rektorát ČVUT v Praze
 PhDr. Pavel Douša, Ph.D. – Národní zemědělské muzeum
 Ing. Jiří Houdek – Národní zemědělské muzeum (od 6. 5. 2020)
 Ing. Václav Hrubý, CSc. – Česká akademie zemědělských věd
 PhDr. Bronislav Chocholáč, Dr. – Historický ústav FF Masarykovy univerzity v Brně (květen 2020 – konec mandátu)
 Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D. – Ústav zemědělské ekonomiky a informací
 prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc. – Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK v Praze
 Ing. Jiban Kumar, Ph.D. – Výzkumný ústav rostlinné výroby
 prof. PhDr. Eduard Maur, CSc. – Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice
 Ing. Jan Navrátil, CSc. – Česká zemědělská univerzita v Praze
 PhDr. Pavel Novák, CSc. – Národní zemědělské muzeum
 Mgr. Branislav Panis – Slovenské národné múzeum
 doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D., MSc. – Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo
 doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D. – Národní zemědělské muzeum
 prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. – Ústav českých dějin FF UK v Praze
 Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D. – Národní zemědělské muzeum
 Mgr. Antonín Šimčík – Slezská univerzita Opava
 doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
 prof. Ing. Jan Vašák, CSc. – Agrada, s.r.o.
 Ing. Hana Urbancová, Ph.D. – Česká akademie zemědělských věd

1.2.3 Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost je poradním orgánem generálního ředitele muzea. Generální ředitel jmenuje a odvolává jeho členy. Poradní sbor vydává stanoviska k nabývání sbírkových předmětů, k návrhům na převedení, výměnu nebo vyřazení, k projednávání výsledků inventarizace atd. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost se vyjadřuje ke strategii sbírkotvorné činnosti muzea a k jejím změnám.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost k 31. 12. 2020

Interní členové

Ing. Zdeněk Novák (předseda)
 PhDr. Pavel Douša, Ph.D. (místopředseda)
 Mgr. Lucie Kubásková (tajemnice)
 Mgr. Ivan Berger
 Alena Dubová
 Ing. Jiří Houdek
 Ing. Vilém Křeček
 Bc. Lenka Martinková
 Ing. Vladimír Michálek
 PhDr. Pavel Novák, CSc.

Externí členové

prof. Dr. Ing. František Kumhála – Česká zemědělská univerzita

PhDr. Jan Novotný – Národní technické muzeum
 Mgr. Jan Pohunek, Ph.D. – Národní muzeum
 Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc. – Univerzita Karlova
 Mgr. Lucie Střechová – Národní technické muzeum

1.2.4 Rada pro výstavní činnost

Rada pro výstavní činnost je interní pracovní tým vytvořený na základě příkazu generálního ředitele 05/2020. Jeho členy jsou generální ředitel muzea, náměstci, ředitelé poboček, vedoucí oddělení muzeologie, vědy a výzkumu, marketingově-obchodního a oddělení ekonomiky, rozpočtu a účetnictví.

2. Výzkumná činnost

2.1 Věda a výzkum

Globálním cílem řešení výzkumu realizovaného NZM je zkoumání jevů v komplexních souvislostech (včetně vazby na klimatické změny a obdobné výzvy současnosti) se záměrem využít nových poznatků pro současnou a budoucí praxi. To vše v kontextu tradičních přístupů a udržitelného hospodaření.

Jádro výzkumu v roce 2020 představovalo téma člověk a technologie, jehož interdisciplinární výzkum je s to nabídnout relevantní inspirace pro budoucnost a přispívat tímto k potřebné udržitelnosti. Dílčími navazujícími cíli byly:

- ⇒ zpracovávání dějin zemědělství (lesnictví, rybářství, vývoj a rozvoje venkova atd.) v interdisciplinárním diskurzu a ve vazbě na posilování udržitelného hospodaření a zvyšování soběstačnosti;
- ⇒ využití sbírkového fondu a dalších poznatků pro identifikaci tradičních, udržitelných způsobů zemědělské, lesnické, rybářské či potravinářské výroby a péče o krajinu;
- ⇒ prezentace sbírkového fondu a výsledků výzkumu prostřednictvím expozic a výstav, příprava kritických katalogů ke sbírkám, katalogů k výstavám a expozicím, publikačních výstupů, přednášek a edukačních programů;
- ⇒ vytvoření platformy pro setkávání odborníků v dané oblasti.

Odborná činnost NZM v roce 2020 směřovala ke zvýšení vědeckého poznání v kontextu jednotlivých tří výzkumných záměrů a v rámci nich vyčleněných výzkumných aktivit. Výstupy a výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství předkládalo muzeum formou monografií, dílčích odborných článků, materiálových studií a zpráv. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea byly dále využity při přípravě expozic a výstav. Vědeckými aktivitami bylo též individuální členství zaměstnanců NZM v nejrůznějších národních i mezinárodních vědeckých institucích a sdruženích. Dílčí složkou prezentace výsledků vědy a výzkumu byla popularizace vědy široké veřejnosti. V roce 2020 se muselo muzeum vypořádat s nepříznivou epidemiologickou situací (covid-19). Řada vědeckých aktivit tak byla realizována prostřednictvím on-line platformy (např. Noc vědců, webinář Cesty sbírkových předmětů).

2.1.1 Koncepce vědy a výzkumu

Odborní pracovníci muzea se v roce 2020 podíleli na přípravě monografií a publikovali v odborných recenzovaných neimpaktovaných časopisech v České republice a v zahraničních časopisech indexovaných v databázi Web of Science či Scopus. K dalším publikačním aktivitám NZM patří články otištěné v číslech časopisu Prameny a studie.

NZM ve své publikační činnosti pokračovalo v naplňování jednoho ze stěžejních cílů koncepce, kdy na podkladě výzkumu historických pramenů je současné generaci představován historický odkaz, tak důležitý pro stanovení a aplikaci zásad udržitelnosti zemědělství, popř. hospodářství jako celku. Toto výzkumné zaměření muzea plně koresponduje se stanovenými třemi klíčovými oblastmi „Koncepce VaVaI MZe 2016–2022“, jejichž ústředním bodem je „udržitelnost“.

V roce 2020 pokračovalo NZM ve vydávání interdisciplinárního recenzovaného časopisu Prameny a studie. V roce 2020 vydalo NZM dvě čísla časopisu.

Předmětem a náplní činnosti NZM realizované prostřednictvím výzkumných záměrů pro rok 2020 bylo zejména vědecké zhodnocení sbírky NZM v kontextu prostředí, z něhož sbírkové předměty pocházejí, a dosažení úplnějšího stupně poznání v jednotlivých podsbírkách. V roce 2020 k naplnění tohoto cíle přispělo 19 vědeckých výstav, které byly pořádány napříč pobočkami NZM. Na úspěšnou výstavu s názvem „Jindřich Štreit a Cykly“ z roku 2019 navázala výstava „Lékaři rostlin“ umístěná v hlavní výstavní budově v Praze.

V roce 2020 pokračoval projekt Interního grantového systému NZM. V roce 2020 bylo ukončeno 7 projektů IGS, přičemž bylo dosaženo předepsaných výstupů. V rámci jmenovaného grantového systému bylo pro rok 2020 podáno 7 nových žádostí. Nová témata pro období 2021–2022 se zaměřují na klíčové okruhy související s agrární problematikou.

Národní zemědělské muzeum bylo aktivní také v přednáškové činnosti a pořádání konferencí. V termínu 7. 1. – 10. 3. 2020 proběhl cyklus odborných přednášek Dějiny zahradního umění věnovaný zahradám a zahradní architektuře, který vedl Ing. Zdeněk Novák.

Ve dnech 15. a 16. 9. 2020 proběhla na pobožce Ohrada mezinárodní odborná konference k problematice kůrovcové kalamity Kůrovcová kalamita... České lesnictví na rozcestí?, jejímž cílem byla odborná diskuze na toto aktuální téma. Se závěry konference plánují organizátoři seznámit odbornou i laickou veřejnost, dále mají v plánu představit možná řešení tohoto aktuálního kalamitního stavu. Konference, která proběhla z části i přímo v terénu, získala akreditaci u Ministerstva vnitra ČR pod číslem AK/I-4/2019.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

Pro rok 2020 byla plánovaná dvoudenní mezinárodní agrární konference Muzeum jako nástroj prezentace venkovského života, zemědělství a lesnictví, která měla proběhnout v termínu 5.–6. 11. 2020. Z důvodu zhoršené epidemiologické situace (covid-19) byla realizace této konference posunuta do roku 2021. Nicméně v daném termínu uspořádali odborní pracovníci NZM odborný webinář Cesty sbírkových předmětů v (Národním zemědělském) muzeu, který se věnoval problematice sbírkových předmětů a jejich cesty od akvizice až po odbornou prezentaci. Webinář se uskutečnil 5. 11. 2020 a jeho záznam je zveřejněn na webových stránkách NZM.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

V roce 2020 pokračovalo NZM v aktivitách spojených s budováním spolupráce v agrární oblasti České republiky. Významným projektem bylo budování sítě zemědělských muzeí. V roce 2020 měla síť celkem 77 členů.

Národní zemědělské muzeum bylo iniciátorem vzniku nového dvanáctého odboru České akademie zemědělských věd (ČAZV). Vznik odboru agrárních dějin (OAD) schválil a podepsal v prosinci 2020 ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc. Nový odbor je velmi důležitý z hlediska poznání historie a tradic zemědělství pro uchování jeho hodnoty pro budoucí generace a nutnosti prezentace historického vývoje zemědělství a agrárního sektoru v rámci široké veřejnosti. V první fázi projevilo zájem o členství 60 odborníků z řad akademiků, výzkumných pracovníků i zasloužilých praktiků.

Postup a výsledky řešení Koncepce jsou každoročně analyzovány a hodnoceny na zasedání Vědecké rady NZM a v písemném dokumentu (tzv. Periodická zpráva dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace NZM). Periodickou zprávu každoročně před jejím odevzdáním zřizovateli schvaluje Vědecká

rada NZM. Dokument periodické zprávy za rok 2020 byl schválen Vědeckou radou NZM dne 15. ledna 2020. (Blíže: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/koncepce-vedy-a-vyzkumu-v-narodnim-zemedelskem-muzeu>)

2.1.1.1 Institucionální podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje

Jakožto instituce s národní působností si NZM klade za cíl přispívat k rozvoji odborných aktivit na celém území České republiky. S vědomím mimořádného přínosu zakladatelského díla prof. dr. Josefa Kazimoura chce navázat na jím definované principy a rozvíjet nejen kvalitu odborné práce v NZM, ale vytvořit a podporovat síť spolupracujících subjektů věnujících se předmětné problematice. Otevřená výzkumná platforma NZM jako odkaz Josefa Kazimoura umožňuje zapojení kmenových pracovníků muzea a dalších spolupracovníků nebo institucí zabývajících se předmětnou problematikou, a tím výrazné zlepšení zájmu o odborná témata a jejich popularizaci. Zaměstnanci NZM tak mohou v rámci platformy spolupracovat na výzkumu s jinými vědeckými institucemi, muzei, oborovými asociacemi a dalšími partnery.

Tab. 1: Výsledky výzkumu, vývoje a inovací vzniklé v návaznosti na institucionální podporu dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace za rok 2020

Druh výsledku ¹	Název
I. kategorie: Publikační výsledky	
Jimp Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science s příznakem „Article“, „Review“ nebo „Letter“	Harringová Lenka, Hružová Lucia, Matulová Markéta, Murray Svidroňová Mária, Plaček Michal, Vaceková Gabriela, Alternative Non-profit Funding Methods: Crowdfunding in the Czech Republic and Slovakia, Applied Economics Letters, DOI: 10.1080/13504851.2020.1776828, published online: 07 Jun 2020, Q4 Plaček Milan, Křápek Milan, Nemeč Juraj, Ochrana František, Půček Milan, Špaček David, Do Performance Management Schemes Deliver Results in the Public Sector? Observations from the Czech Republic, Public Money & Management, DOI: 10.1080/09540962.2020.1732053, Published online: 24 Feb 2020, Q3
Jse Původní/přehledový článek v recenzovaném odborném periodiku, který je obsažen v databázi SCOPUS	Plaček Michal, Del Campo Cristina, Křápek Milan, Nemeč Juraj, Ochrana František, Půček Milan, Autonomy and Performance of Local Museums: The Case of Czech Republic, Museum Management and Curatorship, DOI: 10.1080/09647775.2020.1803112, published online: 06 Aug 2020, Q1
Jost článek v recenzovaném odborném periodiku	Jakubská Jana, Grabcová Dana, Zapomenutá obora v Lomnici nad Popelkou v kontextu vývoje rohánského obornictví, Prameny a studie 2020, 67, v tisku Jurečková Eva, Diskurz o chovu starokladrubských koní v meziválečném období, Prameny a studie 2020, 66, s. 51–68, ISSN 0862–8483 Novák Zdeněk, Zámečník Roman, Josef Hardtmuth a krajinařská zahrada, Prameny a studie 2020, 67, v tisku. (NAKI) Voldřichová Marie, Čeněk Miroslav, Zubří, Prameny a studie 2020, 66, s. 9–34, ISSN 0862-8483 Vokurka Michal, Méně nápadné formy barokní krajiny tvorby, Prameny a studie 2020, 67, v tisku

B odborná kniha	Boštíř Pavel, Venkov bez mezí, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-19-5 Kmošek Petr, Lidé a koně, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-18-8 Kopeček Martin, Jírovcová Jana, Lékaři rostlin, kritický katalog, Praha: NZM 2020, v tisku Kubásková Lucie, Jakubská Jana, Čeněk Miroslav, Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-15-7 (NAKI) Půček Milan Jan, Ochrana František a kol., Řízení rizik a příležitostí (aplikace na případ muzea), Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-14-0 Svobodová Kamila, Křeček Vilém, Švédová Dominika, Katalog parafinových modelů hrušek, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-17-1, v tisku Šimek Rudolf, Leischner Pavel, Šimková Jana, Woitsch Jiří, Gangloff Karel, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-16-4 Švábenický František, Pivovar Nošovice v době centrálně plánované ekonomiky, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-12-6
---------------------------	--

C kapitola v odborné knize	Novák Pavel, Zemědělství na Kutnohorsku v letech osmé pětiletky 1986–1989. In: Československo v letech přestavby 1986–1989, kolektivní monografie, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2020, v tisku Kubů Eduard, Štolleová Barbora, Legitimizovaná žebrota – oblast podnikání nejhudších. Žebrácké produkční koncese v Čechách od sklonku 19. století do nacistické okupace. In: Jan Štemberk – Aleš Skřivan ml. a kol., Cestami hospodářských dějin, Praha: FF UK 2020, 524 s., s. 160–245. ISBN 978-80-7308-390-8
--------------------------------------	---

D stať ve sborníku	—
------------------------------	---

II. kategorie: Nepublikační výsledky

E_{krit} uspořádání výstavy s kritickým katalogem	Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích (NAKI) Lékaři rostlin
---	--

E uspořádání výstavy	Tajemství dřeva Příběh dřeva Kačina na dotek Velikonoce Mizející krajiny Epifyty – rostliny vzdušných zahrad Obraz zemědělství v socialistickém realismu Klukovský sen: Osadníci a krajina v hračkách Losi – návrat velikánů Příroda v ilustraci – Martina Nacházelová Lidé v lese Život ve vodách Příběh proměny muzea Depozitář potravin (expoze) 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích Galerie českých potravin (expoze) Zemědělská technika (expoze)
--------------------------------	--

M uspořádání konference	Celostátní odborná konference „Kůrovcová kalamita... České lesnictví na rozcestí?“, 15.–16. 9. 2020
-----------------------------------	---

W uspořádání workshopu	Webinář „Cesty sbírkových předmětů v (Národním zemědělském) muzeu“, 5. 11. 2020
O ostatní výsledky	Noc vědců 2020 – Člověk a robot, Národní zemědělské muzeum – online, 27. 11. 2020

2.1.1.2 Účelová podpora – projekty

NZM v roce 2020 dále pokračovalo v řešení tří výzkumných projektů financovaných Ministerstvem kultury v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, tzv. projekty NAKI II s obdobím řešení 2018–2022. Od roku 2020 je NZM řešitelem dalšího projektu NAKI II s dobou řešení 2020–2022. Celkem tedy NZM řeší 4 projekty:

- ⇒ Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě, identifikační kód projektu DG18P02OVV05
- ⇒ Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace, identifikační kód projektu DG18P02OVV067
- ⇒ Hardtmuth: Od uhlu k tužkařskému impériu, identifikační kód projektu DG18P02OVV003
- ⇒ Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, identifikační kód projektu DG20P020W012

V roce 2020 probíhala práce na všech projektech NAKI II dle plánu.

NZM bylo v roce 2020 aktivní ve vyhledávání dalších zdrojů pro vědu a výzkum. Do programu TAČR na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA, poskytovatel dotace je Technologická agentura ČR, byla v roce 2020 podána žádost BRAMBORY 3.0 | Zkvalitnění systému a procesu volby pěstebních technologií polních plodin na základě historické, environmentální a socioekonomické analýzy, která byla připravena společně s Výzkumným ústavem bramborářským. Vyhodnocení žádosti proběhne v 1. Q roku 2021.

2.1.2 Popularizace vědy

K popularizaci vědy a výzkumu s cílem rozšiřování obecného povědomí o vědě i technice, jejich metodikách, úspěších aj. se využívá muzejní infrastruktura plně odpovídající náročným požadavkům moderní prezentace a popularizace vědy široké veřejnosti. Vedle šíření informací o agrární vědě je záměrem popularizace také vzbudit u společnosti zájem o agrární obory a získat potenciální vědce. NZM se popularizace agrární vědy široké veřejnosti účastní hned v několika směrech. Vydává populárně-vědecké publikace, pořádá populárně-vědecké přednáškové cykly (ať už jako výstup vlastních vědeckých projektů, nebo ve spolupráci s výzkumnými ústavu), řadu popularizačních akcí s edukativním obsahem, pořádá vlastní soutěž Věda pro zemi na podporu mladých vědců s výrazným potenciálem motivovat je k aktivní výzkumné a publikační činnosti. V roce 2020 se konal pod záštitou ministra zemědělství již V. ročník soutěže studentských prací Věda pro zemi. Soutěž zaznamenává kontinuální každoroční růst přihlášených prací. V roce 2020 se do soutěže přihlásilo celkem 27 studentských prací. Vyhlášení vítězů soutěže proběhlo při pořádání celoevropské akce Noc vědců (27. 11. 2020) z důvodu epidemiologické situace (covid-19) pouze zveřejněním výsledků na webu NZM. Z 27 celkových přihlášených studentských prací (kategorie bakalářská, magisterská a doktorská práce) komise vyhodnotila celkem 6 prací jako vítězných, dále bylo uděleno jedno čestné ocenění. Autorům byla nabídnuta možnost publikování výsledků výzkumu pod hlavičkou NZM (výstup Jost).

Více na více <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/veda-pro-zemi>.

Výsledky soutěže vědeckých prací Věda pro zemi 2020

Bakalářská práce

1. místo – Bc. Barbora Gancárová – slovenská dojná ovce – historie a budoucnost tohoto plemene, Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta
2. místo – Kateřina Bártová – Vliv pesticidů na včely se zaměřením na jejich endokrinně disruptivní účinek, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
3. místo – Bc. Hana Bučková – Permakulturní zemědělství v geografických souvislostech, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta

Diplomová práce

1. místo – neuděleno
2. místo – Mgr. Barbora Bednářová – Agrolesnické systémy v interpretaci zemědělců kraje Vysočina z pohledu vzhledu krajiny, Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií
2. místo – Ing. Anna Šebová – Vývoj a hodnocení ochucených jogurtů, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Fakulta biotechnológie a potravinárstva
3. místo – Mgr. Zuzana Hroudová – Zkušenost drobných environmentálně šetrných zemědělců s hospodařením v kontextu klimatické změny, Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií

Disertační práce

Čestné ocenění – Ing. Iveta Angela Kyriánová, Ph.D. – Gastrointestinální a plicní hlístice v intenzivních chovech domácích a volně žijících přežvýkavců, Česká zemědělská univerzita, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

3. Správa a ochrana sbírky

3.1 Koncepce sbírky

Sbírkový fond Národního zemědělského muzea je významnou součástí kulturního dědictví a vědeckého poznání, které slouží nejen potřebám současné společnosti, ale má být uchováno i pro generace budoucí. Sbírkotvorná činnost, včetně následného zpracování sbírkového fondu, patří k základním aktivitám NZM.

Sbírka NZM je členěna na oborové části („podsbírký“). Kurátor podsbírký je základním a rozhodujícím činitelem při tvorbě podsbírký, odborném zpracování a využívání sbírkových předmětů. Spolu s konzervátorem-restaurátorem tvoří základní tým pečující o dlouhodobé uchování sbírkových předmětů.

3.2 Akvizice

Sbírkový fond NZM tvoří Sbírka NZM zapsaná v Centrální evidenci sbírek (dále jen „CES“) pod evidenčním číslem NZM/002-05-10/225002 a doprovodná dokumentace k této Sbírci. Sbírkový fond je tvořen v souladu se zaměřením a působností poboček NZM, je sbírkou hmotných dokladů nebo jejich souborů vývoje zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zahradnictví, zpracování zemědělských produktů, dokladů vývoje českého venkova a vývoje kulturní krajiny české i zahraniční provenience, zejména však z území Čech, Moravy a Slezska.

Tvorba Sbírký NZM je výsledkem vědeckého poznání a vlastní Sbírkotvorné koncepce NZM.

Za rok 2020 bylo uzavřeno 10 kupních smluv a jedna smlouva o autorské dílo, jejichž prostřednictvím se za úplatu podařilo získat výjimečné sbírkové předměty za celkovou částku 774 310 Kč.

Sbírkový fond byl obohacen například o vinařský lis z roku 1841, kolekci 5 traktorů (Holder A10, Holder A12, Münch, CHTZ DT-20, Güldner ABS 10), kompletní vybavení cukrářské dílny včetně strojů a nástrojů, dva kočáry (bryčky) za koně, myslivecké trofeje. Rovněž byl zakoupen soubor autorských fotografií od renomovaného fotografa Milana Jaroše v rámci pokračujícího projektu Dokumentace současného zemědělství.

Darovacích smluv bylo uzavřeno celkem 21 a muzeum získalo sbírkové předměty téměř do všech svých podsbírek.

Bezúplatně se podařilo mimo jiné získat laboratorní přístroje z Výzkumného ústavu rostlinné výroby, drobné myslivecké trofeje, mlátičku Wichterle Kovařík MLT 24, sekačku ZTR 183, pluh 3PZK, dřevěné sáně, klec na prase, traktor Zetor 7745, sběrací lis SPT2 Pöttinger.

3.3 Podsbírky

3.3.1 Podsbírka Archeologie zemědělství

Počet evidenčních záznamů v CES: 50

AKVIZICE

V roce 2020 byl do podsbírky přijat soubor archeobotanických vzorků a soubor paleobotanických vzorkovnic.

PREZENTACE

Předměty jsou prezentovány v expozici Zemědělství NZM Praha a na výstavě Příběh dřeva NZM Kačina.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

75 předmětů bylo převedeno v evidenci Bach do podsbírky Archeologie zemědělství z podsbírek Etnografie a Živočišná výroba.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Pravidelná kontrola předmětů a depozitáře. Dochází k postupné konzervaci předmětů.

ULOŽENÍ

V roce 2020 byly převezeny sbírkové předměty z Národního památkového ústavu v Ostravě, kde byly provizorně uloženy, do nově vzniklé pobočky NZM Ostrava, kde budou trvale deponovány a nadále zpracovány.

3.3.2 Podsbírka Botanická

Počet evidenčních záznamů v CES: 2 393

AKVIZICE

V roce 2020 byl získán jeden předmět (nález při inventarizaci).

PREZENTACE

Předměty byly zapůjčeny k prezentaci na Ministerstvo zemědělství a na výstavu Jindřich Štreit a Cykly do NZM Praha.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo do evidence Bach doplněno 39 digitálních fotografií sbírkových předmětů a jeden katalogizační záznam o sbírkovém předmětu, rovněž byl nově zkatalogizován jeden předmět.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Z důvodu změny kurátora proběhla inventarizace (2 392 předmětů) a byl konzervován jeden předmět.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.3 Podsbírka Etnografie

Počet evidenčních záznamů v CES: 2 916

AKVIZICE

V roce 2020 přibylo do podsbírky Etnografie darem celkem 6 předmětů (valcha, kuchyňský dřevěný vál, koš na chleba, kuchyňské váhy, ruční pračka Lira, ruční hnětač).

PREZENTACE

Předměty etnografické podsbírky jsou prezentovány v expozicích a na výstavách v NZM Kačina. Větší externí výpůjčka předmětů začala na podzim 2020 výběrem a focením předmětů do Muzea lidových krojů Ostrov. Výpůjčka bude realizována začátkem roku 2021. Dále byla realizována expozice Příběh dřeva v NZM Kačina.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo zkatalogizováno celkem 258 předmětů a zdigitalizováno 254 předmětů (zatím nejsou všechny v Bachu). Průběžně probíhá převod sbírkových předmětů do podsbírky Archeologie zemědělství.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Sbírku využívají badatelé ke studiu a výzkumné činnosti, dále jsou některé předměty zapůjčovány na různé výstavy. V roce 2020 jeden badatel využil badatelsky sbírku lidových krojů.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Probíhá průběžná konzervace předmětů. Proběhlo ošetření plynováním.

ULOŽENÍ

Předměty jsou průběžně kontrolovány. Byla zkolaudována budova centrálního depozitáře v NZM Čáslav a z tohoto důvodu došlo k zahájení čištění a uložení 726 předmětů z podsbírky Etnografie, které byly převezeny do Čáslavi. Další přemístění sbírkových předmětů bude probíhat v roce 2021. Dřevěné a textilní předměty čekají na ošetření termokomorou.

3.3.4 Podsbírka Fotoarchiv

Počet evidenčních záznamů v CES: 51 652

AKVIZICE

V roce 2020 byly získány do podsbírky tyto akvizice: Milan Jaroš, soubor dig. fotografií (RAW a JPEG): kůrovcová kalamita – Vysočina a Jeseníky, pekárna ve Žďáru nad Sázavou, sady Tuchoraz, skleník Němčice, slepičí farma Dvořák.

PREZENTACE

Podsbírka byla prezentována na výstavách z cyklu Z podsbírek Fotoarchiv a Archiválie NZM v NZM Praha, dále na výstavách Chřestová sezona a Zabijačky v NZM Praha. V rámci webové prezentace V muzeu jako doma bylo připraveno 5 on-line výstav (Chřest, Úrazové plakáty, Jindřich Štreit, Karel Cudlín – Jaro na farmě, Z muzejního fotoarchivu). Fotografie jsou rovněž poskytovány pro prezentační účely muzea.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Pokračovala interní digitalizace (skener Epson Perfection V850 Pro) a vkládání katalogizačních záznamů do elektronického systému Bach. Celkem bylo za rok 2020 vytvořeno 2 364 nových záznamů, u dalších probíhají opravy, doplnění a připojování příloh. Zkatalogizováno a zapsáno bylo 605 evidenčních záznamů se stovkovými extenzemi. V roce 2020 bylo digitalizováno 12 titulů filmových kopií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Probíhala rešerše dílčích témat v rámci fotografické i filmové části sbírkových fondů. Byl napsán článek do sborníku Historická fotografie: Projekt dokumentace současného zemědělství Národního zemědělského muzea.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Depozitář je pravidelně kontrolován. V rámci katalogizace a digitalizace probíhá čištění jednotlivých předmětů a přebalování do nového obalového materiálu.

ULOŽENÍ

Uložení se nezměnilo – depozitář s kontrolovaným prostředím v NZM Praha.

3.3.5 Podsbírka Gastronomie

Počet evidenčních záznamů v CES: 1

AKVIZICE

V roce 2020 se pokračovalo ve sběru historických kuchařek, ručně psaných receptářů a hmotných předmětů. NZM v roce 2020 získalo dalších cca 50 kuchařských knih či tištěných receptářů a 20 hmotných předmětů.

PREZENTACE

Prostřednictvím médií (ČT) byla prezentována dílčí témata – ryby v jídelníčku našich předků, rolády, losos.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 nebyl katalogizován žádný předmět. U nově získaných předmětů písemné povahy proběhla základní evidence.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

V roce 2020 se pokračovalo v řešení projektu „Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace“ v rámci programu MK NAKI II, identifikační kód projektu DG18P02OVV067. Sbírkové předměty NZM byly v roce 2020 využity k bádání v rámci tohoto projektu. Jako výstup projektu NAKI bylo připraveno kritické zhodnocení sbírky rukopisných kuchařek – kapitola v katalogu Paměť chuti. Problematika podsbírky Gastronomie (její vznik, geneze a současný stav) byla prezentována na on-line workshopu – Webinář „Cesty sbírkových předmětů v (Národním zemědělském) muzeu“ – 5. 11. 2020.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Písemné i hmotné exempláře uloženy v NZM Praha.

ULOŽENÍ

Písemné exempláře uloženy v NZM Praha. Příprava pro přesun předmětů do Centrálního depozitáře v Čáslavi.

3.3.6 Podsbírka Knihy – staré tisky

Počet evidenčních záznamů v CES: 45

AKVIZICE

V roce 2020 nepřibyl žádný nový titul.

PREZENTACE

Knihy z podsbírky v tomto roce nebyly nikde prezentovány a neproběhly žádné zápůjčky.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Všechny knihy podsbírky prošly retro katalogizací v systému Clavius, byly opatřeny čárovým kódem a prošly revizí. Zároveň byly pořízeny dokumentační fotografie jednotlivých titulů, které byly uloženy do systému Bach.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Staré tisky jsou v režimu prezenčních výpůjček, pro potřeby badatelů ke studiu a výzkumné činnosti.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Dvě knihy byly předány k externímu restaurování, ostatní knihy byly zbaveny prachu.

ULOŽENÍ

Celý fond je připraven na přesun do Centrálního depozitáře v Čáslavi.

3.3.7 Podsbírka Květinářství

Počet evidenčních záznamů v CES: 353

AKVIZICE

Byly získány darem dva předměty.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo do evidence Bach doplněno 8 digitálních fotografií sbírkových předmětů a 11 katalogizačních záznamů o sbírkových předmětech. Nově byly katalogizovány 2 předměty.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 z důvodu změny kurátora proběhla inventarizace. Byly konzervovány 2 předměty.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů v NZM Valtice a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.8 Podsbírka Lesnictví

Počet evidenčních záznamů v CES: 8 716

AKVIZICE

V roce 2020 byly do podsbírky získány tyto akvizice: motorová pila, jednomužná, Homelite XL 903; přehlední mapa, velkostatky Tochovice, Březnice a Rožmitál pod Třemšínem, 1891; motorová pila, jednomužná, model CS-701; soubor fotografií – Lidé v lese, novodobé zvětšeniny historických fotografií ze sbírky Pavla Scheuflera; bryčka – kočár za koně s příslušenstvím, kolem roku 1885; bryčka – kočár za koně s příslušenstvím, kolem roku 1910.

PREZENTACE

Sbírkové předměty z podsbírky Lesnictví byly v roce 2020 prezentovány: expozice Lesnictví a dřevařství na Šumavě (Muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu Chvalšiny); výstava Les pramenů a výstava Les a lidé v NZM Ohrada; výstava Lesníkův rok, výstava Vorařství a výstava Příběh dřeva v NZM Praha; výstava Karel Gangloff (Podbrdské muzeum v Rožmitále pod Třemšínem); výstava Lýkožrout smrkový – pohroma lesa v NZM Ohrada a NZM Praha; v expozicích v NZM Kačina a NZM Ostrava. Dále byly předměty prezentovány v NZM Ohrada v rámci Vorařského dne; minivýstavy Předmět měsíce a Osobnost měsíce na zámku Ohrada. Mediálně byly prezentovány: tisková zpráva NZM Výročí šumavské kalamity 1870 (fotografie); TV pořad „Co babičky uměly a na co my jsme zapomněli“ (motorové pily); reportáž ČRo České Budějovice „Poklad z půdy NZM Ohrada“.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Probíhalo průběžné doplňování fotodokumentace sbírkových předmětů a přírůstků (ukládání v elektronické podobě). Doplňování do programu Bach. Bylo zřízeno digitalizační pracoviště na pobočce NZM Ohrada (skener na knihy, skener, PC aj.).

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Probíhala práce na katalogu historických lesnických výučních listů (18.–19. století); zpracování témat – lesnická rodina Špatných (Václav a František) ve vztahu k historii NZM Ohrada a smolařství na Šumavě; práce na vědecké rešerši Nejstarší oborové muzeum – NZM Ohrada; příprava a realizace vědecké konference Kůrovcová kalamita, včetně exkurze; články a statě (Osobnost měsíce + Sbírkový předmět měsíce) na webu NZM.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Průběžná kontrola a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. Změna pozice kurátora – převzetí podsbírky po celkové inventuře k 25. 6. 2020.

ULOŽENÍ/DEPOZITÁŘE

Trvalé uložení sbírkových předmětů ve stávajících depozitářích v NZM Ohrada a částečné stěhování předmětů do nového depozitáře v NZM Ohrada.

3.3.9 Podsbírka Modely zemědělských staveb

Počet evidenčních záznamů v CES: 445

AKVIZICE

V roce 2020 neproběhly žádné nové akvizice.

PREZENTACE

Předměty byly zejména prezentovány v expozici NZM Kačina Co prozrazují venkovské stavby.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Digitalizováno 399 modelů a celkem pořízeno 561 fotografií.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

V roce 2020 byla pozornost věnována studiu provozních staveb živočišné výroby z 50. až 70. let pro katalog zemědělských staveb.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Proběhla konzervace 9 modelů nově vystavených v expozici Co prozrazují venkovské stavby, rekonzevace již vystavených modelů.

ULOŽENÍ

Z depozitáře bylo do expozice Co prozrazují venkovské stavby přemístěno 9 modelů. Dále bylo zabaleno a připraveno 82 předmětů k přestěhování do Centrálního depozitáře v Čáslavi.

3.3.10 Podsbírka Myslivost

Počet evidenčních záznamů v CES: 7 344

AKVIZICE

V roce 2020 přibylo 39 akvizic, například: 8× trofej s hlavou a poprsím (daněk, muflon, jelen), 3× srnčí parůžky na erbovitém štítku, souprava na bowli s loveckými motivy, vyřezávaný erb, zrcadlo s vyřezávaným rámem, věšák z paroží, obraz F. Liebl, tatrč tetřeva na štítku, 2× tatrč tetřívka na štítku, parohy jelence v. na štítku, 2× umělá hlava jelena s parohy.

PREZENTACE

Sbírkové předměty z podsbírky Myslivost byly prezentovány v expozicích a na výstavách jiných subjektů: expozice Janův hrad; zámek Potštejn; zámek Doksy; hrad Kámen; zámek Třeboň; Památník národního písemnictví; Letohrádek Hvězda; Muzeum Komenského Přerov, zámek Tachov, Dub u Prachatic, Kratochvíle, Nové Hrady, Nebílovy, Vimperk, Kostelec n. Č. l., NH Kladruby nad Labem; město Terežín; Muzeum Prachatice.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Probíhalo průběžné doplňování fotodokumentace sbírkových předmětů, dokumentace přírůstků (ukládání v elektronické podobě), doplňování do systému Bach. Doplňování nově zjištěných údajů ke stávajícím sbírkovým předmětům.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Probíhalo studium dostupné literatury, materiálů a pramenů ke zpřesňování a doplňování popisů sbírkových předmětů. Spolupráce s NPÚ zaměřená na zbraně. Článek „Historický odvodňovací systém loveckého zámku Ohrada“ (vyjde PaS 2021). Podklady pro článek „Zoologické sbírky muzea Ohrada v dílech významných zoologů“ – osoba Dr. Karla Šimana (vyjde v Archivum Trebonense 2021).

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Průběžná kontrola uložení a preventivní konzervace sbírkových předmětů dle aktuální potřeby a výběru. V roce 2020 proběhlo dočištění trofejí a dermopreparátů před uložením.

ULOŽENÍ

Trvalé uložení sbírkových předmětů v několika depozitářích v NZM Ohrada. V průběhu roku 2020 byly uloženy na závěsný systém trofeje na štítcích, zároveň byly kontrolovány, čištěny, preventivně konzervovány trofejově upravené dermoplastické preparáty a následně uloženy na závěsný systém.

3.3.11 Podsbírka Obchod

Počet evidenčních záznamů v CES: 74

AKVIZICE

V roce 2020 nepřibyl do podsbírky žádný předmět.

PREZENTACE

Předměty podsbírky Obchod jsou prezentovány v expozicích a na výstavách v NZM Kačina, jsou také zapůjčovány na externí výstavy.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Některé předměty jsou zapůjčovány na výstavy.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Probíhá průběžná konzervace předmětů. Proběhlo ošetření plynováním.

ULOŽENÍ

Předměty jsou průběžně kontrolovány. Byla zkolaudována budova Centrálního depozitáře v NZM Čáslav. Z tohoto důvodu došlo k zahájení čištění a uložení 19 předmětů z podsbírky Obchod, které byly do depozitáře v Čáslavi převezeny. Další přemístění sbírkových předmětů bude probíhat v roce 2021.

3.3.12 Podsbírka Ovocnictví

Počet evidenčních záznamů v CES: 1 888

AKVIZICE

V roce 2020 nebyl získán žádný nový předmět do podsbírky.

PREZENTACE

Předměty byly zapůjčeny na prezentaci na Ministerstvo zemědělství, na výstavu Lékaři rostlin v NZM Praha a do expozice v NZM Ostrava.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo do evidence Bach doplněno 50 digitálních fotografií sbírkových předmětů a 103 katalogizačních záznamů o sbírkových předmětech.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Vydán Katalog parafinových modelů hrušek – 119 modelů.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 byly konzervovány 4 předměty, restaurovány byly 3 předměty.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů NZM Valtice a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.13 Podsbírka Potravinářská výroba

Počet evidenčních záznamů v CES: 2 633

AKVIZICE

V roce 2020 bylo zakoupeno kompletní vybavení cukrářské dílny (stroje, náradí, formy, formičky apod.) po cukráři Josefu Přechevi z Pelhřimova. A vlastním sběrem kurátora získány různé obaly potravin (15 kusů).

PREZENTACE

Sbírkové předměty byly v tomto roce prezentovány na výstavě Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích v budově NZM Praha. Dále se staly součástí expozic v nově otevřené pobočce NZM Ostrava. Další prezentační aktivity byly negativně ovlivněny pandemií covid-19.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Bylo zkatalogizováno 105 evidenčních záznamů a digitalizováno 236 předmětů (dokumentační fotografie zároveň přiřazeny k záznamům v Bachu).

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Podíl na realizaci a koordinaci výstavy Lékaři rostlin. Výzkumná činnost na projektech NAKI – Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinytvorbě a NAKI – Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace. Příprava a realizace výstavy Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích a vydání kritického katalogu k výstavě. Dále proběhla mediální prezentace témat domácí zavařování a výstavy Česká rybí kuchyně.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Předměty byly konzervovány před zápůjčkami a proběhla plošná sanace proti dřevokaznému hmyzu.

ULOŽENÍ

Byla zkolaudována budova Centrálního depozitáře v NZM Čáslav a z tohoto důvodu došlo k zahájení čištění a uložení prozatím 634 inventárních čísel do přepravních beden, které byly převezeny do Čáslavi. Další přemístění sbírkových předmětů bude probíhat v roce 2021.

3.3.14 Podsbírka Rostlinná výroba I

Počet evidenčních záznamů v CES: 5 173

AKVIZICE

V roce 2020 přibylo 17 předmětů.

PREZENTACE

Předměty podsbírky byly a jsou prezentovány na výstavách a v expozicích pořádaných NZM (výstava Lékaři rostlin), případně v rámci výpůjček (VÚMOP Praha – Zbraslav, Muzeum Českého ráje v Turnově, Dobrovická muzea, o. p. s.).

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo zkatalogizováno celkem 60 předmětů a zdigitalizováno bylo celkem 87 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

V roce 2020 byla prováděna v souvislosti s výběrem předmětů na výstavu Lékaři rostlin.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Je prováděn průběžný monitoring stavu předmětů. Vybrané předměty jsou dávány ke konzervaci.

Některé předměty ošetřeny plošně plynováním.

ULOŽENÍ

Depozitář v NZM Kačina, ve kterém jsou předměty uloženy, je průběžně kontrolován. Kontrolován je rovněž stav předmětů. V roce 2020 bylo zabaleno a přestěhováno celkem 2 812 předmětů do prozatímního depozitáře v NZM Čáslav a s nainstalováním nových regálů do Centrálního depozitáře v Čáslavi budou do tohoto depozitáře umístěny. Předměty jsou zatím uskladněny v bednách nebo jsou zabalené ve fóliích a uskladněny na paletách.

3.3.15 Podsbírka Rostlinná výroba II

Počet evidenčních záznamů v CES: 1 358

AKVIZICE

Do podsbírky byly v roce 2020 získány: mlátička Wichterle Kovařík MLT 24, pluh 3 PZK – 35M, sekačka ZTR 183 a mořička osiva. Další nabízené stroje (76 ks) byly odmítnuty z důvodu špatného technického stavu a také z důvodu multiplikace. Pro prezentaci pobočky koupena do majetku mlátička Otto Balada.

PREZENTACE

V jiných pobočkách NZM a v MZe je zapůjčeno celkem 63 exponátů, v dalších organizacích celkem 28 exponátů.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Uvedené stroje (mlátička, pluh, sekačka, mořička) byly zapsány do přírůstkové knihy, bylo přiděleno inventární číslo a v programu Bach zhotovena karta. Do programu Bach nahráno 202 dokumentačních fotografií předmětů podsbírky.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Výstava Klukovský sen zařazena do RIV.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Pro účel stěhování do nového Centrálního depozitáře bylo očištěno a petrifikováno 616 předmětů. Vše nafoceno a postupně ukládáno do systému Bach. Proběhla inventura 1 335 předmětů uložených v NZM Čáslav.

ULOŽENÍ

Předměty jsou uloženy v depozitářích za stejných podmínek jako v roce 2019. A 616 předmětů je připraveno v paletách na ošetření v termokomoře a přestěhování do Centrálního depozitáře.

3.3.16 Podsbírka Rybářství

Počet evidenčních záznamů v CES: 2 054

AKVIZICE

V roce 2020 bylo získáno 29 nových sbírkových předmětů. K nejcennějším akvizicím patří dubové piloty z hráze Bohumilečského rybníka pocházející z 15. století.

PREZENTACE

Proběhla obnova a aktualizace popisků a doplnění o anglický překlad v expozici „Vývoj rybářství“ v NZM Ohrada, zápůjčky do NZM Praha na výstavu Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích. Expozice Rybářství v Praze byla prezentována v pořadu ČT „Polopatě“ a expozice Ohrada v pořadu „Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli – vyhnutí labského lososa“ a v propagačním videu určeném pro internetové stránky muzea.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Do evidence CES bylo v roce 2020 zapsáno 29 nových předmětů. Digitalizováno bylo 280 sbírkových předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Účast na projektu NAKI II – Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinytvorbě. Vydání kritického katalogu k výstavě Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích (autoři: Lucie Kubásková, Jana Jakubská, Miroslav Čeněk). Odevzdán článek do časopisu Archivum Trebonense „Zoologické sbírky muzea Ohrada v dílech významných zoologů“ (autoři: Marie Voldřichová, Jana Melcrová, Miroslav Čeněk) – vyjde v roce 2021.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Plynování depozitářů v NZM Ohrada. Konzervace 40 sbírkových předmětů, zběžné ošetření (zbavení prachu, doplnění insekticidu) všech sbírkových předmětů v expozici – 171 předmětů.

ULOŽENÍ

V roce 2020 z velké části přemístění předmětů z podsbírky Rybářství z původních depozitářů v NZM Ohrada do nově upravených depozitářů NZM Ohrada.

3.3.17 Podsbírka Venkovská řemesla

Počet evidenčních záznamů v CES: 500

AKVIZICE

V roce 2020 získáno 8 kusů řemeslnického nářadí (hoblíky, vrtačka, kovadlinka, klempířské kladivo, napínák na obuv, šicí stroj).

PREZENTACE

Trvá zápůjčka 18 předmětů v Centru stavebního dědictví NTM v Plasích a 31 předmětů v expozici Zámecká truhlárna.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Proběhla katalogizace předmětů z roku 2016 a let následujících v počtu 368 kusů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Studium textilních řemesel pro připravovanou expozici Přírodní oděvní a obuvní materiály s důrazem na řemesla dosud nezastoupená v podsбірce řemesel s výhledem výroby modelů rozměrných soukenic-kých strojů.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Periodická konzervace předmětů napadených červotočem, plynování, externí konzervace a kompleti-zace mechanického tkalcovského stavu, externí restaurování modelu mlýna se stoupou a pilou.

ULOŽENÍ

Připraveno 759 předmětů k transportu do Centrálního depozitáře v Čáslavi.

3.3.18 Podsbírka Vinařství

Počet evidenčních záznamů v CES: 927

AKVIZICE

Bylo získáno 8 předmětů. Nejvýznamnější akvizicí se stal vinařský lis z roku 1841.

PREZENTACE

Předměty byly zapůjčeny na Ministerstvo zemědělství a na výstavu Lékaři rostlin v NZM Praha. Dále proběhla dlouhodobá zápůjčka do NZM Ostrava.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo do evidence Bach doplněno 24 digitálních fotografií sbírkových předmětů a 26 katalogizačních záznamů o sbírkových předmětech. Nově bylo katalogizováno 8 předmětů.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 bylo konzervováno 18 předmětů, restaurovány byly 4 předměty.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů NZM Valtice a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.19 Podsbírka Zelinářství

Počet evidenčních záznamů v CES: 385

AKVIZICE

V roce 2020 byly získány 3 předměty.

PREZENTACE

Předměty byly zapůjčeny na výstavu Lékaři rostlin a Jindřich Štreit a Cykly v NZM Praha. Dále proběhla dlouhodobá zápůjčka do NZM Ostrava.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo do evidence Bach doplněno 7 digitálních fotografií sbírkových předmětů a 27 katalogizačních záznamů o sbírkových předmětech. Nově byly katalogizovány 3 předměty.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 byly konzervovány 3 předměty, restaurovány byly 2 předměty.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů NZM Valtice a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.20 Podsbírka Zemědělství a umění (fond Obrazy, Numizmatika, Chotkové)

Počet evidenčních záznamů v CES: 4 734

AKVIZICE

V roce 2020 se podsбірka rozrostla o 3 nové sbírkové předměty z odúmrti po Věře Michalcové (zlatou desetikorunu Františka Josefa I. z roku 1909 a dva československé dukáty z let 1923 a 1926).

PREZENTACE

V rámci výstavních projektů NZM bylo v roce 2020 prezentováno celkem 12 sbírkových předmětů z podsбірky Zemědělství a umění: 11 na výstavě „Obraz zemědělství v socialistickém realismu“ a 1 v expozici NZM Ostrava. Nejvíce předmětů z podsбірky Zemědělství a umění (celkem 604 sbírkových předmětů) bylo v roce 2020 využito k výzdobě historických interiérů NZM Kačina, jež tvoří součást jednotlivých prohlídkových tras. Dalších 49 sbírkových předmětů z podsбірky bylo v průběhu roku 2020 dlouhodobě zapůjčeno následujícím institucím: ČZU Praha, MZe ČR, OÚ Svatý Mikuláš, SZIF Praha. Vedle toho bylo v průběhu roku 2020 uděleno institucím a fyzickým osobám jednorázové reprodukční právo k 9 sbírkovým předmětům.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Během roku 2020 prošly katalogizací 3 sbírkové předměty. U dalších 519 sbírkových předmětů byly rozšířeny nebo upřesněny popisy. Rovněž se podařilo zdigitalizovat 519 sbírkových předmětů: mj. byl dokončen proces digitalizace velkého konvolutu kreseb a akvarelů malíře Václava Šebeleho (1835–1899).

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Po celý rok 2020 pokračovaly práce na obou dílech „Kritického katalogu Šrobárovy obrazové sbírky“, který by měl být publikován v roce 2021. V souvislosti s přípravou „Kritického katalogu mincí z numizmatické sbírky NZM“, jehož vydání se plánuje na rok 2022, se podařilo úspěšně dokončit heuristickou fázi výzkumu.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 prošly odborným restaurátorským zásahem 2 sbírkové předměty z podsбірky Zemědělství a umění: globus z kačinské Chotkovské knihovny a deskový obraz Pohled na mořský břeh (včetně blondelového rámu), jehož autorství je připisováno holandskému baroknímu malíři Hendrikovi de Meyer (aktivní v Rotterdamu v letech 1646 a 1689). Dále bylo konzervováno 24 sbírkových předmětů: 11 obrazů, kreseb a grafických listů prezentovaných na výstavě Obraz zemědělství v socialistickém realismu a 13 kusů historického nábytku.

ULOŽENÍ

Depozitář NZM.

3.3.21 Podsbírka Zemědělská technika

Počet evidenčních záznamů v CES: 385

AKVIZICE

V roce 2020 bylo získáno 7 kusů sbírkových předmětů: traktor Holder A10, Holder A12, Münch, CHTZ DT-20, Güldner ABS 10, Zetor 7745 a sběrací lis SPT2 Pöttinger.

PREZENTACE

Zrušeny 3 akce z důvodu pandemie covid-19.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Byl zkatalogizován 1 předmět

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Participace na výstavě „Klukovský sen“ zařazené do RIV.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Příprava exponátů na stěhování do Centrálního depozitáře. Konzervace 92 sbírkových předmětů.

ULOŽENÍ

NZM Čáslav.

3.3.22 Podsbírka Zoologie

Počet evidenčních záznamů v CES: 4 106

AKVIZICE

V roce 2020 získáno celkem 13 sbírkových předmětů. Za nejvýznamnější akvizici lze považovat kompletní lebku samce srnčíka čínského, která byla zařazena do Sallačovy sbírky. Významná je i akvizice souroží vodušky puku.

PREZENTACE

Došlo k doplnění stálé expozice Sallačovy sbírky v Sallačově chodbě o lebku buvola pralesního; předměty zapůjčeny do Muzea Komenského v Přerově; NZM Valtice; Prachatického muzea, Prácheňského muzea v Písku; Správě Národního parku Šumava, Školnímu rybářskému muzeu Vodňany, na zámek Dub u Prachatic, zámek Kostelec nad Černými lesy. Sbírkové předměty byly také prezentovány v rámci NZM Ohrada na výstavách Losí – návrat velikánů a Příroda v ilustraci – Martina Nacházelová; výstava Losí – návrat velikánů byla dále prezentována ve videospotu Jihočeské televize a expozice muzea včetně výstavy o losech byly prezentovány v propagačním videu na webových stránkách muzea.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Do evidence CES bylo v roce 2020 zapsáno 13 nových předmětů podsbírky Zoologie, 2 kusy byly převedeny z podsbírek Myslivost a Lesnictví. U všech předmětů zapsaných v roce 2020 byla pořízena fotodokumentace, průběžně probíhá systematické pořizování fotodokumentace Sallačovy sbírky – v současnosti je nafoceno 391 předmětů. Nafoceny jsou všechny kazety s hmyzem z Deworeckého entomologické sbírky – veškerá uvedená fotodokumentace byla vložena do databáze Bach.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Práce na monografii Vratislav Mazák – odevzdání rukopisu; článek „Zubří“ – publikováno v časopisu Prameny a studie; články „Zoologické sbírky muzea Ohrada v dílech významných zoologů“ a „České ornitologické názvosloví v polovině 19. století na příkladu sbírky muzea Ohrada v Hluboké nad Vltavou“ (autor Miroslav Čeněk) – bude publikováno v časopise Archivum Trebonense; získání nových informací k osobě V. Sallače; navázání spolupráce s ČZU (Fakulta lesnická a dřevařská) ohledně digitalizace Sallačovy sbírky; pořízení CT snímků dermoplastického preparátu hlavy huemula v rámci mezinárodní spolupráce zaměřené na ochranu druhu; ornitologický průzkum aleje u zámku Ohrada (květen 2020, provedeno ve spolupráci s Mgr. Václavem Mikešem z Jihočeského muzea), zanesení počtu hnízd jiříčky obecné (pták roku 2020) na Ohradě do databáze Avif – mapování hnízdění jiříček.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Plynování depozitářů NZM Ohrada. Vyřízení veterinárního povolení pro uchovávání vedlejších živočišných produktů II. kategorie za účelem preparace. Probíhá příprava místnosti k uložení pomocné evidence zoologie. Proběhla kompletní revize Deworeckého entomologické sbírky (celkem 63 kazet) ve spolupráci s externím entomologem (František Houška) – výsledkem je výrazné zvýšení historického významu sbírky. Pořízen stereomikroskop za účelem práce s entomologickými sbírkami.

ULOŽENÍ

Beze změn v NZM Ohrada.

3.3.23 Podsbírka Živočišná výroba

Počet evidenčních záznamů v CES: 3 711

AKVIZICE

V roce 2020 přibyl do podsbírky jeden předmět.

PREZENTACE

Předměty živočišné podsbírky byly prezentovány v expozicích a na výstavách, které pořádalo NZM (Příběh dřeva, Obraz zemědělství v socialistickém realismu, Království včel, expozice Zemědělství v Praze, Hospodářské zázemí zámku a zámecká konírna na zámku Kačina, Masopust na Ohradě, Lékaři rostlin v NZM Praha, nové expozice na pobočce v Ostravě). Dále bylo několik předmětů z živočišné výroby zapůjčeno na výstavu o ptácích do Městského muzea a galerie Polička. Celkem bylo za rok 2020 zapůjčeno na výstavy a expozice 40 předmětů.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 bylo zkatalogizováno 71 sbírkových předmětů, zdigitalizováno bylo přibližně 720 předmětů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Bylo pokračováno ve studiu pramenů k významnému českému včelaři Josefu Neprašovi. Dále pokračuje spolupráce s E. Báchorem, který připravuje kritický katalog k včelařskému souboru sbírkových předmětů. Katalog by měl vyjít v roce 2021.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Bylo dáno 86 předmětů z ŽV na konzervaci. Byly vyčištěny sbírkové předměty, které jsou trvale vystaveny v expozicích na zámku Kačina. U některých mokřých preparátů proběhla výměna kapaliny (formaldehyd). Během roku 2× proběhlo zaplynování depozitáře jako ochrana proti škůdcům. U mokřých preparátů včel muselo dojít opět k dolití lihu. Zároveň bylo do konce roku připraveno a přestěhoováno celkem 221 předmětů do Centrálního depozitáře v Čáslavi.

ULOŽENÍ

Depozitář podsbírky Živočišná výroba je uložen v NZM Čáslav a v NZM Kačina. Probíhá pravidelná kontrola stavu sbírkových předmětů v depozitářích a příprava na stěhování sbírky do nového Centrálního depozitáře v Čáslavi.

3.3.24 Podsbírka Životní prostředí

Počet evidenčních záznamů v CES: 668

AKVIZICE

V roce 2020 bylo získáno 7 předmětů.

PREZENTACE

Předměty byly zapůjčeny na výstavy do NZM Praha: výstava Jindřich Štreit a Cykly a Lékaři rostlin.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

V roce 2020 byly do evidence Bach doplněny 2 digitální fotografie sbírkových předmětů. Nově bylo katalogizováno 7 předmětů.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2020 byly konzervovány 2 předměty, restaurován byl 1 předmět.

ULOŽENÍ

V roce 2019 byly sbírkové předměty přestěhovány do zrekonstruovaných depozitářů NZM Valtice a jejich uložení se v roce 2020 nezměnilo.

3.3.25 Fond Archiválie

Počet evidenčních záznamů v Národním archivním dědictví: 120 osobních fondů

AKVIZICE

V roce 2020 bylo získáno 20 písemných a fotografických dokumentů.

PREZENTACE

Bylo zpracováno 410 badatelských dotazů, 1 rešerše a 5 udělení jednorázového reprodukčního práva. Předměty byly prezentovány na cyklických výstavách Ukázky z depozitáře Archiválie a Fotoarchivu v NZM Praha; výstavě Lidé v lese v NZM Ohrada; výstavě V zahradách Tichého údolí, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy; na putovní výstavě Proměny krajiny – Je to ve vašich rukou, Muzeum Říčany; putovní výstavě Ústavu zahradní a krajinářské architektury Mendelovy univerzity v Brně České zahradní umění a krajinářská architektura 19. a 20. století v kontextu světového vývoje. Dále byly archiválie publikovány: TUMA, DAVID, Lovecká zařízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, VÚGTG Zdíby 2020; SVOBODA, Stanislav, Nymburské a dolnoslezské hřbitovy, komparace modelových lokalit v období novověku, Studie a zprávy, 2020, 1; CHODĚJOVSKÁ, EVA a kol., Krajina v rukou barokního člověka, NPÚ ÚOP Josefov 2020; Dále byly materiály poskytovány k prezentaci NZM.

KATALOGIZACE, DIGITALIZACE

Pokračováno v zadávání do databáze programu PEvA: 120 osobních fondů. Tato data byla v průběhu roku transformována do on-line systému PEvA II. Příprava na zápis do PEvA II: Sbírka map a plánů: 931 zahradních plánů, Sbírka plakátů: 426 plakátů, Fond Zemědělské muzeum: 43 kartonů. Dále bylo katalogizováno 23 nových inventárních čísel. Program Bach Pro-Archiv: 6 536 záznamů, 944 obrázků. V únoru 2020 byla sbírka Kulinária (7 inventárních čísel) převedena do podsbírky Gastronomie. Web starelesnimapy.cz byl zařazen do databáze digitalizovaných mapových sbírek ČR. V průběhu roku 2020 byly zdigitalizovány 3 rukopisy z OF František Bílek.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

Archiválie jsou průběžně čištěny a opatřovány obaly splňujícími požadavky normy ISO. Prostředí depozitáře je pravidelně kontrolováno (měření teploty, vlhkosti). V průběhu roku 2020 se podařilo zadat k restaurování 9 písemných dokumentů.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Vydán článek Prameny ke studiu využívání vodních toků a hrazení bystřin na pracovišti Národního zemědělského muzea – podsbírka Archiválie, PaS 67, 2020.

ULOŽENÍ

V průběhu roku 2020 vybavení depozitáře nedoznalo zásadních změn.

3.3.26 Knihovní fond

Knihovna NZM patří mezi veřejné knihovny dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. – sigla KHE 801, jedná se o knihovnu muzejního typu, veřejné knihovní služby poskytuje v omezeném badatelském režimu prezenčně. Absenční výpůjčky umožňuje pouze pracovníkům NZM, ostatním knihovnám a institucím jen prostřednictvím Meziknihovní výpůjční služby (MVS).

Fond knihovny obsahuje k 31. 12. 2020 102 843 knihovních jednotek a je uložen na čtyřech pobočkách.

Průběžně v knihovně probíhá retro katalogizace spojená s revizí fondu, očištěním a údržbou fondu. Evidenční záznam je vkládán do systému Clavius. Fond na pobočkách ve Valticích a na Ohradě je již tímto způsobem zpracován. Na Kačíně procesem revize prošlo ke konci roku 2020 celkem 24 165 knih.

Na pobočce Kačina je kromě Zemědělské knihovny také rodová Chotkovská knihovna, která je součástí mobiliárního fondu zámku. Obsahuje 21 289 publikací, což je celkem 36 450 svazků, které dodnes slouží k badatelským účelům. Knihovna je součástí prohlídkových tras zámku, velmi často je pronajímána k natáčení filmů a ke konání svatebních obřadů.

3.4 Katalogizace, digitalizace

- ⇒ NZM využívá jednotnou webovou aplikaci sbírkové evidence ProMuzeum.
- ⇒ Všechny podsbírky jsou uloženy v jedné databázi a dostupné všem kurátorům.
- ⇒ K novým evidenčním záznamům se postupně doplňuje i obrazová dokumentace.
- ⇒ Web starelesnimapy.cz byl zařazen do databáze digitalizovaných mapových sbírek ČR.
- ⇒ Používání webové aplikace Centrální evidence sbírek (CES) – průběžná aktualizace CES. Počet evidenčních záznamů v CES je 103 639 (k 27. 1. 2021).

Pořízen velkoformátový skener Widetek 36ART pro digitalizaci sbírkových předmětů, který umožňuje skenovat předměty až do velikosti 91,5 × 222,4 cm a výšky 20 cm. Skener bezkontaktně digitalizuje všechny druhy materiálů, snímá strukturu a povrch materiálů s použitím neinvazivního a šetrného přístupu s ohledem na citlivost skenovaného materiálu.

V NZM Ohrada vytvořeno digitalizační pracoviště (skener, knižní skener).

V roce 2020 se NZM zapojilo do prezentace podsbírek na portálu eSbírky.

V roce 2020 bylo digitalizováno 12 titulů filmových kopií.

3.5 Inventarizace

V průběhu roku 2020 proběhla periodická inventarizace podsbírek Lesnictví (8 742 inventarizačních záznamů), Rostlinná výroba II (1 335 inventarizačních záznamů), Myslivost (49 inventarizačních záznamů). Při inventarizaci nebyly zjištěny závažné nedostatky, a nedostatky menšího charakteru jsou průběžně napraveny (konzervace poškozených předmětů, částečné přeložení sbírkových předmětů, petrifikace oradel).

3.6 Uložení sbírky

Sbírka NZM je spravována podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů. Ke sbírkovým předmětům jsou vedeny

evidenční záznamy a je o nich pořizována další odborná písemná dokumentace, podle potřeby i dokumentace obrazová nebo zvuková. Počet sbírkových předmětů uvedený je 103 639 evidenčních záznamů (k 27. 1. 2021).

Muzeum uchovává sbírkové předměty v prostorách k tomu určených, v nichž musí být podle možností a povahy sbírkových předmětů zajištěny odpovídající klimatické podmínky, eliminováno světelné záření a zajištěna co nejnižší prašnost tak, aby se zamezilo poškození či zničení předmětů.

V Praze, ve Valticích, v Čáslavi, na Ohradě a nově na Kačíně je monitorováno mikroklima v depozitářích a expozicích pomocí radiového systému. Každoročně také probíhá pravidelná kontrola stavu sbírkových předmětů.

V roce 2020 byla dokončena budova Centrálního depozitáře v prostoru NZM Čáslav.

NZM Praha

- ⇒ Archiválie (fond)
- ⇒ Fotoarchiv
- ⇒ Gastronomie

NZM Čáslav

- ⇒ Rostlinná výroba II
- ⇒ Zemědělská technika
- ⇒ Částečně:
 - Rostlinná výroba I
 - Živočišná výroba
 - Etnografie
 - Potravinářská výroba
 - Obchod
 - Řemesla
 - Knihy

NZM Kačina

- ⇒ Rostlinná výroba I
- ⇒ Živočišná výroba
- ⇒ Etnografie
- ⇒ Potravinářská výroba
- ⇒ Modely staveb
- ⇒ Numizmatika
- ⇒ Obchod
- ⇒ Obrazy
- ⇒ Řemesla
- ⇒ Knihy
- ⇒ Knihovna NZM a Chotkovská knihovna

NZM Ohrada

- ⇒ Lesnictví
- ⇒ Myslivost
- ⇒ Rybářství
- ⇒ Zoologie

NZM Valtice

- ⇒ Vinařství
- ⇒ Zelinářství
- ⇒ Ovocnictví
- ⇒ Botanika
- ⇒ Květinářství
- ⇒ Životní prostředí

NZM Ostrava

- ⇒ Archeologie zemědělství

3.7 Restaurování, konzervace, preparace

V roce 2020 byl především důraz kladen na očištění a konzervaci sbírkových předmětů a jejich přípravu (včetně postupného balení) pro přestěhování do Centrálního depozitáře v Čáslavi. Z tohoto důvodu se například čistila a petrifikovala sbírka historických oradel. Externě byly restaurovány umělecké sbírkové předměty jako Mattioliho herbář a dvoudílná zemědělská encyklopedie Georgica Curiosa z podsbírků starých tisků, deskový obraz Pohled na mořský břeh ze Šrobárovy sbírky, zemský globus nebo model mlýna s pilou a stoupou z podsbírků modely staveb. Rovněž se pořídily preparáty do zoologické podsbírků nebo tři faksimile vazeb dle originálů starých tisků. Pokračovalo přebalování a čištění předmětů fotoarchivu a archiválií. Byl vypracován také restaurátorský záměr na externí restaurování textilních strojů. Konzervačním ošetřením prošlo kolem 1 500 sbírkových předmětů. V rámci transportu více jak čtyř desítek strojů zemědělské techniky z depozitáře v Čáslavi (převážně podsbírků Doprava a zdroje energie a Rostlinná výroba II) došlo také k tzv. restaurátorskému čištění těchto sbírkových předmětů specializovanou restaurátorskou firmou pro potřeby instalace v otevřených depozitářích NZM Ostrava.

4. Muzejní komunikace

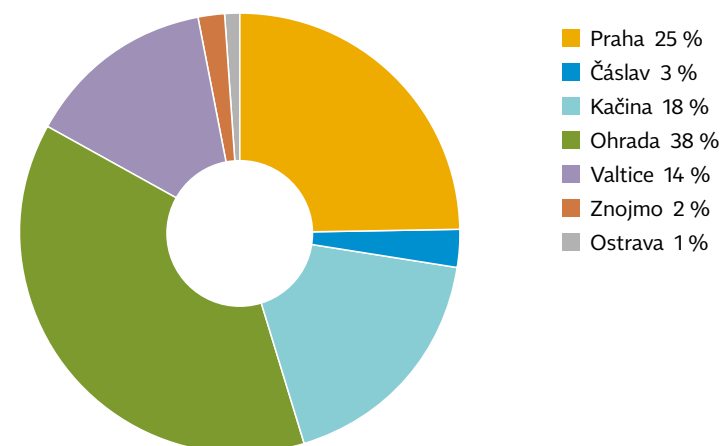
4.1 Návštěvnost

Na činnost muzea se pohlíží jako na veřejnou službu, proto je důležité, kolik návštěvníků tuto službu každoročně využije. Návštěvnost je také jedním z cílových parametrů zřizovatele. Celková návštěvnost muzea v roce 2020 činila 318 784 návštěvníků. Pokles návštěvnosti oproti předchozímu roku je způsoben pandemií covid-19 a z ní plynoucími opatřeními, zejména uzavřením muzea v době od 12. března do 10. května 2020, od 14. října až do 2. prosince 2020 a od 18. prosince do konce roku 2020. Druhou příčinou je limit pro návštěvnost akcí, který byl v rámci pandemických opatření určen, jeho vinou musely být zrušeny masově navštěvované akce muzea, jako například Národní myslivecké slavnosti na Ohradě, Jezdecké slavnosti na zámku Kačina, muzejní noci na všech pobočkách atd. Stejně tak v důsledku omezení školní výuky významně klesl počet návštěvníků lektorských programů. Některé pobočky naopak přilákaly v době omezení návštěvníky do svých venkovních expozic a výstav, na stále venkovní trhy a podobně, a to zejména Ohrada a Kačina. I tyto počty neplatících návštěvníků jsou zahrnuty v celkové návštěvnosti muzea. Přehled provozní doby muzea v roce 2020 ukazuje graf 2.

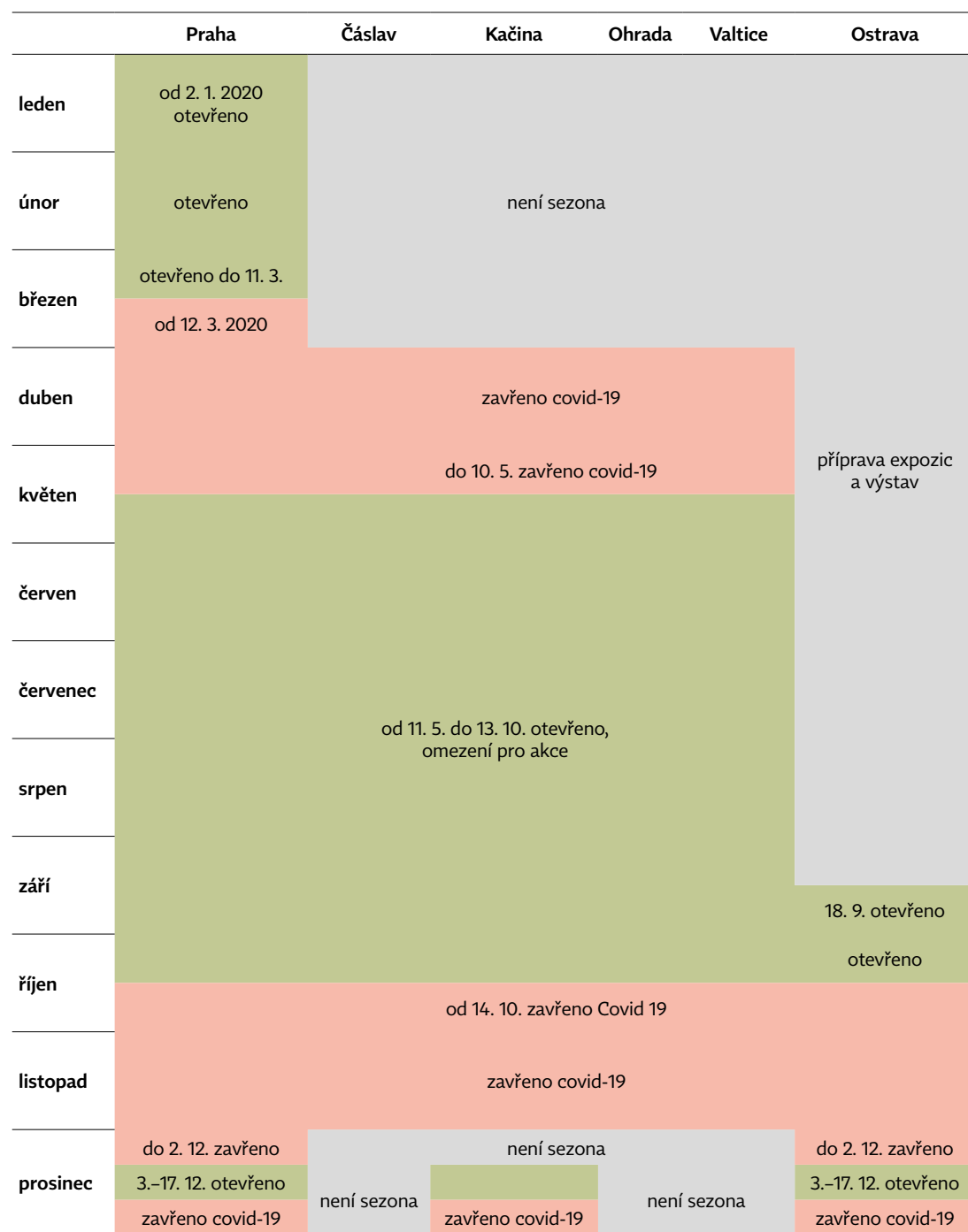
Tab. 2: Návštěvnost na jednotlivých pobočkách v jednotlivých měsících

	Praha	Čáslav	Kačina	Ohrada	Valtice	Znojmo	Ostrava	celkem
leden	15 459	0	400	43	0	90		15 992
únor	15 070	0	915	2 242	0	132		18 359
březen	3 461	0	725	0	0	47		4 233
duben	0	0	1 365	0	0	0		1 365
květen	2 086	264	3 675	484	553	76		7 138
červen	8 100	1 227	4 747	4 086	4 871	624		23 655
červenec	10 989	2 423	9 007	55 322	14 005	2 416		94 162
srpen	12 750	3 232	15 759	48 599	15 879	2 691		98 910
září	7 481	1 079	12 628	8 694	6 979	772	2 834	40 467
říjen	2 701	287	3 205	846	993	101	1 466	9 599
listopad	0	0	1 630	0	0	0	0	1 630
prosinec	1 272	0	1 900	0	0	39	63	3 274
celkem	79 369	8 512	55 956	120 316	43 280	6 988	4 363	318 784

Graf 1: Podíl na návštěvnosti podle poboček v roce 2020

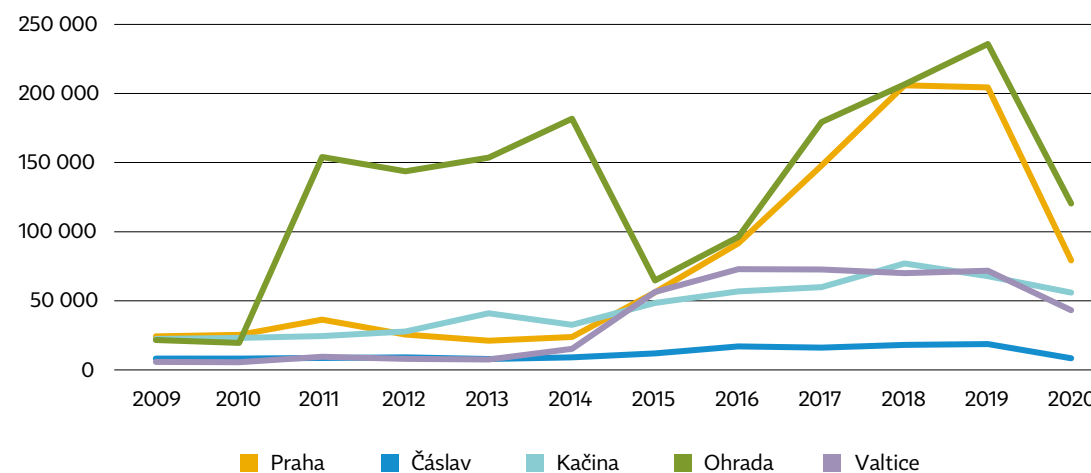
Graf 2: Omezení provozu během pandemie covid-19 v roce 2020

Tab. 3: Vývoj návštěvnosti NZM v letech 2009–2020

rok	návštěvnost	příjmy ze vstupného / Kč
2009	82 292	2 656 055
2010	81 858	2 635 692
2011	233 209	4 227 344
2012	214 300	4 216 796
2013	231 115	4 399 787
2014	262 464	5 158 886
2015	237 909	5 274 034
2016	334 488	6 259 908
2017	495 970	6 313 108
2018	592 555	8 837 767
2019	613 159	11 715 962
2020	318 784	6 720 638

Graf 3: Vývoj návštěvnosti po pobočkách v letech 2009–2020

4.2 Výstavní činnost

4.2.1 Expozice Národního zemědělského muzea

Národní zemědělské muzeum prezentuje zemědělství včetně zahradnictví, lesnictví, myslivosti, rybářství, potravinářství, gastronomie jako obory nezbytné pro zajištění existence jednotlivce i celé společnosti. Tato klíčová témata jsou komunikována prostřednictvím dynamických expozic, výstav i v rámci lektorských programů či popularizačních akcí pro veřejnost, vždy v historických souvislostech a s přesahem do přítomnosti.

4.2.1.1 Expozice v Praze

Hlavní výstavní budova Národního zemědělského muzea provází návštěvníka historií zemědělství v logicky ucelené struktuře. Expozice prvního patra prezentují lov a sběr jako klíčovou strategii člověka pro přežití v době, kdy se malé migrující skupiny obyvatel živily sběračstvím, rybařením, lovem nebo pastevectvím. V muzeu toto období představují expozice Rybářství, Myslivost, Laboratoř ticha.

Druhé patro představuje nejvýznamnější know-how lidstva, zemědělství. Jsou zde umístěny expozice Zemědělství, Voda v krajině, Objevovna a výstavní sál, určený pro hlavní výstavy sezony. V roce 2020 zde probíhala výstava Lékaři rostlin, připravená v rámci Mezinárodního roku zdravých rostlin vyhlášeného OSN.

Třetí patro je věnováno jídlu. Je zde expozice Gastronomie, v současné době tvořená gastronomickým studiem a expozicí dětské gastronomie. NZM připravuje také expozici Potravinářství, která představí technologie výroby potravin, jejich historii i moderní trendy.

Na samém vrcholu budovy muzea se v rámci střešní expozice otevírá unikátní pohled na život. Terasu doplňuje políčko zemědělských plodin, včelí úly a prostor pro panelové výstavy. V roce 2020 zde probíhaly výstavy připravené ve spolupráci s resortními partnery.

Zemědělství

Národní zemědělské muzeum má poprvé od 30. let minulého století vlastní ucelenou expozici zemědělství. Návštěvník se zde seznamuje s historií zemědělství i cyklem hospodářského roku. Mottem expozice je „Umírněnost“ neboli „Cesta selského rozumu“, kdy současná generace poučená minulostí má zodpovědnost vůči budoucí generaci. Expozice představuje návštěvníkům vzácné sbírkové předměty, například ruchadlo bratranců Veverkových či dermoplastiku plemenného býka Cézara, a také audiozáznamy s příběhy našich předků. Expozice je koncipována do tří hlavních částí. Tou první je časová osa neboli symbolická cesta dějinami zemědělství. Ta přibližuje a shrnuje vývoj zemědělství od pravěku až po současnost se všemi zvraty, propady i úspěchy. Na tuto část navazuje budoucnost zemědělství, jež přináší klíčové otázky na téma směřování zemědělství ve vztahu k půdě, chemii, genetice a zvláště k člověku. Třetí a největší část je potom věnována názornému představení hospodářského roku, zemědělských prací, autentických nástrojů, náradí, strojů a hospodářských zvířat se záměrem přiblížit hospodáře, který po celá staletí přistupoval k práci s láskou a respektem k přírodě, s citem pro rodnou půdu a s úctou k rodinné tradici.

Expozice je vystavěna na principech současných muzeologických trendů spočívajících v maximální ochraně sbírkových předmětů v klimastabilních vitrinách, které ale zároveň přinášejí komfortní zážitek pro návštěvníky. Součástí je i dětská linka zaměřená na nejmladšího návštěvníka.

Voda v krajině

Expozice Voda v krajině nabízí nespočet úhlů pohledu na vodu – v krajině, v řekách, v lidských živootech. Dominantou expozice je plastický model České republiky, na němž se promítají „příběhy“ vody,

oživují hlavní rybniční soustavy, povodí i rozvodí, vysvětlují skutečné příčiny a zákonitosti povodní v kontrastu s nejsuššími oblastmi ČR. Ve skleněných válcích si návštěvníci mohou vyzkoušet rozličné vlastnosti a úlohy vody v krajině – sílu vody, vsakování, ale také to, jak s ní nakládáme, jak ji spotřebováváme. Interaktivní skleněné „knihy“ podávají informace o vodě, jejím koloběhu v přírodě a vodě léčivé – minerálních pramenech. Všechny tematické okruhy expozice staví prioritně na roli člověka, který svou činností může pozitivně i negativně hospodaření s vodou, vodními zdroji v krajině i využití její energie ovlivnit.

Rybářství

Moderní interaktivní expozice prezentuje tradici českého rybníkářství. Rybolov je jedním z nejstarších zdrojů obživy lidstva. Expozice prezentuje rybářství jako fenomén, který ve spojení s rybníkářstvím představuje významnou činnost člověka měnící a ovlivňující krajinu. Expozici oživují velká akvária se sladkovodními rybami a také interaktivní model rybníční soustavy a dioráma výlovu rybníka.

Myslivost

Expozice vytváří obraz myslivosti jako životního stylu, postoje, poslání, profese i koníčka mnoha lidí. Představuje profesi, v níž je důležitá etika, morálka lidí; též jako obor hospodářsky přínosný, schopný produkce kvalitních potravin. Ukazuje historii myslivosti, povinnosti i privilegia mysliveckého stavu, průběh mysliveckého roku a další oborové informace. Příběh myslivosti vypráví klasickou formou pečlivě vybraných sbírkových předmětů i pomocí virtuálních efektů.

Jede traktor

V přízemí muzea je k vidění více než dvacet typů traktorů od tuzemských i zahraničních výrobců z let 1917 až 1953. Expozice nabízí to nejlepší, co bylo v daných letech vyrobeno. Vystavené stroje pocházejí z podsídky Zemědělské stroje, jedné z typově nejucelenějších kolekcí svého druhu v Evropě, která je uložena a prezentována v muzeu zemědělské techniky v naší čáslavské pobočce.

Laboratoř ticha

Laboratoř ticha umožňuje návštěvníkům díky moderním technologiím nahlédnout do buněčné úrovně lesního biotopu. Audiovizuální instalace byla do Národního zemědělského muzea přemístěna z českého pavilonu Světové výstavy EXPO 2015. Projekt představuje živý les vsazený do futuristické laboratoře. Kromě živých rostlin jsou součástí instalace také interaktivní kamery, projekční plochy, mikrofony, automatizované systémy na zavlažování a klimatizaci. V roce 2019 byla velká část biotopu obnovena.

Gastrostudio a dětská gastronomie

Vitríny chrání v muzeích předměty, v Národním zemědělském muzeu chrání speciální vitrína know-how. Je umístěna v expozici a za ní je profesionálně vybavené gastrostudio sloužící mimo jiné jako tréninkové zázemí Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Návštěvníci mohou pozorovat mistry ve svém oboru při práci, mají také možnost účastnit se kurzů vaření, které v gastrostudiu NZM organizuje.

V dětské části expozice si mohou nejmenší návštěvníci muzea vyzkoušet nakupování, vaření a zacházení s potravinami, dozví se také, proč je dobré nakupovat místní produkty. Naučí se vnímat potraviny nejen zrakem, ale i dalšími smysly. Expozici doplňují kuchyně našich babiček a prababiček, jež jsou vybaveny autentickými předměty z muzejní sbírky.

Objevovna

Tato část muzea je prostorem pro konání výukových a lektorských programů a přednášek pro školní a zájmové skupiny. Všem zvědavým návštěvníkům nabízí možnost „objevovat“, získávat nové informace. Je to prostor pro učení, bádání, přemýšlení, experimentování, zábavu a hraní.

Expozice Živá zahrada výhledů

Zcela unikátní koncept nabízí střecha Národního zemědělského muzea. Součástí střešní expozice jsou trávník k posezení nebo na piknik, políčko se zemědělskými plodinami a včelí úly. Expozice nabízí pohled na Prahu shora a také podbízivou otázku – šlo by to bez zemědělství? Součástí expozice je i výstavní prostor pro 21 výstavních panelů velikosti 70×100 cm.

Venkovní živé expozice – Malý selský dvorek

Na dvoře Národního zemědělského muzea, směrem do ulice Letohradská, je návštěvníkům k dispozici nejen posezení, ale také venkovní expozice muzea – Malý selský dvorek s domácími zvířaty. Děti se zde mohou podívat na králíky, holuby nebo kachny, přímo mezi návštěvníky se volně potulují slepice a kohouti. Pro městské děti je to často jediná možnost prohlédnout si hospodářská zvířata na vlastní oči.

Zahrada první republiky

V průběhu 20. a 30. let 20. století zaznamenala zahradní a krajinářská architektura dosud nevídaný rozvoj. Tehdejší zahradní architekti našli uplatnění ve všech oblastech výstavby, a to od soukromých realizací až po veřejné zakázky. S ohledem na šíři tvůrčího záběru je jejich bohaté dílo dnes považováno za neodmyslitelnou součást vývoje zahradního umění a studováno jako jeden z dokladů národní kulturní identity. Národní zemědělské muzeum připravilo na nádvoří muzea v Praze na Letné výstavní expozici, a to formou stylizované prvorepublikové zahrady. Návštěvník se zde seznámí s typickými projevy tehdejší zahradní tvorby, která čerpala z bohatých forem květinových a růžových záhonů a z pestrého vzorníku zahradních staveb a doplňků, jako jsou altánky, pergoly a zahradní lavice.

4.2.1.2 Expozice v Čáslavi**Dřinu strojům? Dřinu strojům!**

Expozice představuje vývoj zemědělské techniky v kontextu s významnými českými i světovými událostmi s ohledem na skutečnost, že rozvoj techniky a technologií vždy souvisí s rozvojem celé společnosti. Nejde jen o vývoj zemědělské techniky jako takové, ale především o vývoj a možnosti využívání energie v oblasti pohonu strojů. Právě potřeba usnadnění práce a zapojení strojů do činnosti člověka dala prostor pro vznik nových technologií a inovací. Kromě samotných dějin českého zemědělského strojínictví jsou zde prezentovány i dějiny podnikání ve strojínictví obecně, které v každém časovém období reprezentují česká jména a významné české firmy.

4.2.1.3 Expozice na zámku Kačina**Život pod schody – zázemí služebnictva**

Expozice věnovaná hospodářskému zázemí zámku Kačina je umístěna v autentických prostorech suterénu zámecké budovy a respektuje původní využití jednotlivých místností. Jedná se o soubor místností, jež zajišťovaly chod zámku, který byl samozásobitelským hospodářským dvorem. Vedle expozice Zámecké truhlárny nebo expozice Mlýny na Novodvorském panství uvidí návštěvníci zámeckou prádelnu včetně dochovaného kotle na vyvážení prádla a nádrže na vodu, žehlírnu s mandlem a žehličky z 19. století nebo zámeckou kuchyni. Ta je zřejmě nejzajímavějším prostorem této expozice, z jejího původního vybavení se dochovala sice jen kamenná výlevka, ale návštěvníci zde naleznou věrnou repliku původní zámecké chlebové pece kombinované se sporákem a udírnou, kuchyňský nábytek a především nádoby a kuchařské náčiní. Vedle kuchyně je i spižirna a sklad kuchyňského náčiní a nádobí.

V původních zámeckých sklepech bylo nutné autentické vybavení rekonstruovat. V jednom ze sklepů se ukládalo v sudech i v lahvích víno, ve druhém byly uloženy v bednách a regálech ovoce

a zelenina. V zámecké lednici sice dnes již led chybí, původní háky však dokládají, že zde visela zvěřina či půlky prasat. Hospodářské zázemí zámku dokresluje dobovým nábytkem zařízená místnost, v níž bydlely kuchařky, a dřevník se zásobou dřeva a nářadím k přípravě palivového dříví. Součástí prohlídkového okruhu je i návštěva zámecké konírny. Konírna na Kačině je unikátní svým architektonickým řešením, je integrální součástí jedné z kolonád zámecké budovy, není umístěna stranou v parku v hospodářských budovách, jak bývalo dříve na zámcích zvykem. Ze dvou třetin je zapuštěna do terénu, takže koně vcházeli do konírny přímo ze zámeckého parku, vchod ze zahrady a stáj spojoval 30 metrů dlouhý tunel. Konírna sloužila svému původnímu účelu do začátku 30. let 20. století, dodnes jsou zachovány kamenné napáječky i původní cihlová podlaha. Ke konírně přiléhá kočárovna, sousední hospodářská budova se skleníkem. V suterénu byla v roce 2020 provedena repase expozice Jak se stavěl zámek a instalována výstava Genetické zdroje.

Třináct chotkovských komnat

Ve 13 místnostech přízemí zámku Kačina je možné prohlédnout si salony i soukromé apartmány původních majitelů zámku. Střed piana nobile tvoří společenské prostory, soukromé místnosti jsou umístěny na obou jeho koncích. V levé části přízemí je umístěn apartmán pána domu, v pravé části paní domu. Místnosti jsou vybaveny dobovým nábytkem, z převážné části empírovým, z části ve stylu biedermeieru a druhého rokoka. Tři čtvrtiny nábytku a dalšího vybavení jsou původní. V části zámku je dochována rovněž původní výmalba místností. Expozice umožňuje nahlédnout do každodenního soukromého i veřejného života mužských i ženských členů rodu Chotků v 19. a v první polovině 20. století. Mezi nejvýznamnější exponáty patří nadživotní portrét zakladatele zámku Jana Rudolfa Chotka s plány Kačiny v ruce a empírový soubor sedacího nábytku dovezený Chotky z Paříže.

Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple

Knihovna se nachází v levém křídle zámku. Knihovnímu fondu položil základy Jan Rudolf Chotek, knihovna obsahuje 21 289 publikací, což je celkem 36 450 svazků z 16. až 19. století, a to včetně starých tisků, map a exlibris. Knihovna sama je kulturní památkou. Vedle knihovny je k vidění také historická lékárna s výrobnou léků. V pravém křídle zámku je potom zámecké divadlo. Klasicistní prostor byl otevřen 4. listopadu 1851, intenzivní provoz divadla trval téměř dvacet let. Hrály se zde i hry pravnuka stavitele zámku a hlavního hybatele zdejšího divadelního dění Rudolfa Karla Chotka. Podle dobových zpráv se další členové rodiny v divadle uplatnili nejen jako herci, ale také jako muzikanti a výtvarníci dekorací. Hlediště pro téměř 150 diváků má dvě galerie a hraběcí lóže.

Výstavní patro

V prvním patře budovy jsou instalovány expozice Modely lidových staveb, Království včel, Chotkovské zahrady a parky. V roce 2020 byly nově instalovány expozice Příběh dřeva a Kačina na dotek, dále výstava Obraz zemědělství v socialistickém realismu a výstava Epifyty – rostliny vzdušných zahrad. Realizována byla dětská linka expozice Modely venkovských staveb. V přízemí zámku pak byla v roce 2020 nově instalována výstava Zámek Kačina na starých vyobrazeních a Mizející krajiny. V prostorech zámecké kaple výstava Cesty světa.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEA NA YOUTUBE

Exteriérové expozice

V zámeckém parku je možné navštívit venkovní expozici Ze života hmyzu, projít si naučnou stezku zámeckým parkem; součástí parku je i skleník, zahrada léčivých rostlin a Učebna v lese. V zámecké zahradě, vybudované ve stylu anglického přírodně-krajinářského parku, je umístěn unikátní projekt Otevřené knihovny, který zpřístupňuje cenné svazky místní knihovny pomocí QR kódů. Zámecký park

je zároveň entomologicky významným územím, díky biotopům vzácných brouků páchníka hnědého a lesáka rumělkového patří mezi evropsky významné lokality v rámci soustavy NATURA 2000.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

4.2.1.4 Expozice na zámku Ohrada

Myslivost

Expozice mapuje českou myslivost a její tradice jako fenomén, který provází člověka v různých formách od nepaměti. Dějiny myslivosti jsou především dějinami lovu a chovu zvěře. Expozice je rozdělena na naši původní srstnatou zvěř, kde je možné vidět i tzv. poslední úlovky, vodní a polní původní pernatou zvěř a zvěř introdukovanou. K lovu patří i lovecké zbraně, které jsou v expozici zastoupeny především zbraněmi známých českých puškařů. Vše doplňuje přehled loveckých technik, chovatelských a odchytných zařízení a uměleckých předmětů. V části věnované kynologii, která k myslivosti také neodmyslitelně patří, je možné vidět preparáty poslední smečky ze zámku Ohrada i modely různých plemen loveckých psů zhotovených v přesném měřítku podle živých předloh akademickým sochařem Jiřím Proseckým. Součástí expozice je i hlavní sál zámku vybavený stylovým parohovým nábytkem a „liščím“ kobercem z 19. století. Od roku 2018 zdobí stěny hlavního sálu kopie velkoformátových obrazů štvanic od barokního knížecího malíře Johanna Georga Hamiltona umístěné v původních rámech a na původních místech. Originální obrazy byly vytvořeny přímo pro lovecký zámek Ohrada a již při jeho stavbě počítal stavebník Adam František ze Schwarzenbergu s jejich přesným umístěním. Kromě obrazů visí na stěnách sálu a přístupovém schodišti nejsilnější jelení trofeje z oblasti Šumavy, Hlubocka a Třeboňska.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

Les pramenů – příběhy lesů

Zážitková expozice na Ohradě představuje návštěvníkům prostřednictvím průvodců, sbírkových předmětů a uměleckých instalací fenomén krajiny v okolí zámku Ohrada a les a lesnictví jako provázaný celek. Výstava vrací návštěvníky do historie a zároveň pro ně zachycuje současnou krajinu a její význam pro společnost se zdůrazněním současných problémů s dostatkem vláhy a vody. Návštěvníci se prostřednictvím expozice podívají také do dvou významných jihočeských obor – Staré a Poněšické obory. Les pramenů – příběhy lesů je další z řady zážitkových a edukačních lesnických expozic, připravených ve spolupráci s Lesy ČR.

Mapuje především souvislosti lesů a vody, její cestu a využití v lesích i dále ven, do volné přírody. S využitím sbírkových předmětů muzea připomíná i zaniklý fenomén plavení dříví. Příběhy lesů jsou vyprávěny klasickou formou i virtuálními efekty, exponáty a mechanickými prostředky dovolujícími člověku je ovládat. Lesnická zážitková expozice je unikátní především tím, že je nedílně spojena s postavou vypravěče, který se návštěvníkům po celou dobu věnuje, vede je, zapojuje do dějů a postupně odhaluje další a další zákoutí spletitých lidských příběhů a přírodních zákonů. Expozice vznikla ve spolupráci a za finanční podpory podniku Lesy České republiky, s. p.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

Sallačova sbírka

Světově významná sbírka parožích jelenovitých a sourozích turovitých z celého světa vytvořená prof. dr. Vilémem Sallačem na počátku 20. století tvoří zoologickou expozici, kdy není důležitá trofej, ale množství ve sbírce zastoupených druhů a jejich typické znaky. K nejvýznamnějším exponátům této sbírky patří parožích jelena Schomburgkova, který žil v Thajsku a v první polovině 20. století byl vyhuben. Cenná jsou i parožích jihoamerických jelenů huemul, pudu, mazama, jelence bahenního a pampového. Celá sbírka obsahuje 400 kusů, z toho je 343 parožích jelenovitých a 57 sourozích turovitých (dutorohých). V expozici jsou vystaveny všechny druhy a poddruhy jelenovitých obsažené ve sbírce a jako ukázka šest druhů turovitých. Projekt byl podpořen státním podnikem Lesy České republiky, s. p.

Sokolnictví

Malá expozice představuje sokolnictví jako unikátní způsob lovu starý přes čtyři tisíce let, při kterém se využívalo jedinečných schopností ptáka – dravce. Poskytuje informace o dravcích, jejich životě a způsobu lovu, o jejich výcviku a soužití s člověkem. Sokolnictví je zapsáno v Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, který vede organizace UNESCO.

Rybářství

Expozice zaměřená především na slavnou historii českého rybníkářství, ale představuje i naše rozšířené říční rybářství. K tomu je vystaveno tradiční nářadí užívané k výlovům rybníků a unikátní soubor nářadí lidového říčního rybářství. Mezi nejcenější exponáty patří sádrové odlitky lososů zhotovené Antonínem Fričem pro Jubilejní zemskou výstavu v Praze v roce 1891. Součástí rybářství je i menší expozice Život na vodách; jsou zde představeni vodní ptáci včetně nadržek jejich hlasů a další živočichové spjatí s vodou. Celou expozici doplňuje pět akvárií s našimi původními i introdukovanými druhy ryb.

4.2.1.5 Expozice ve Valticích

Národní expozice vinařství

Nová expozice provází návštěvníka vinařstvím od jeho počátků až po současnost. Expozice je rozdělena do čtyř částí, které jsou věnovány historii vinařství, vinohradnictví, sklepnímu hospodářství a degustaci vína. Návštěvník je zde vtažen do poznávání vinařství ve všech jeho aspektech, poznává typy vůní, charakteristické pro jednotlivé odrůdy vína, může si vyzkoušet a rozšířit své znalosti vinařské tematiky či zhlédnout několik vzdělávacích filmů o historii pěstování vinné révy, výroby vína či o sklepním hospodářství.

Tajemný život v půdě

Půda je zde představena jako bohatství naší země, které musíme chránit a pečovat o něj. Návštěvníci se seznámí například s hojným životem v půdě či s půdními typy. Velký důraz je kladen na zobrazení negativních vlivů různých druhů eroze půdy, které nás v posledních letech stále více ohrožují. Návštěvníky tu čeká průchod tunelem, ukazujícím bohatý život v půdě, či modely vodní, větrné a sluneční eroze.

Krajina Lednicko-valtického areálu

Expozice nabízí pohled do okolí Valtic, součástí Lednicko-valtického areálu zapsaného v roce 1996 na Seznam světového dědictví UNESCO. Předmětem zájmu tu však nejsou místní architektonické památky, ale příroda, její jednotlivé biotopy a především živočichové zde žijící. Návštěvníci se seznámí s běžnými i vzácnými druhy ryb žijících v Lednických rybnících i tůních lužního lesa a s ptáky, jejichž druhovou pestrostí je příroda Lednicko-valtického areálu vyhlášena. Expozici doplňují velkoobjemová akvária s našimi nejvýznamnějšími sladkovodními rybami a také interaktivní vitríny s parafinovými

modely ovoce a zeleniny. Malé návštěvníky zaujme především kinestetická lávka, panely se zvuky zvířat či interaktivní liščí nora.

4.2.1.6 Znojmo – Expozice pivovarnictví

Expozice se nachází v nejzajímavější budově areálu bývalého znojemského pivovaru – varně. Pivo se zde vařilo od roku 1278 do roku 2005, kdy poslední majitel pivovaru, společnost Heineken, ukončil provoz. Hlavním exponátem muzea je právě původní technologické zařízení varny z roku 1930, které bylo vyrobeno ve Škodových závodech v Plzni. V roce 2010 bylo prohlášeno za kulturní památku. Sestává z vystírací kádě, rmutového kotle, mladinového kotle, scezovací kádě a scezovacího korýtka. Další část expozice je umístěna v prostoru pod varnou. Expozice mapuje historii a tradici pivovarnictví ve Znojmě a seznamuje návštěvníky s hlavními pivovarskými surovinami – vodou, sladem a chmelem – a se způsobem vaření piva od nejstarších dob až po současnost. Provozovatelem expozice je město Znojmo, resp. příspěvková organizace města Znojma Znojmská beseda. Organizačně je Expozice pivovarnictví začleněna pod NZM Valtice.

4.2.1.7 Expozice v Ostravě

Zemědělská technika

V atraktivním prostoru původních průmyslových hal naleznete známé i méně známé zemědělské stroje, které představují průřez největší sbírkou zemědělské techniky v České republice. Rekonstruované průmyslové haly, které si zachovaly svůj původní ráz (a veronikárna i železniční koleje a mostový jeřáb), slouží jako kulisy pro minimalistickou prezentaci reprezentativního vzorku sbírky zemědělských strojů Národního zemědělského muzea. Čekají na vás více než čtyři desítky strojů různé provenience i různého stáří. Najdete zde známé české značky i stroje zahraniční. Teritoriálně jsme rozkročení mezi USA a SSSR. Z pohledu roku výroby mohou návštěvníci obdivovat techniku z konce století páry nebo stroje, které sjely z výrobní linky před 50 lety. Zemědělská technika je rozdělena do tří základních tematických celků, a to jsou traktory, stroje na zpracování píce (obě skupiny ve veronikárně) a stroje na zpracování obilovin (ve skladové hale).

Depozitář potravin

Potraviny ze všech stran i ze všech úhlů pohledu, interaktivně a všemi smysly. Při vstupu do třetí haly, která se tyčí více než 13 metrů nad terénem, se nachází prostor s třicetimetrovým regálem a třiceti tématy z oblasti potravin. Co jeden metr, to jedno téma, které je zpracováno atraktivní grafickou formou. V expozici se návštěvníci dovědí to nejdůležitější o potravinách, poznají základní typy potravin a mohou se zamyslet i nad aktuálními otázkami, které jsou s problematikou potravin spojeny. Celá instalace je doplněna o interaktivní exponáty, takže návštěvník může vnímat potraviny doslova všemi smysly. Modulární systém umožňuje expozici doplňovat, aktualizovat a měnit. Depozitář potravin svým názvem odkazuje na funkci muzea jako instituce, která shromažďuje předměty a v přeneseném slova smyslu i lidské vědění, konstrukčně zase expozice odkazuje na regály v obchodech s potravinami, kde každý metr představuje určitý sortiment.

Galerie českých potravin

V expozici Galerie českých potravin jsou velmi jednoduchým muzejním způsobem představeny výjimečné potraviny z Čech, Moravy i Slezska. Jak název expozice napovídá, návštěvník se tu může seznámit se současnými potravinami netradiční formou – čistou galerijní prezentací. Instalace je velmi prostá a efektní, 30 soliterních vitrín a v každé z nich na piedestalu stojí vybraný český produkt, který buď nese některou ze značek kvality či chráněné zeměpisné označení původu (Klasa, Český výrobek, Regionální potravina, Asociace regionálních značek aj.), nebo je jinak významný. Přibližně třetina

vystavených potravin pochází z Moravskoslezského kraje, zbytek jsou potraviny vyrobené v dalších krajích České republiky. Z hlediska skladby výrobků jsou prezentováni jak velcí producenti, tak menší a rodinné podniky. Všechny 30 potravin je rozděleno do deseti základních kategorií. Jsou tu alkoholické nápoje, lahůdky, maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky, mlýnské, pekárenské a cukrářské výrobky, mražené krémy, nealkoholické nápoje, ostatní výrobky, ovoce a zelenina a také rybí výrobky. Zastoupeny jsou produkty z průmyslové výroby i rodinných podniků a farem, které si zakládají na řemeslné výrobě. Vždy je ale spojuje tradice a snaha představit to nejlepší. Tato expozice bude každé tři měsíce měněna, aby se opravdu dostalo na co nejvíce kvalitních českých potravin.

4.2.2 Výstavy v roce 2020

4.2.2.1 Výstavy v Praze

Modulové kolejiště	24.–29. 3. 2020 (zrušeno ze strany klubu modulářů – covid-19)
Kouzlo historické techniky	duben – červen 2020 (zrušeno ze strany ČVUT – covid-19)
Voda a klimatická změna	16. 6. – 30. 8. 2020
Lesníkův rok	29. 6. 2018 – 12. 10. 2020
Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství	30. 6. – 29. 9. 2020
Jindřich Štreit a Cykly	20. 9. 2019 – 31. 7. 2020
Zemědělské budovy první republiky v Praze	6. 11. 2019 – 28. 6. 2020
Zdraví rostlin ve fotografii	1. 10. – 1. 11. 2020
Lékaři rostlin	2. 10. 2020 – 30. 6. 2022
Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích	23. 10. 2020 – 28. 3. 2021
Tajemství dřeva	3. 11. 2020 – 21. 2. 2021
Potraviny, jak je neznáte	27. 11. 2020 – 28. 2. 2021
Lýkožrout smrkový – pohroma lesa	12. 12. 2020 – 25. 4. 2021

Voda a klimatická změna

Ministerstvo zemědělství vyhlásilo u příležitosti Světového dne vody 2020 výtvarnou soutěž na téma Voda a klimatická změna. Jejím cílem bylo přiblížit dětem vodu a její význam pro život člověka zejména v době probíhající klimatické změny, šetrné hospodaření a zajištění vodních zdrojů pro budoucí generace. Výstava v prostorách muzea představila vítězná a nejlepší dětská práce na dané téma.

Lesníkův rok

Zážitková a vzdělávací výstava Lesníkův rok Lesů ČR, s. p., nabízí návštěvníkům muzea nové formy poznání a zábavy a představuje typické práce lesnického roku. Návštěvníci se seznámí s prací lesníků v průběhu kalendářního roku, pro jehož jednotlivá období jsou prezentovány typické práce – zalesňování a zakládání nového lesa, stavba oplocenek a ochrana lesa, semenářství a těžba dřeva. Vypravěč, který návštěvníkům zprostředkovává zážitky, interpretuje odborné znalosti (většina z vypravěčů jsou absolventi bakalářského studia lesnické fakulty ČZU Praha) o funkcích lesa. Součástí výstavy jsou kromě exponátů – sbírkových předmětů a jednotlivých kulís a typických místností (kancelář lesníka, učebna, dílna lesníka, lesní labyrint) také objekty s videoklipy o současné kůrovcové kalamitě, poznávací hry z přírodních materiálů či dřevěné stavebnice. Na konci cesty výstavou si školní kolektivy mohou sestavit ptačí budku. V roce 2019 byly doplněny dermoplastické preparáty rysa ostrovida a orla skalního z majetku Lesů ČR. Výstava je návštěvníky velmi kladně hodnocena pro její obsah i formu, reakce návštěvníků jsou zaznamenány v návštěvní knize výstavy.

Agrolesnictví – příležitost pro krajinu a zemědělství

Panelová výstava na střeše muzea představuje agrolesnický systém v různých formách a z různých pohledů. Seznámí vás jak s historií, tak i produkčními a neprodukčními přínosy agrolesnictví včetně adaptace ke klimatickým změnám, pro biodiverzitu, ale i pro zlepšení vodního režimu v krajině. Součástí prezentace budou praktické ukázky ze světa i Evropy, ale i například výsledky sociologického šetření, co si o agrolesnictví myslí sami zemědělci bez ohledu na způsob hospodaření, velikost či formu zemědělského podnikání. Výstavu připravila Asociace soukromého zemědělství ČR ve spolupráci s Českým spolkem pro agrolesnictví, Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Mendelovou univerzitou v Brně, Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Výzkumným ústavem živočišné výroby, Botanickým a Etnologickým ústavem Akademie věd ČR.

Jindřich Štreit a Cykly

Hlavní výstava sezony věnuje pozornost cyklům zemědělským, ale i těm v našich běžných životech. Kromě rozsáhlého souboru dosud nezveřejněných fotografií známého dokumentaristy výstava nabídla i práce studentů uměleckých škol. Výstava upozorňuje na cykly důležité pro zemědělství i pro náš běžný život. Kromě biogeochemických cyklů, jako je koloběh vody, nebo jednotlivých klíčových chemických prvků přibližuje cykly astronomické i životní cykly rostlin a živočichů. Všechny mají přímý nebo nepřímý dopad na zemědělství a výrazným způsobem ovlivňují lidské životy. Vedle těchto cyklů výstava představuje i dva umělecké cykly zemědělského roku ve fotografiích Jindřicha Štreita, dokumentující české zemědělství v 80. letech 20. století a v roce 2018.

Zemědělské budovy první republiky

Výstava seznámila návštěvníky se 13 známými pražskými budovami a také se 7 významnými osobnostmi, jejichž životní cesty procházely nejen těmito domy. Vedle historických budov představila i současnou podobu těchto staveb. Některé z nich jsou dodnes přístupné veřejnosti – a možná jste je už navštívili nebo ještě navštívíte. Výstava se konala ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací a Knihovnou Antonína Švehly. Historie Knihovny Antonína Švehly je úzce spjata s Domem zemědělské osvěty, ve kterém knihovna sídlí. Jedná se o jednu z nejvýraznějších prvorepublikových budov vystavených pro resort zemědělství.

Zdraví rostlin ve fotografii

Vítězné snímky fotosoutěže „Pečujeme o zdraví rostlin, i ony mohou být nemocné“ zachycovaly nejen krásu rostlin, ale i téma škůdců a chorob, které jsou často nedílnou součástí jejich života. Výstava, kterou pro návštěvníky muzea připravil Ústřední zkušební a kontrolní ústav zemědělský, představila rostliny jako živé organismy, které potřebují péči nejen rostlinolékařů, ale i laické veřejnosti. Výstava se konala u příležitosti Mezinárodního roku zdraví rostlin, který pro rok 2020 vyhlásilo OSN, současně tematicky doplňovala hlavní výstavu sezony Lékaři rostlin.

Lékaři rostlin

Výstava návštěvníky seznamuje s ochranou kulturních rostlin a rostlinolékaři jako odborníky v této oblasti. Představuje také nejvýznamnější škůdce, choroby a plevely našich polí, luk nebo sadů. Ukazuje, jak se za poslední dvě století proměnily postupy v ochraně rostlin: od čistě mechanických postupů ke stále složitějším a účinnějším chemickým látkám, které v posledních desetiletích doplňují nové šetrnější postupy integrované ochrany. Klimatické změny přinášející sucho a zvýšenou pravděpodobnost výskytu nových škůdců a chorob spolu se stále zvyšujícími nároky na výživu obyvatel planety a potřeby průmyslu budou z rostlinolékařství činit zcela nepostradatelný obor do budoucnosti.

[KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE](#)

Výstava se koná pod záštitou ministra zemědělství Miroslava Tomana a u příležitosti Mezinárodního roku zdraví rostlin, vyhlášeného OSN na rok 2020.

Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích

Výstava je vědeckým výstupem projektu NAKI II – Kulturní tradice českého rybářství ve světle jejího využití v cestovním ruchu a krajinotvorbě (DG18P02OVV057), na kterém spolupracují Česká zemědělská univerzita v Praze, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Vysoká škola ekonomická v Praze, Slezská univerzita v Opavě, Vysoká škola hotelová v Praze a Národní zemědělské muzeum, s. p. o. Stěžejním cílem prezentovaného výzkumu je ozřejmění významu specifické části národního kulturního dědictví – rybářské kultury z hlediska jejího využití v sociálním a ekonomickém prostředí současné české společnosti.

[KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE](#)

Tajemství dřeva

Autorská výstava výtvarných objektů Martina Patričného je doplněna vzorky různých druhů dřevin rostoucích v České republice. Návštěvníci mají možnost seznámit se také s dendrologickým herbářem, tzv. xylotékou z lesnické školy ve Zlaté Koruně, která je součástí podsbírky Lesnictví na loveckém zámku Ohrada, jedné z poboček Národního zemědělského muzea.

[KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE](#)

Potravin, jak je neznáte

Výstava představuje soubor mikrofotografií nejrůznějších přírodních i syntetických látek, ze kterých vznikají potraviny. Díky mnohonásobnému zvětšení může návštěvník nahlédnout do světa krásy potravin a tajů přírodních věd. Panelová výstava nabízí pohled na vitamíny, bílkoviny, škroby, vlákniny, sladidla a užitečné houby. Přibližuje návštěvníkům pouhým okem neviditelné částičky cukru, droždí nebo bambusové vlákniny. Výstavu Potraviny, jak je neznáte připravil Výzkumný ústav potravinářský, v. v. i., v rámci projektu Metrofood.cz.

Lýkožrout smrkový – pohroma lesa

Výstava, kterou připravilo Národní zemědělské muzeum, je zajímavá nejen ukázkami muzejních sbírkových předmětů, které se vztahují k biologii a metodám boje s tímto škůdcem. Vypráví příběh současnosti i minulosti kůrovcových lesních kalamit na pozadí tří lesnických generací. Zpracovaný přehled historických kalamit, ukázky z odborné literatury a dobové fotografie poučí návštěvníka každého věku o dlouhodobém boji lesníků o zdravé hospodářské lesy.

4.2.2.2 Výstavy v Čáslavi

Klukovský sen – krajina a osadníci v hračkách	4. 4. – 31. 10. 2020
Zemědělské budovy první republiky (nejen) v Praze	14. 7. – 31. 10. 2020

Klukovský sen – krajina a osadníci v hračkách

Cyklus výstav Klukovský sen představuje hračky a modely z rozsáhlé sbírky Václava Blažka z Rokytna. Zapůjčené exponáty byly doplněny modely z podsbírek Rostlinná výroba II, Modely zemědělských staveb a Zemědělská technika. Tentokrát byla výstava zaměřena na zemědělské stavby a krajinu.

Zemědělské budovy první republiky (nejen) v Praze

Výstava byla instalována na venkovní ploše muzea zemědělské techniky. Prezentováno bylo 13 známých pražských a jedna čáslavská budova. Tyto stavby byly v období první republiky postaveny jako sídla jednotlivých zemědělských institucí. Některé z budov jsou dodnes přístupné veřejnosti a několik z nich slouží původnímu účelu. Výstava se konala ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací a Knihovnou Antonína Švehly.

4.2.2.3 Výstavy na Kačíně

Velikonoce	19. 4. 2020 – 22. 4. 2020
Rudolf Karel Chotek: Šlechtic – Podnikatel – Bankrotář	1. 6. 2020 – 31. 12. 2020
Mizející krajina – Miloš Spurný	1. 6. 2020 – 30. 9. 2020
Genetické zdroje: Klíč k zemědělské rozmanitosti	1. 7. 2020 – 30. 9. 2020
Cesty světla – Petr Šika	1. 7. 2020 – 31. 10. 2020
Mezinárodní výtvarné sympozium	1. 8. 2020 – 31. 12. 2020
Zámek Kačina na starých vyobrazeních	5. 8. 2020 – 31. 12. 2020
Epifyty – rostliny vzdušných zahrad	11. 5. 2020 – 31. 12. 2020
Obraz zemědělství v socialistickém realismu	11. 5. 2020 – 31. 12. 2020
Výstava loveckých plemen psů	20. 9. 2020

Mizející krajina – Miloš Spurný

Výstava fotografií krajin botanika a rostlinného fyziologa Miloše Spurného přenáší návštěvníka v čase zpět. Proměny krajiny autor dokumentoval s věrností válečného zpravodaje. Jako by snímal „pole válečná“, kde nad přírodou (zdánlivě) vítězí, v duchu dobového hesla „boje o zrno“, síla socialistického hospodaření. Již v roce 1967 Spurný publikoval tato znepokojující slova: „V jedné generaci mění se dnes více než dříve za staletí. Tento hektický dynamismus proměňuje naši zemi v jedinou továrnu na lidský blahobyť, energetiku, potravu a bydlení.“

Genetické zdroje: Klíč k zemědělské rozmanitosti

Jednadvacet informačních panelů zabývajících se problematikou uchovávání genetických zdrojů v zemědělství. Muzeum výstavu připravilo ve spolupráci s resortními organizacemi Ministerstva zemědělství. V kačinském zámeckém parku se chystá obnova ovocného sadu, kde budou vysazeny staré a regionální odrůdy ze záchranných sortimentů Českého svazu ochránců přírody.

Cesty světla – Petr Šika

Autorská výstava Cesty světla výtvarníka Petra Šiky byla projevem subtilní kombinace hmotových struktur v barevně neutrálním prostředí. Vizualní kompozice vytvářejí spolu s průhledy na pozadí jednotný prostor s pozoruhodnou světelnou atmosférou. Výtvarné objekty Petra Šiky vznikaly unikátní technikou kombinace stabilizovaných provazových solitérů na pozadí základních geometrických formátů podkladu. Atraktivní prostorové řešení, které vyniklo zvláště v kreativní kombinaci s individuálním směrovým osvětlením.

Mezinárodní výtvarné sympozium

Výtvarné sympozium mělo v roce 2020 téma Zemědělství. Návštěvníci muzea mohli po celou dobu nahlížet pod ruce umělcům a sledovat jejich vznikající díla. K vidění byly převážně práce sochařů a malířů, umělecká díla byla následně prezentována závěrečnou výstavou. Po ukončení sympozia díla zůstala přímo na místě v kačinském zámeckém areálu.

Zámek Kačina na starých vyobrazeních

Výstava obrazů zachycujících zámek Kačinu a jeho parkové a stavební přeměny od roku 1830 do 1. poloviny 90. let 20. století. Nejstarší obrázky (kopie) jsou litografie, lavírovaná tušová kresba, akvarel a lept. Novější jsou pohlednice, skleněné fotografické desky a fotografie. K vidění byla jediná známá fotografie Jana Rudolfa Chotka ml. (1865–1884), posledního člena majorátní větve rodu, na níž je na kočáře zachycen jako malý kluk s matkou (zemřel předčasně v 18 letech), nebo poníci na Kačíně, na nichž se Jan Rudolf učil jako dítě jezdit na koni.

Autoři litografie a akvarelu: Adolph Friedrich Kunike, Heinrich Waldemar Rau, E. Herold
Autor leptu: Pavel Šimon (1920–1958)

Epifyty – rostliny vzdušných zahrad

Epifyty jsou významnou skupinou rostlin, která velmi ovlivnila zahradnictví posledních století. Botanici z celého světa podnikali výpravy za těmito květinami. Ty se i dnes těší velkému zájmu z řad profesionálních i amatérských pěstitelů. Příkladem je orchidej Phalaenopsis, která se stala jednou z nejpěstovanějších pokojových květin. Výstava návštěvníkům přiblížila život epifytů v jejich původním prostředí vysoko v korunách stromů.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

Obraz zemědělství v socialistickém realismu

Cílem výstavního projektu bylo představit široké veřejnosti unikátní soubor obrazů malířů socialistického realismu ze sbírek Národního zemědělského muzea a na konkrétních dílech ukázat, jak umělci sloužící totalitní komunistické moci vykreslovali průběh násilné kolektivizace na českém venkově. Na výstavě byli bohatě zastoupeni především autoři, kteří se v rámci tehdejší oficiální výtvarné scény stali nadšenými propagátory socialistického realismu sovětského typu.

Výstava loveckých plemen psů

Oblastní výstava loveckých psů, která se v zámeckém parku koná každý rok, prezentovala různá lovecká plemena.

4.2.2.4 Výstavy na Ohradě

Losi – návrat velikánů	1. 7.–13. 10. 2020
Poklad z půdy aneb fragmenty ze života muzea	11. 5.–13. 10. 2020
Za stromy – Lenka Pálková / Malá galerie Ohrada	3. 7.–10. 8. 2020
To jsem z toho jelen – Tereza Marianová	14. 8.–13. 10. 2020
Lidé v lese	11. 5.–30. 7. 2020
Příroda v ilustraci – Martina Nacházellová	1. 8.–13. 10. 2020
Lýkožrout smrkový – pohroma lesa	18. 9.–20. 6. 2020
Osobnost měsíce / cyklus	11. 5.–13. 10. 2020
Josef Bohdanecký, Rudolf Hacker, Vilém Věnceslav Havelka, Jan Evangelista Chadt Ševětínský	
Sbírkový předmět měsíce / cyklus	11. 5.–13. 10. 2020
České lesnické písemnictví, Umění lesní, Zápisky a tištěné publikace Rudolfa Hackera, Zpráva o činnosti ČLJ 1899–1900, Jmenovací dekret panského myslivce, Výše uvedené cykly byly prezentovány také na webu NZM Ohrada.	

Bez půdy to nepůjde – venkovní výstava +
pojízdna laboratoř Biologického centra AV

22. 7.–7. 8. 2020

Losi – návrat velíků

Majestátní los je největším zástupcem jelenovitých, přesto však zůstává jedním z nejtajemnějších zástupců naší fauny. Návštěvníci prostřednictvím výstavy měli možnost nahlédnout do života těchto plachých obrů. Podivuhodný kopytník s lopatovitým paroží, velkým nosem a chůdovitými končetinami obýval naši krajinu až do 16. století a opět se u nás začal usazovat až ve 2. polovině 20. století. Dnes je opět součástí naší krajiny a jeho návrat je jedním z aktuálních témat české ochrany přírody i myslivosti. Přesto ho zatím jen málo lidí mělo možnost spatřit v jeho přirozeném prostředí.

Výstava byla realizována ve spolupráci s mnoha odbornými partnerskými institucemi (LF ČZU Praha, ZOO Ohrada, MZLU Brno aj.).

Záštitu nad výstavou převzal ministr zemědělství Miroslav Toman.

Poklad z půdy aneb fragmenty ze života muzea

Malá výstavní instalace Poklad z půdy aneb fragmenty ze života muzea ukazuje život ohradského muzea v různých epochách na fragmentech původních schwarzenberských sbírek, ale i dalších předmětů nalezených při generálním úklidu zámecké půdy v době uzávěry muzea v rámci opatření proti pandemii covid-19. Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství bylo založeno v roce 1842 a je jedním z nejstarších odborně-profesních muzeí na světě. Jde o fragmenty sbírek, které byly předány jako celky do různých muzeí dle jejich zaměření. Ohradské muzeum si drží výsadu odbornosti oborů lesnictví, myslivosti a rybářství, proto například již v roce 1954 byly archeologické a mineralogické sbírky předány do správy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. To, co bylo při důkladném čištění půdy za trámy a v násypch nalezeno, jsou fragmenty těchto sbírek. Jsou mezi nimi ale i velmi cenné předměty, například malý obsidiánový nůž z pravěku, torzo korespondence archeologa Jana Nepomuka Woldřicha s vášnivým amatérským hledačem a tehdejší majitelem panství Janem Adolfem Schwarzenbergem o nálezech středověkých kachlů v Sedlci.

Za stromy – Lenka Pálková / Malá galerie Ohrada

Výstava obrazů známé jihočeské výtvarnice Lenky Pálkové na téma stromů, lesa a krajiny, z nichž část vznikla právě pro Národní zemědělské muzeum Ohrada. Některá z vystavených témat jsou abstraktní, některá mapují konkrétní lesní krajiny Šumavy, Příbramska a Třeboňska. Touto výstavou startoval nový projekt Malé galerie Ohrada, v němž budou návštěvníkům představována díla malířů, fotografů a grafiků, kteří ve své tvorbě reflektují lesnictví, myslivost a rybářství.

To jsem z toho jelen – Tereza Marianová / Malá galerie Ohrada

Jako druhý představila Malá galerie Ohrada koncept ilustrací ze stejnojmenné autorské knihy Terezy Marianové, včetně pracovních náčrtů a návrhů pro vzdělávací kvízy na téma české myslivosti.

Tereza Marianová (*1993) vystudovala ilustraci a grafiku na fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni a ATRS management na Vysoké škole ekonomické v Praze. Ještě při škole vystavovala soubor ilustrací mapující osudy osobností českého hokeje při zimních olympijských hrách v Pchjongjangu.

Projekt Dobrých 100 obletěl svět a ilustrace byly vystavovány v Českých centrech například ve Washingtonu, Záhřebu nebo na Tchaj-wanu. Tereza také připravovala didaktické knihy pro děti s poruchou autistického spektra (Národní ústav pro autismus), kreslila pro časopis Nový prostor a s vyprávěcí knihou Příběhostroj se její ilustrace dostaly opět na Tchaj-wan, do Jižní Korey a Číny.

V Čechách její ilustrace najdete především v knižní tvorbě, kdy ilustruje pro různá nakladatelství, navrhuje knižní obálky a plakáty. Je autorkou zatím tří knih pro děti. Ještě jako Lukešová napsala a ilustrovala knihu o české myslivosti a přírodě To jsem z toho jelen (Píkola, 2019). Už jako Marianová nakreslila leoporelo pro nejmenší Jak se koník ztratil (Meander, 2020) a letos na podzim vychází její autorská kniha Velký příběh Velké pardubické (Albatros, 2020).

Lidé v lese

Les jako prostor pro práci i relaxaci představuje na dobových fotografiích výstava Lidé v lese.

Výstava mapuje jak samotnou práci v lese, která je velmi rozmanitá, ale zároveň náročná, tak i pobyt v lese při volnočasových aktivitách. Les nabízí mnoho možností, funkcí, které lidé neustále využívají, i když postupem času různými či jinými prostředky. Díky fotografiím si tak můžeme uvědomit kontinuitu a vliv lesa i na současný život.

Kromě fotografií si mohli návštěvníci muzea prohlédnout i unikátní sbírkový předmět – motorový odvětvovač RINCO – a projít si jeho historii.

Příroda v ilustraci – Martina Nacházelová

Výstava dlouholetého cyklu ilustrátorů přírody představila českou vědeckou ilustraci a její osobnosti. V letošním již 12. ročníku byl vystaven výběr z děl mladé ilustrátorky Martiny Nacházelové.

Martina Nacházelová (nar. 1990) patří k nové generaci umělců. Při své tvorbě využívá moderní technologie, konkrétně digitální malbu ve Photoshopu. Vystudovala zoologii a jejím velkým koníčkem je pozorování ptáků, tzv. birdwatching. Ptáci jsou rovněž hlavním námětem jejích ilustrací. Přes svůj mladý věk se již může pochlubit řadou úspěchů, mezi které patří i vítězství v soutěži Věda je krásná pořádané přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. Její ilustrace mohou milovníci přírody obdivovat například v Hnízdním atlasu ptáků Evropy, který vyšel na podzim roku 2020.

Lýkožrout smrkový – pohroma lesa

Výstava na velmi aktuální téma seznamuje na příkladu tří generací lesníků s kůrovcovými kalamitami, které postihly a postihují naše lesy. Zpracovaný přehled historických kalamit, ukázky z odborné literatury a dobové fotografie poučí návštěvníky o dlouhodobém boji lesníků o zdravé hospodářské lesy, o tom, že není dobré pěstovat stejnověkové monokultury, i o vlivu sucha a dalších faktorů na zdravotní stav lesa. Výstava je také zajímavá ukázkami muzejních sbírkových předmětů a dalších, které se vztahují k biologii a metodám boje s tímto škůdcem.

Výstava byla také prezentována účastníkům celostátní odborné konference „Kůrovcová kalamita... České lesnictví na rozcestí?“, kteří ocenili také komentovanou prohlídku muzea.

Osobnost měsíce / cyklus Josef Bohdanecký, Rudolf Hacker, Vilém Věnceslav Havelka, Jan Evangelista Chadt Ševětínský

Drobné portréty významných osobností, vždy spojené s umístěním portrétní fotografie a popisem odborné, vynálezecké či literární činnosti představuje cyklus Osobnost měsíce. Výstavka je umístěna ve vstupu muzea a rovněž prezentována na sociálních sítích a webu muzea.

Sbírkový předmět měsíce / cyklus České lesnické písemnictví, Umění lesní, Zápisky a tištěné publikace Rudolfa Hackera, Zpráva o činnosti ČLJ 1899–1900, Jmenovací dekret panského myslivce

Vystavený sbírkový předmět doprovázený podrobným popisem, případně překladem důležitých pasáží včetně uvedení základních údajů z evidence SP. Výstavka je umístěna v Malé galerii a rovněž je prezentována na sociálních sítích a webu NZM Ohrada.

Bez půdy to nejde + ukázka práce pojízdny laboratoře Biologického centra AV

Výstava nabízí vhled do fascinujícího světa v půdě a umožňuje pochopit její význam pro život na Zemi.

Venkovní realizaci připravilo muzeum ve spolupráci s Biologickým centrem Akademie věd České republiky, Ústavem půdní biologie. Na půdě stojí základ naší civilizace a půda je základem života. Kromě produkce potravin má půda nezastupitelný význam v krajině, kde jímá a čistí vodu, rozkládá organické látky i nebezpečné chemikálie a spoluvytváří zdravé životní prostředí. Půda je základem života, kvalitní a zdravou půdu nutně potřebujeme. Tuto venkovní výstavu, umístěnou v areálu muzea, doprovodila ukázka práce pojízdny prezentační laboratoře Biologického centra AV a setkala se s velkým zájmem návštěvníků.

4.2.2.5 Výstavy ve Valticích

Barevná inspirace	4. 6. 2020 – 30. 9. 2020
Dýně, cukety a patisony	5. 9. 2020 – 30. 9. 2020
Příběh proměny muzea	1. 4. 2020 – 31. 10. 2020

Barevná inspirace

Jedná se o výstavu na nádvoří muzea, která má v muzeu již dlouholetou tradici. Seznamuje se širokou škálou barev a vůní balkonových květin a letniček, včetně jejich nároků na pěstování, stanoviště a ochranu. Přináší zajímavou inspiraci, jak zkrášlit vlastní zahradu, terasu či balkon. Výstava je již tradičně připravována ve spolupráci se Zahradním centrem Malinkovič z Břeclavi. Součástí výstavy je interaktivní hra pro malé návštěvníky, kteří v květinách hledají různé druhy hmyzu a zjišťují jejich názvy a také názvy rostlin, v nichž se schovávají.

Dýně, cukety a patisony

Výstava seznamuje návštěvníky s velkým množstvím odrůd tykví, cuket a patisonů. Jednotlivé vystavené odrůdy jsou doplněny informacemi o jejich původu, zvláštních potřebách při pěstování a tipy na jejich využití v gastronomii. Část vystavených plodů představují také dýně a cukety, které se díky svým nevšedním vizuálním vlastnostem pěstují pro dekorativní účely. Informace o pěstování těchto druhů zeleniny jsou doplněny kulinářskými recepty a návody na jejich použití při dekoraci. Pro malé návštěvníky je v rámci výstavy připravena tvořivá dílna s tematikou dýní.

Příběh proměny muzea

Výstava dokumentuje postupnou proměnu zastaralých expozic a depozitářů v moderní interaktivní muzeum, které komunikuje s návštěvníky a pracuje s jejich emocemi. Nabízí návštěvníkům pohled do zákulisí vzniku tří moderních interaktivních expozic – Tajemný život v půdě, Expozice Lednicko-valtického areálu a Národní expoziční vinařství, ale také do dalších prostor, které prošly úpravami a výrazně přispěly k celkovému zkvalitnění činnosti muzea. Jedná se například o rekonstrukci depozitáře, půdních prostor, vybudování pavlače a také výtahu, který zjednodušil prohlídku expozic lidem s omezenou hybností. Návštěvníkům výstava poskytuje možnost srovnání období před a po rekonstrukci.

4.2.2.6 Výstavy v Ostravě

50 let pivovaru Radegast v Nošovicích	18. 9. 2020 – 31. 12. 2021
---------------------------------------	----------------------------

50 let pivovaru Radegast v Nošovicích

Výstava připomíná historii pivovaru, který je spolu s mosteckým pivovarem (jenž byl uzavřen roku 1998) jediným podnikem svého druhu zbudovaným na území České republiky v období socialismu. Na počátku historie pivovaru v Nošovicích najdeme mimo jiné v roce 1953 poddolovaný a následně zrušený pivovar v Karviné. Po uzavření tohoto pivovaru totiž vyvstala otázka, jak budou těžce pracující zaměstnanci v průmyslu zásobováni pivem. Po dlouhém procesu padlo nakonec rozhodnutí vybudovat nový pivovar v Nošovicích. A není bez zajímavosti, že výstavba objektů pivovaru i sladovny byla realizována společností Vítkovické stavby, n. p. v nošovickém pivovaru byla uplatněna řada tehdy moderních a unikátních technologií: šestnáctikohoutová scezovací korýtka vyrobená z nerez, instalace sladivového filtru MEURA, absence chmelnic, semikontinuální kvašení, přechod z hliníkových sudů na sudy KEG (jako jeden z prvních pivovarů v ČR). Na výstavě 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích si návštěvníci mohou prohlédnout nejrůznější předměty pivovarských technologií a další vybavení nejen z nošovického, ale i z dalších pivovarů. Časovou osu doplňuje tematická audiovizuální složka. Část výstavy je věnována restauracím a pivnicím, další pak problematice pivního skla, pivet a dalších propriet. Pomocí velkoplošných projekcí mohou návštěvníci nahlédnout do vybraných výrobních

provozů od roku 1980 a seznámit se s osobnostmi tohoto pivovaru. Za připomenutí stojí i staré reklamy a další (nejen marketingové) aktivity pivovaru.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

4.3 Publikační činnost

Výsledky bádání široce pojatého tématu zemědělství v historických kontextech muzeum předkládá v odborném tisku cestou dílčích odborných článků, materiálových studií, zpráv, prostřednictvím tematicky orientovaných monografií, názory jsou tříbeny a prezentovány na odborných konferencích, seminářích a workshopech. Výsledky vědecko-výzkumné činnosti muzea se využívají při přípravě expozic a výstav, včetně zpracování souvisejících kritických katalogů.

4.3.1 Odborné knihy

V roce 2020 vydalo Národní zemědělské muzeum 8 odborných publikací se zaměřením napříč agrární problematikou:

Boštlík Pavel, Venkov bez mezí, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-19-5

Kmošek Petr, Lidé a koně, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-18-8

Kopeček Martin, Jírovcová Jana, Lékaři rostlin, kritický katalog, Praha: NZM 2020

Kubásková Lucie, Jakubská Jana, Čeněk Miroslav, Česká rybí kuchyně aneb kapr nejen o Vánocích, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-15-7 (vydáno v rámci projektu NAKI)

Půček Milan Jan, Ochrana František a kol., Řízení rizik a příležitosti (aplikace na případ muzea), Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-14-0

Svobodová Kamila, Křeček Vilém, Švédová Dominika, Katalog parafinových modelů hrušek, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-17-1

Šimek Rudolf, Leischner Pavel, Šimková Jana, Woitsch Jiří, Gangloff Karel, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-16-4

Švábenický František, Pivovar Nošovice v době centrálně plánované ekonomiky, Praha: NZM 2020, ISBN 978-80-88270-12-6

4.3.2 Odborný recenzovaný časopis Prameny a studie

Muzeum je vydavatelem jednoho recenzovaného neimpaktovaného časopisu – Prameny a studie, který vychází dvakrát ročně (Prameny a studie, ISSN 0862-8483, ev. č.: MK ČR E 18799) a který je volně přístupný na webových stránkách NZM. Odborné články a materiálové studie publikované na jeho stránkách procházejí standardním anonymním recenzním řízením za účasti minimálně dvou nezávislých posuzovatelů. Teprve úspěšné zakončení recenzního řízení je předpokladem publikování redakci nabídnutých rukopisných textů. Časopis Prameny a studie se zaměřuje na široké spektrum témat souvisejících se zemědělskou problematikou.

Více: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/casopis-prameny-a-studie>.

Redakční rada časopisu pracuje ve složení: prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.; prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.; PhDr. Pavel Douša, Ph.D.; PhDr. Ludovít Hallon, SrSc.; PhDr. Miloš Hořejš; prof. PhDr. Irena Korbelářová; Mgr. Lucie Kubásková; prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.; doc. Ing. Michal Plaček, Ph.D.,

M.Sc.; doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D.; PhDr. Miloslav Sabol, Ph.D.; Ing. Helena Smolová, Ph.D.; doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.; Ing. Hana Urbancová, Ph.D.; doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D.

V roce 2020 vyšla dvě čísla časopisu Prameny a studie se články ve společenskovední i přírodovědné sekci. Obsah vydaných čísel je zpřístupněn na webových stránkách NZM: <https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/casopis-prameny-a-studie>.

4.4 Edukační a lektorská činnost

Edukační činnost v NZM sestává z programů pro školní skupiny a veřejnost. Pro školní skupiny nabízí NZM zejména lektorské programy a dílny, pro veřejnost pak v roce 2020 nabídlo především on-line aktivity. V roce 2020 nabízelo NZM celkem 45 lektorských programů. Lektorské programy probíhaly na pobočkách Praha, Kačina, Ohrada, Valtice. V Čáslavi a v Ostravě lektorské programy pro školy neprobíhaly. V Praze, na Kačině a v Čáslavi proběhl během letních prázdnin týden lektorských programů nebo příměstský tábor.

Celkovou situaci významně zkomplikovala pandemie covid-19 a s ní související uzavření škol a přeměna výuky na distanční, stejně tak uzavření muzeí a omezení skupinových akcí. Pracovníci muzea místo toho nabídli část vzdělávacích aktivit on-line. V rámci projektu V muzeu jako doma byly zpřístupněny lektorské listy, lektoři připravovali kvízy, soutěže, natáčeli videa. Programy pro školy jsou tematicky spojené s jednotlivými expozicemi muzea nebo se týkají událostí v zemědělském/hospodářském roce. Lektorské programy navštívilo celkem 3 987 žáků.

4.4.1 Lektorské programy

Praha

Pražské Národní zemědělské muzeum nabízelo v měsících leden – březen 2020 celkově 15 vzdělávacích programů pro školy k expozicím Rybářství (3×; MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ), Myslivost (3×; MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ), Voda v krajině (Voda je život 3×; MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ), Gastronomie (3×; MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ), Zemědělství (Od oštěpu k civilizaci – 1. a 2. stupeň ZŠ, A ta kráva mléko dává). V měsících září – prosinec 2020 bylo v nabídce pražského NZM celkem 6 vzdělávacích programů pro školy na témata Voda (Voda v jednom kole, Cesta řeky, Bude co pít?), Zemědělství (Od oštěpu k civilizaci, Statek plný zvířátek) a Gastronomie (Stravování v pravěku a ve středověku). Cílovými skupinami vzdělávacích programů pro školy byly děti od MŠ po 2. stupeň ZŠ. Do října 2020 také probíhaly zážitkové vzdělávací programy v rámci výstavy Lesníkův rok. Celkem se vzdělávacích programů zúčastnilo 2 522 dětí. V důsledku pandemie covid-19 se v roce 2020 nekonaly velikonoční a adventní dílny, ani programy v rámci akcí muzea, které byly zrušeny. NZM Praha také v roce 2020 spolupracovalo s Karlovarským hudebním divadlem, které realizuje v muzeu didaktická vzdělávací představení.

Čáslav

V letních měsících proběhly na venkovní ploše muzea dva lektorované příměstské tábory zaměřené na cyklistiku a výuku in-line bruslení. NZM Čáslav každoročně nabízí lektorský program v rámci jarního Dne bezpečnosti. Akce tentokrát neproběhla z důvodu epidemiologických opatření covid-19.

Kačina

V roce 2020 bylo na Kačině realizováno 58 lektorských výukových programů, kterých se účastnilo 1 251 žáků mateřských, základních a středních škol. Hlavní osu programů tvořily programy Za tajemstvím parku a Za tajemstvím lesa (o lese, pro nejmenší děti) navázané na venkovní Učebnu a zámecký park.

V nabídce dále byly terénní programy: Záhadný lesopark, Broučí stezka, Listujeme herbářem (bylinková zahrádka), Lesní detektivové (hospodaření i život v lese), Ze života hmyzu, Stromy v lese (program v místním arboretu), Velká říše bezobratlých, Voda a půda, Zámeckým zahradníkem (půda a regionální plodiny), ale i programy navazující na expozice a výstavy: Jak se žilo Chotkům na zámku (Kačina jako kulturní, umělecké a vědecké centrum), Jak se žilo služebnictvu (Hospodářské zázemí zámku) a Letem včelím světem (o životě včel). Také program Mlynáři a pekaři, který navázal na historii a vývoj mlýnů v Čechách, a program Klasicismus a Kačina – empir. Připraveny byly rovněž lektorské programy Jaro na Kačině a Adventní čas na zámku Kačina, které však v důsledku epidemiologických opatření covid-19 nemohly být realizovány. V roce 2020 se uskutečnilo 8 turnusů příměstských táborů, kterých se zúčastnilo celkem 655 dětí.

Ohrada

NZM Ohrada připravilo a nabízelo školám i návštěvníkům v průběhu roku 2020 celkem 5 lektorských programů (Cesta dřeva, Voroplavba, Letokruhy, Lýkožrout smrkový a Rybářství). Dokončen byl další program Ptáci našich lesů. Mimo to probíhaly komentované prohlídky expozic Rybářství a Myslivost pro objednané skupiny návštěvníků. Další zajímavou nabídkou je komentovaný vypravěčský princip výstavy Les pramenů. V nabídce byly po celý rok také komentované prohlídky zámku a expozic, které využily především organizované skupiny.

Lektorka také zahájila akci Muzeum do škol, kdy probíhaly ve vybraných školách přednáškové cykly a lektorské programy s pozvánkou do muzea. K programům jsou připraveny pracovní listy a metodiky pro pedagogy, v učebně pak názorné pomůcky, skládačky a užívány jsou také obrázkové statistiky Lesnictví, Rybářství, Půda a Voda. Podobně byl provozován ve spolupráci s kurátory podsbírek Rybářství a Zoologie lektorský program Rybářství.

Ve spolupráci s kurátory připravila lektorka první díl návštěvnického kvízu o ceny „Muzejní detektivka pro malé i velké“, který provází návštěvníky jednotlivými expozicemi a zapojuje jejich postřeh a pozorování. Soutěž se těšila velké pozornosti návštěvníků.

V rámci situace se v průběhu roku muzeum věnovalo digitálním pozvánkám a lektorským programům s úkoly pro veřejnost – byla natočena videa Letokruhy, Listy a Prořezávka. Na sklonku roku pak čtyři delší videa s komentářem jednotlivých kurátorů a lektorky, kde na třech zajímavostech ze sbírek zvou návštěvníky k prohlídce a k účasti na lektorských programech.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

Valtice

Lektorský program Krajina LVA navazuje na stejnojmennou expozici, která se nachází na valtické pobočce Národního zemědělského muzea. Seznamuje s přírodními poměry tohoto jedinečného komplexu, který byl v roce 1996 zapsán do Seznamu světového a kulturního dědictví UNESCO. Expozice je rozčleněna do několika částí. V úvodní části se děti seznámí s rybníky, které jsou pro oblast LVA typické, i s výskytem nejvýznamnějších zástupců ryb. Následně je expozice rozdělena do pěti biotopů. Jedná se o biotop les, louka, pole, sad a mokřad. V rámci lektorského programu se děti postupně seznámí se všemi částmi expozice. Program je prezentován formou vyprávění a kladení jednoduchých otázek, které děti vedou k zamyšlení se nad daným tématem. Dále jsou použity jednoduché hry a soutěže. Lektorský program navazuje na Rámcový vzdělávací program v oblasti Člověk a jeho svět.

Program Tajemný život v půdě navazuje na stejnojmennou expozici, která se nachází ve sklepních prostorách muzea a nabízí unikátní pohled do světa pod povrchem země. Děti se seznámí s významem půdy pro rostliny, s půdními živočichy a také s typy půd, které se u nás vyskytují. Na interaktivních modelech zhlédnou, jak dochází k vodní a větrné erozi nebo jak je důležitá voda v krajině. Program je přizpůsoben věkové skupině dětí. Realizován je formou výkladu lektora, který ho průběžně prokládá doplňujícími otázkami. Je zakončen výrobou papírové žížaly a motýla, které má lektor pro nejmenší

děti předpřipravené. Pro starší žáky jsou připraveny zajímavé pokusy s půdou. Lektorský program navazuje na RVP v oblastech: Člověk a jeho svět a Člověk a příroda.

Přehled lektorských programů

mateřské školy

Praha

- ⇒ Voda je život (1-3/2020)
- ⇒ Rybářství (1-3/2020)
- ⇒ Gastronomie (1-3/2020)
- ⇒ Myslivost (1-3/2020)
- ⇒ A ta kráva mléko dává (1-3/2020)
- ⇒ Voda v jednom kole (9-12/2020)
- ⇒ Statek plný zvířátek (9-12/2020)

Kačina

- ⇒ Jaro na Kačině
- ⇒ Voda, půda
- ⇒ Ze života hmyzu
- ⇒ Za tajemstvím lesa
- ⇒ Adventní program na Kačině
- ⇒ Jak se žilo služebnictvu
- ⇒ Za tajemstvím parku (pohádkový les)
- ⇒ Zámeckým zahradníkem
- ⇒ Bezobratlí

Valtice

- ⇒ Krajina LVA
- ⇒ Tajemný život v půdě

Ohrada

- ⇒ Letokruhy
- ⇒ Rybářství
- ⇒ Cesta dřeva
- ⇒ Voroplavba
- ⇒ Lýkožrout smrkový

Ohrada

- ⇒ Letokruhy
- ⇒ Rybářství
- ⇒ Cesta dřeva
- ⇒ Voroplavba
- ⇒ Lýkožrout smrkový

Valtice

- ⇒ Krajina LVA
- ⇒ Tajemný život v půdě

střední školy

Kačina

- ⇒ Klasicismus a Kačina – empir
- ⇒ Jak se žilo služebnictvu
- ⇒ Za tajemstvím parku
- ⇒ Zámeckým zahradníkem
- ⇒ Bezobratlí

Ohrada

- ⇒ Letokruhy
- ⇒ Rybářství
- ⇒ Cesta dřeva
- ⇒ Voroplavba
- ⇒ Lýkožrout smrkový

základní školy

Praha

- ⇒ 2× Voda je život (1-3/2020; 1. a 2. stupeň)
- ⇒ 2× Rybářství (1-3/2020; 1. a 2. stupeň)
- ⇒ 2× Gastronomie (1-3/2020; 1. a 2. stupeň)
- ⇒ 2× Myslivost (1-3/2020; 1. a 2. stupeň)
- ⇒ A ta kráva mléko dává (1-3/2020)
- ⇒ Od oštěpu k civilizaci (1-12/2020)
- ⇒ Cesta řeky (9-12/2020)
- ⇒ Bude co pít? (9-12/2020)
- ⇒ Stravování v pravěku a ve středověku (9-12/2020)
- ⇒ Lesníkův rok (1-10/2020; MŠ - 2. st. ZŠ)

Kačina

- ⇒ Mlynáři a pekaři
- ⇒ Lesní detektiv
- ⇒ Stromy v lese
- ⇒ Letem včelím světem
- ⇒ Ze života hmyzu
- ⇒ Listujeme herbářem
- ⇒ Za tajemstvím lesa
- ⇒ Adventní program na Kačině
- ⇒ Jak se žilo služebnictvu
- ⇒ Za tajemstvím parku (pohádkový les)
- ⇒ Zámeckým zahradníkem
- ⇒ Bezobratlí

Čáslav

- ⇒ Prázdninový kemp se zemědělskou dílničkou

Tab. 4: Počet lektorských programů a workshopů v roce 2020 po pobočkách

	počet typů nabízených lektorských programů a workshopů pro školy	počet účastníků lektorských programů a workshopů pro školy
PRAHA	21	2 522
ČÁSLAV	1	86
KAČINA	16	1 251
OHRADA	5	97
VALTICE	2	31
celkem	45	3 987

4.4.2 Průvodcované prohlídky

Národní zemědělské muzeum si klade za cíl, aby všechny jeho nové expozice i tematické výstavy byly vytvářeny zážitkově, tak aby návštěvník byl v interakci s exponáty, mohl si sám zkoušet, „bádat“, objevovat a učit se. Tato snaha se odráží ve všech nových expozicích, které byly v NZM od roku 2015 otevřeny. Výstavy a expozice muzea doplňují také zážitkové prohlídky. Jde například o prohlídku s kurátorem (v roce 2020 nabízelo NZM Ostrava prohlídku výstavy 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích s kurátorem F. Svábenickým) nebo o tzv. vyprávění průvodce – vypravěče, který na základě zážitkové interakce s návštěvníky postupně odhaluje nové souvislosti vybraného tématu a interpretuje odborné poznatky. Takto pracuje například NZM Praha ve výstavě Lesníkův rok nebo NZM Ohrada v rámci výstavy Les pramenů – příběhy lesů. NZM Kačina nabízí v létě tzv. oživené prohlídky, kdy jsou návštěvníci prostřednictvím krátkých hraných scének vtahováni do historických událostí.

4.4.3 Přednášky a semináře

Historie zahradní architektury

Od ledna do března 2020 se pro velký zájem ze strany návštěvníků opět uskutečnil v Národním zemědělském muzeu cyklus devíti přednášek Ing. Zdeňka Nováka věnovaných historii zahradní architektury. Poslední 10. přednáška (17. 3.) byla zrušena z důvodu vládních opatření.

4.4.4 Kurzy vaření v NZM Praha

Součástí expozice Gastronomie je i gastrostudio, profesionálně vybavená moderní kuchyň, kde mohou návštěvníci expozice sledovat přes prosklenou stěnu a na dvou obrazovkách dění uvnitř. Gastrostudio je tréninkovým místem Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Národní tým se zde připravuje na tuzemská i mezinárodní klání. Kromě tréninků pořádáme v gastrostudiu kurzy vaření a tematické workshopy pod vedením špičkových kuchařů a cukrářů.

Kurzy trvají zpravidla čtyři hodiny, účastníci vaří ve dvojicích nebo menších skupinách pod vedením zkušeného lektora. Pro každého účastníka jsou připraveny recepty a certifikát o absolvování kurzu.

Kurzy a workshopy v roce 2020

Leden: Jak na makronky, workshop pro děti – Letenské prase

Únor: Valentýnské menu, Odpalované těsto, Jak na makronky

Březen: Sladkovodní ryby, Dorty

Květen: Jak na makronky

Červen: Jak na makronky, Saláty, Grilování

Září: Moderní česká kuchyně, Steaky a tataráky, Bezlepkové kynuté těsto

Říjen: Sushi, Steaky a tataráky

Celkový počet kurzů vaření a workshopů byl v roce 2020 ovlivněn pandemií covid-19.

4.4.5 Noc vědců

Národní zemědělské muzeum se celoevropského festivalu Noc vědců letos účastnilo počtvrté. S ohledem na covidová opatření byl program, letos s názvem Člověk a robot, převeden do on-line verze a nabídl zájemcům on-line přednášky, virtuální výstavu či webinář.

Programu se účastnily: Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Výzkumný ústav potravinářský, v.v.i., Výzkumný ústav pivovarský a sladařský a.s., Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Česká zemědělská univerzita – Centrum pro precizní zemědělství, Státní pozemkový úřad.

Noc vědců je akce pro veřejnost, jejímž posláním je popularizace vědy a techniky. V České republice je pořádána každoročně od roku 2005 z podnětu Evropské komise.

Více: <https://www.nzm.cz/akce/noc-vedcu2>.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO ZOBRAZENÍ SEZNAMU VIDEÍ NA YOUTUBE

- ⇒ Střevní mikrobiota
Přednáší: Mgr. Radko Pechar, Ph.D.
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Paskalizace aneb vysoký tlak v potravinářském průmyslu i lékařství
Přednáší: Ing. Milan Houška, CSc.
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Luštění a jejich klíčení
Přednáší: Ing. Natálie Pečenková
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Fermentovaná zelenina
Přednáší: Ing. Eliška Kovářiková, Ph.D.
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Vývoj nutričně hodnotných potravin z konopného semene
Přednáší: Ing. Miloš Beran
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Informace na obalech potravin – co nám vlastně říkají
Ing. Marika Macháčková
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Alternativní výživové styly
Přednáší: Ing. Markéta Begany
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
- ⇒ Pivní styly – kulinární dědictví a robotizace
Přednáší: Ing. Martin Slabý, vedoucí technologického oddělení; Ing. Jaromír Fiala, Ph.D., vedoucí programu vzdělávání a inovací
Organizátor: Výzkumný ústav pivovarský a sladařský a.s.

- ⇒ Robotizace v ochraně rostlin aneb rostlinolékařství 21. století
Přednáší: Ing. Štěpánka Radová, Ph.D., vedoucí Oddělení metod monitoringu a prognóz výskytu škodlivých organismů
Organizátor: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- ⇒ Precizní zemědělství – od krajiny po semínko
Přednáší: doc. Ing. Václav Brant, Ph.D.
Organizátor: Centrum precizního zemědělství při ČZU v Praze, Česká zemědělská univerzita v Praze
- ⇒ Nové technologie v zemědělství – šance pro životní prostředí, vzdělávací systém a trh práce
Přednáší: Ing. Jan Lukáš, Ph.D., RNDr.
Organizátor: Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.
- ⇒ Sledování obsahu lepku v potravinách a databáze „Potraviny bez lepku“
Přednáší: Ing. Jana Rysová
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.
- ⇒ Méně známé bezlepkové plodiny
Přednáší: RNDr. Bc. Zuzana Šmídová, Ph.D.
Organizátor: Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.
- ⇒ Současné technologie pro produkci bezlepkového ovsa s vysokou nutriční hodnotou
Přednáší: Ing. Václav Dvořáček, Ph.D., vedoucí týmu Kvalita rostlinných produktů
Organizátor: Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.
- ⇒ Kraviny z kravína – Moderní metody výživy pro pohodu krav – prezentace
Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.
- ⇒ K čemu slouží aplikace Monitoring eroze zemědělské půdy? Videoprezentace
Státní pozemkový úřad
- ⇒ Výstava „Potraviny, jak je neznáte“
Výstava mikrofotografií nejrůznějších přírodních i syntetických látek, ze kterých vznikají potraviny.
Výzkumný ústav potravinářský, v. v. i.

4.4.6 Resortní dny

Projekt Resortních dnů pokračoval v NZM i v roce 2020 na všech pobočkách muzea včetně Expozice pivovarnictví ve Znojmě. V rámci Resortních dnů získávají partneři muzea první neděli v měsíci možnost vstupu zdarma do expozic muzea, a to v hodnotě rodinné vstupenky. Resortní dny probíhají od roku 2016 v Praze, od roku 2017 na ostatních pracovištích, od začátku nepřetržitě pod záštitou ministra zemědělství.

4.5 Akce

Významnou aktivitou muzea jsou popularizační akce pro veřejnost, kterých NZM pořádá každoročně několik desítek. Stěžejní osu tvoří stále akce mapující významné události zemědělského roku, například zabijačky, masopust, dožínky. Každoročně jsou doplňovány a rozšiřovány například o tematické dny, jako je lesnický nebo bylinkový. Národní zemědělské muzeum se účastní celorepublikových akcí, jako je Festival muzejních nocí a Pražská muzejní noc, Brány památek dokořán, Noc vědců a podobně. V rámci akcí pro veřejnost pořádá muzeum přednášky, workshopy, dílničky, hudební či divadelní vystoupení, nezřídka je program doplněn malým trhem s možností koupit si sezonní či regionální potraviny a produkty. V rámci akcí mají návštěvníci v ceně vstupenky i prohlídku expozic muzea. V roce 2020 uspořádalo muzeum 32 akcí pro veřejnost (viz přílohu č. 8). V Praze to byly 3 akce a 2 trhy, na Kačíně

21 akcí, na Ohradě 5 akcí, ve Valticích 1 akce, v Ostravě 2 akce. Počet akcí významně ovlivnila pandemie covid-19 a s ní spojené uzavření muzeí na jaře i na podzim a také omezení počtu účastníků veřejných akcí v měsících, kdy muzeum mohlo být částečně v provozu. Část aktivit se muzeum pokusilo přenést do on-line prostředí, např. Bylinkový den nahradil on-line Bylinkový týden atd.

Tab. 5: Počet akcí na jednotlivých pobočkách

pobočka	akce
Praha	3
Čáslav	0
Kačina	21
Ohrada	5
Valtice	1
Ostrava	2
Celkem	32

Přehled akcí

Přehled akcí v roce 2020, rušení, náhradní termíny a realizace. Soupis akcí neviduje jednotlivá divadelní představení na Kačíně a Ohradě.

POBOČKA	NÁZEV	ZAČÍNÁ	KONČÍ	ÚPRAVA
PRAHA	AKCE	LETENSKÉ PRASE	25. 1. 2020	PROBĚHLO
OHRADA	AKCE	MASOPUSTNÍ ZABIJAČKA	15. 2. 2020	PROBĚHLO
KAČINA	AKCE	KAČINA DOKOŘÁN	4. 4. 2020	ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	BYLINKOVÝ DEN	18. 4. 2020	ZRUŠENO
ČÁSLAV	AKCE	DEN BEZPEČNOSTI 6. ROČNÍK	23. 4. 2020	ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	ZÁMECKÁ POUŤ RUDOLFA CHOTKA	25. 4. 2020	ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	LETENSKÝ MUZEJNÍ DEN	18. 5. 2020	ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	VÝSTAVA PLEMEN LOVECKÝCH PSŮ	16. 5. 2020	PŘESUNUTO
KAČINA	AKCE	FESTIVAL PIVA	23. 5. 2020	ZRUŠENO
OHRADA	AKCE	MUZEJNÍ NOC	23. 5. 2020	PŘESUNUTO
KAČINA	AKCE	KAČINSKÉ KOŘENY: MUZEJNÍ NOC	29. 5. 2020	PŘESUNUTO – spojeno
KAČINA	AKCE	VÍKEND OTEVŘENÝCH ZAHRAD	30. 5. 2020	PŘESUNUTO
KAČINA	AKCE	LÉTO NA KAČÍNĚ	1. 6. 2020	31. 8. 2020 PROBĚHLO
VALTICE	AKCE	MUZEJNÍ NOC VALTICE	4. 6. 2020	ZRUŠENO
OSTRAVA	AKCE	OSTRAVSKÁ MUZEJNÍ NOC 2020	5. 6. 2020	6. 6. 2020 ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	ZEMĚDĚLSKÝ DEN	5. 6. 2020	ZRUŠENO

ČÁSLAV	AKCE	PRADEDEČKŮV TRAKTOR	6. 6. 2020	7. 6. 2020	ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	VÍKEND OTEVŘENÝCH ZAHRAD	7. 6. 2020		NOVÝ TERMÍN – přesun
KAČINA	AKCE	MAKAČÍNO: FESTIVAL KAČÍNSKÉHO DIVADLA	8. 6. 2020	21. 6. 2020	PROBĚHLO
PRAHA	AKCE	PRAŽSKÁ MUZEJNÍ NOC	13. 6. 2020		ZRUŠENO
OHRADA	AKCE	NÁRODNÍ MYSLIVECKÉ SLAVNOSTI	27. 6. 2020		ZRUŠENO
OHRADA	AKCE	DĚTSKÝ MYSLIVECKÝ DEN	28. 6. 2020		ZRUŠENO
OSTRAVA	AKCE	COLOURS OF OSTRAVA	15. 7. 2020	17. 7. 2020	ZRUŠENO
OSTRAVA	AKCE	DOŽÍNKY NA RADUNI	15. 8. 2020		PROBĚHLO
KAČINA	AKCE	NOC NA KAČINĚ + KAČÍNSKÉ KOŘENY	22. 8. 2020		PŘIDÁNO – SPOJENO – PROBĚHLO
KAČINA	AKCE	KEFÍR: MULTIŽÁNROVÝ RODINNÝ FESTIVAL	29. 8. 2020		ZRUŠENO
VALTICE	AKCE	MUZEJNÍ DÝŇOBRANÍ	5. 9. 2020		PROBĚHLO
PRAHA	TRHY	KVĚTINOVÝ TRH	12. 9. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – PROBĚHLO
OHRADA	AKCE	VORAŘSKÝ DEN	12. 9. 2020		PROBĚHLO
KAČINA	AKCE	VINOBRANÍ NA KAČINĚ	12. 9. 2020		PROBĚHLO
PRAHA	TRHY	CHLEBA A CO NA NĚJ	19. 9. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – PROBĚHLO
PRAHA	AKCE	NOC VĚDCŮ (EVROPSKÝ FESTIVAL VĚDY)	25. 9. 2020		PŘESUNUTO
KAČINA	AKCE	VÝSTAVA PLEMEN LOVECKÝCH PSŮ (za 16. 5. 2020)	září		NOVĚ ZAŘAZENO – přesun
PRAHA	AKCE	ZA TAJEMSTVÍM POTRAVIN ANEŽ VÍŠ, CO JÍŠ?	2. 10. 2020	3. 10. 2020	ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	KONĚ NA KAČINĚ	3. 10. 2020		ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	BIOJARMARK	3. 10. 2020		PROBĚHLO
VALTICE	AKCE	VINOBRANÍ V MUZEU	3. 10. 2020		ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	PRAŽSKÁ MUZEJNÍ NOC (za 13. 6. 2020)	10. 10. 2020		NOVÝ TERMÍN – ZRUŠENO
PRAHA	TRHY	OVOCNÉ TRHY	17. 10. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – ZRUŠENO
OHRADA	AKCE	LESNICKÝ DEN	17. 10. 2020		ZRUŠENO
VALTICE	AKCE	MUZEJNÍ NOC VALTICE (za 4. 6. 2020)	23. 10. 2020		NOVÝ TERMÍN – ZRUŠENO

OHRADA	AKCE	MUZEJNÍ NOC – ZVÍŘATA V ZIMĚ (za 23. 5. 2020)	24. 10. 2020		NOVÝ TERMÍN A TÉMA – ZRUŠENO
ČÁSLAV	AKCE	MUZEJNÍ NOC	23. 10. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – ZRUŠENO
OSTRAVA	AKCE	MEZINÁRODNÍ DEN ARCHEOLOGIE	24. 10. 2020		ZRUŠENO
PRAHA	TRHY	BRAMBORY, ZELÍ, DÝNĚ	31. 10. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	ZÁMECKÉ ČAJOVÁNÍ	31. 10. 2020		ZRUŠENO
PRAHA		AGRÁRNĚ HISTORICKÁ KONFERENCE Praha 2020	5. 11. 2020	6. 11. 2020	PŘESUN NA JARO 2021
PRAHA	AKCE	NOC VĚDCŮ (EVROPSKÝ FESTIVAL VĚDY)	27. 11. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – ON-LINE PROBĚHLO
PRAHA	AKCE	LETENSKÁ HUSA A KOŠT SVATOMARTINSKÉHO VÍNA	14. 11. 2020		ZRUŠENO
KAČINA	AKCE	ADVENT NA ZÁMKU	6. 12. 2020		OMEZENĚ PROBĚHLO 2 VÍKENDY
PRAHA	AKCE	ADVENTNÍ DÍLNKY	8. 12. 2020		ZRUŠENO
PRAHA	AKCE	ADVENT V MUZEU	12. 12. 2020		NOVĚ ZAŘAZENO – ZRUŠENO
OHRADA	AKCE	ADVENT NA LOVECKÉM ZÁMKU	13. 12. 2020		ZRUŠENO

4.6 Muzeum on-line

Impulzem ke vzniku on-line projektu V muzeu jako doma bylo celostátní uzavření muzeí a galerií spojené s vyhlášením nouzového stavu 12. března 2020. Všechna muzea a galerie řešila totéž – naplánované výstavy, popularizační akce, připravené lektorské programy a okamžitou ztrátu návštěvníků. Národní zemědělské muzeum se rozhodlo přenést svůj obsah co možná nejvíce do on-line prostředí. S využitím aktuálních možností – redakčního programu webových stránek, YouTube kanálu, sociálních sítí, ve spolupráci s kurátory a lektory muzea vznikl během 14 dnů on-line program muzea s názvem V muzeu jako doma.

Cílem projektu bylo:

- ⇒ neztratit kontakt s návštěvníky,
- ⇒ alespoň částečně jim umožnit zúčastnit se akcí či výstav, na které se těšili,
- ⇒ pomoci rodičům i učitelům najít alternativní program či zdroje informací pro děti,
- ⇒ přinášet rozptýlení a trochu pozitivní nálady ve zcela nové a nelehké době.

S přibývajícím měsíci se on-line projekt NZM snaží více profesionalizovat, amatérská vysílání nahrazují propracovanější videoprocházky, pro zpřístupňování on-line výstav používá i další dostupné kanály, jako je např. Indihu, s ohledem na možnosti rozpočtu volí formáty, které jsou efektivní a mají udržitelné využití. Veškerý audio/video obsah tak NZM může současně znovu použít v expozicích,

kde může nabízet přidanou hodnotu informací ukrytých v jednoduchých QR kódech či obrazovkách, totéž v rámci externích prezentačních ploch muzea či návštěvnického informačního systému. Projekt V muzeu jako doma vzdělává, popularizuje i baví, to vše s cílem vychovávat si vzdělané, informované a věrné návštěvníky.

KLIKNĚTE NA IKONU PRO PŘEHRÁNÍ VIDEO NA YOUTUBE

4.7 Partnerství

Od 1. 1. do 31. 12. 2020 uzavřelo muzeum 19 partnerských smluv, memorand nebo smluv o konkrétní spolupráci a jednu mediální smlouvu.

Smlouvy uzavřené v roce 2020

Memoranda o spolupráci – resortní organizace

Ústřední kontrolní a zkušební ústav
Výstaviště České Budějovice, a.s.

Memoranda o spolupráci – ostatní organizace

Spolek českého zemědělského muzea
Pracovní spol. nástavkových včelařů
Česká chuťovka
Národní síť Zdravých měst České republiky
Asociace lesních školek
Klub českých turistů Praha

Konkrétní předmět spolupráce

Česká asociace ochrany rostlin / Lékaři rostlin
Česká společnost rostlinolékařská / Lékaři rostlin
ČAZV / Lékaři rostlin
ÚKZÚ / Lékaři rostlin
VÚRV / Lékaři rostlin
Plzeňský Prazdroj, a.s. / 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích
Prague City Tourism, a.s./ spolupráce V Praze jako doma
EKO-KOM, a.s. / Recyklační koutek v expozici Gastronomie
EKO-KOM, a.s. / Vzdělávací program
Farmet / Depozitář zemědělské techniky
SKF / Depozitář zemědělské techniky

Mediální smlouvy

Deklarace o spolupráci Český rozhlas

4.7.1 Příklady partnerské spolupráce v roce 2020

Noc vědců

⇒ Uspořádání 15 přednášek pro veřejnost s prezentací aktuálních trendů a výsledků zemědělského výzkumu ve spolupráci s výzkumnými a resortními organizacemi (Povodí Vltavy, s. p., VÚRV, v. v. i., VÚLHM, v. v. i., VŠÚO Holovousy, VÚB Havlíčkův Brod, VÚP Praha, v. v. i.)

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.

⇒ Projekt Co roste na poli
Vytvoření a realizace ukázkového pole, které přibližuje návštěvníkům rozmanitou škálu starých i vysoce moderních zemědělských plodin. Pole slouží jako doplňkový prostor pro komentované přednášky a lektorské programy. Pracovníci VÚRV v rámci projektu poskytují muzejníkům odborné konzultace, výběr a dodávku vhodných osiv, dohled nad prosperitou pěstovaných rostlin a odborné konzultace při přípravě informačních textů. Společný projekt, jehož cílem je přiblížit návštěvníkům muzea základní principy zemědělského hospodaření, potrvá do roku 2022. Prezentace projektu na webu NZM a vzájemné sdílení na sociálních sítích.

Zemědělský výzkum Troubsko, s. r. o.

⇒ Poskytnutí čmelínu se živými čmeláky na zámek Kačina

Zařízení služeb MZe

⇒ Spolupráce na akci Den zemědělství a potravinářství
⇒ Spolupráce na akci 125 let Pražské tržnice

Asociace kuchařů a cukrářů ČR

⇒ Spolupráce při prezentačních aktivitách v gastrostudiu
⇒ Spolupráce v rámci organizace kurzů vaření
⇒ Prezentace NZM jako partnera Národního týmu AKC ČR

Město Znojmo

⇒ Smlouva o spolupráci, provozování Expozice pivovarnictví

NPÚ – smlouva o spolupráci

⇒ Společná vstupenka Valtice
⇒ Územní odborné pracoviště v Ostravě – archeologické výzkumy, spolupráce v oblasti archeologie

4.7.2 Síť zemědělských muzeí

Projekt Síť zemědělských muzeí sdružuje zemědělská muzea či provozovatele expozic se zemědělskou tematikou, a to i ta bez řádného statusu muzea. Síť zemědělských muzeí podporuje vzájemnou spolupráci mezi muzejními odborníky, provozovateli zemědělských expozic a muzeí a lidmi, kteří se zabývají popularizací fenoménu zemědělství a venkovské krajiny. Členství je bezplatné pro každého bez ohledu na právní formu organizace. Iniciátorem a garantem projektu je Národní zemědělské muzeum, s. p. o., koordinátorem Síť zemědělských muzeí je Jihočeské zemědělské muzeum, o. p. s. Projekt probíhá pod záštitou ministra zemědělství.

V roce 2020 měla Síť zemědělských muzeí 77 členů. Z důvodu pandemie covid-19 NZM ustoupilo od organizace osobních setkání. Každý člen při vstupu do sítě vyplňuje dotazník, v němž NZM zjišťuje zájem o možné a potenciální formy konkrétní spolupráce.

Tab. 6: Tematická zaměření expozic (dle hodnocení členů sítě)

Expozice na téma	Zemědělství	Lidové stavitelství	Vinařství, pivo/varnictví, lihovarnictví	Lesnictví, lesy, myslivost	Rybníky	Potravinářství	Jiné
počet muzeí	49	14	8	5	5	12	39

Tab. 7: Rozložení členů podle krajů

Kraj	JCK	JMK	KHK	Kkraj	LK	MSK	OK	Pcek	Plzk	SČK	ÚK	Vys	Zlk
Počet	17	10	5	3	4	2	5	3	9	9	1	8	6

Výsledky dotazníkového šetření – zájem o základní formy spolupráce

Publikační činnost

Ano – 54 / Ne – 19

Zájem o odborná setkávání

Ano – 67 / Ne – 7

Spolupráce na vědeckých projektech

Ano – 48 / Ne – 25

Zájem o zapůjčování putovních výstav

Ano – 63 / Ne – 12

Zprostředkování odborných a vzdělávacích seminářů pro veřejnost

Ano – 55 / Ne – 17

Odborné muzeologické poradenství a v jakých oblastech

Ano – 38 / Ne – 30

Výsledky dotazníkového šetření – jiné formy spolupráce

- ⇒ Propagace – společná propagace prostřednictvím SZM, na veletrzích cestovního ruchu, prostřednictvím destinačních kanceláří – workshopy na téma, jak propagaci a marketing zlepšit
- ⇒ Seminář, workshop týkající se muzejní práce – požadují i větší muzea, ta menší začínající uvítají rady k evidenci sbírkových předmětů a v podstatě základy muzejní práce
- ⇒ Metodická pomoc
- ⇒ Zapůjčení didaktických pomůcek a materiálů
- ⇒ Konzervování a restaurátorská činnost
- ⇒ Poradce, který by byl schopen osobně nebo podle fotografií určit, o jaké náčině se jedná, a dokázal ohodnotit stav a poradil, jakým způsobem restaurovat
- ⇒ Pomoc s odborným popisem získaných předmětů, konzultace
- ⇒ Aranžování expozic – praktické rady, výměna zkušeností
- ⇒ Sdílení informací a zkušeností z dobré praxe mezi podobně zaměřenými muzei
- ⇒ Společné projekty na záchranu potenciálních sbírkových předmětů
- ⇒ Pravidelná setkání s odborníky
- ⇒ Poradenství v činnostech souvisejících s vedením muzea
- ⇒ Spolupráce při tvorbě vzdělávacích programů pro MŠ, ZŠ
- ⇒ Informovanost škol, aby se zvýšilo povědomí o nabídce jednotlivých muzeí
- ⇒ Přednášky zemědělských odborníků, zástupců nevládních organizací
- ⇒ Poradenství v oblasti dotací, společné projekty a jejich prosazování na regionální i celostátní úrovni
- ⇒ Workshopy – řemesla našich předků – kovářství, mlynářství, tkalcovství, obuvnictví, brašnářství, pekařství a další

- ⇒ Workshopy – restaurování kovů a dřeva
- ⇒ Možnost studia v archivech a depozitářích ostatních muzeí – členů sítě
- ⇒ Setkání s pracovníky muzeí – lokální názvy zemědělských strojů a nářadí, obnovení lidových tradic vztahujících se k zemědělskému roku, vyhledávání zapomenutých zvyků a tradic, krajové odrůdy původních plodin
- ⇒ Možnost zprostředkovat zajímavé nabídky nových akvizic na společné platformě
- ⇒ Společná snaha vedoucí k vytvoření zvláštní komise při AMG
- ⇒ Práce s veřejností, lektorské programy
- ⇒ Financování a rozvoj muzeí – strategie získávání finančních prostředků, neboť např. muzea zřizovaná malými obcemi se potýkají s nedostatkem financí. Činnost vedoucí ke změnám na národní a krajské úrovni, aby i malá muzea mohla investovat do oprav objektů a jejich modernizace, navýšení počtu zaměstnanců, aby byl prostor i na odbornou činnost
- ⇒ Kuchyně našich předků – recepty, ukázky, praktické rady. Využití méně známých bylinek, bylin-kové zahrady. Lnářství, pivovarnictví, domácí výroba potravin
- ⇒ Technické památky – zájem o tuto oblast

Tab. 8: Aktualizovaný seznam členů

Název muzea	Kraj
Archeologické muzeum v přírodě / Villa Nova Uhřetín	Královéhradecký
Babiččin dvoreček Licibořice	Pardubický
Blatnické muzeum	Jihomoravský
Centrum Třeboňského rybníkářského dědictví v Domě Štěpánka Netolického	Jihočeský
Černokostelecký pivovarský archiv a muzeum, o. p. s.	Středočeský
Dobrovická muzea, o. p. s.	Středočeský
Dřevák – Návštěvnické centrum dřevařství	Plzeňský
Dům historie Přešticka	Plzeňský
Centrum tradičních řemesel – Statek Bernard, Královské Poříčí, Fotomuzeum řemesel	Karlovarský
Historie mlynářství a starých zemědělských strojů – Pouskův mlýn	Plzeňský
Hornické muzeum Příbram (Skanzen Vysoký Chlumeč / Muzeum Špýchar, Prostřední Lhota)	Středočeský
Hrad Roštejn	Vysočina
Chadimův mlýn – mlynářské muzeum	Vysočina
Chmelařské muzeum Žatec	Ústecký
Interaktivní muzeum starokladrubského koně Švýcárna	Pardubický
Jihočeské zemědělské muzeum, o. p. s.	Jihočeský
Ležnický skanzen	Karlovarský
Městské muzeum a galerie Vodňany	Jihočeský
Městské muzeum Loreta	Královéhradecký
Minimuzeum másla a chleba	Liberecký
Mlýn Dřevíček	Královéhradecký
Muzeum a galerie Mlejn	Moravskoslezský
Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, p. o.	Plzeňský

Muzeum a informační centrum Vedrovice	Jihomoravský
Muzeum a obrazárna Špejchar, Želeč	Jihočeský
Muzeum Bojkovska	Zlínský
Muzeum Českého ráje v Turnově – Dlaskův statek	Liberecký
Muzeum historických vozidel, staré zemědělské techniky, řemesel a modelů	Jihočeský
Muzeum Chalupění Radeč	Královéhradecký
Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě	Zlínský
Muzeum Janecký, Chotoviny	Jihočeský
Muzeum každodennosti	Plzeňský
Muzeum krojů a zapomenutých řemesel Plzeňského kraje	Plzeňský
Muzeum lidových pálenic	Zlínský
Muzeum mlynářství, pekařství, zemědělství	Jihočeský
Muzeum Nové Strašecí	Středočeský
Muzeum obce Žarošice	Jihomoravský
Muzeum obilnářství Skočice	Jihočeský
Muzeum Olomouckých tvarůžků	Olomoucký
Muzeum oskeruší	Jihomoravský
Muzeum pivovarnictví	Jihomoravský
Muzeum Přimdy	Plzeňský
Muzeum rakousko-uherského pivovarnictví	Vysočina
Muzeum regionu Boskovicka, p. o.	Jihomoravský
Muzeum řeznictví	Zlínský
Muzeum traktorů a zemědělské techniky	Středočeský
Muzeum v přírodě Topolná	Zlínský
Muzeum Valeč v Čechách	Karlovarský
Muzeum venkovského života Besednice	Jihočeský
Muzeum vidlí	Moravskoslezský
Muzeum vinařství a venkova, o. s.	Jihomoravský
Muzeum zemědělské techniky našich dědů – Josef Netopil a synové	Zlínský
Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel / Villa Nova Uhřínov	Královéhradecký
Národní ústav lidové kultury, Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy	Jihomoravský
Národopisné muzeum Plzeňska	Plzeňský
Národopisné muzeum Slánska v Třebízi	Středočeský
Pohádková kovárna	Jihočeský
Prácheňské muzeum v Písku	Jihočeský
Regionální muzeum v Mikulově	Jihomoravský
Rolnické muzeum	Vysočina
Rozhledna Kovářka a kovářské muzeum	Jihočeský

Stodola krásných krámů	Vysočina
Školní rybářské muzeum	Jihočeský
Tkalcovské muzeum Dům pod jasanem	Královéhradecký
Váchův špejchar	Středočeský
Včelí svět Hulice – obec Hulice	Středočeský
Vesnické muzeum Kadlín – obec Kadlín	Středočeský
Vesnické muzeum Pertoltice	Liberecký
Vodní mlýn Hoslovice	Jihočeský
Zábavní a poznávací Centrum Eden v Bystřici nad Pernštejnem	Vysočina
Zámecký mlýn v J. Hradci	Jihočeský
Zemědělský skanzen u Havlíčků	Olomoucký
Žijící skanzen	Liberecký
Pivovarské muzeum Pivovaru Holba	Olomoucký
Podralský nadační fond ZOD	Liberecký
Síň rodáků Jimramov	Vysočina
Městské muzeum Polná	Vysočina

4.7.3 Děti a mládež do NZM zdarma

Ve snaze o zpřístupnění muzea široké veřejnosti i školním skupinám zachovalo NZM jakožto vzdělávací instituce vstupné do muzejních expozic pro děti a mládež do 18 let zdarma i v roce 2020, pouze s výjimkou Expozice pivovarnictví ve Znojmě, kde je provozovatelem muzea Znojemska beseda. Zpoplatněny byly také průvodcované prohlídky v zámeckých okruzích zámku Kačina. V rámci školních skupin platí zvýhodněné vstupné i pro středoškoláky starší 18 let. Muzeum se snaží být otevřenou institucí, která usiluje o to, oslovit všechny generace a vychovat si a vzdělávat svého návštěvníka od těch nejmenších dětí.

4.7.4 Mimomuzejní prezentace

Kromě prezentační činnosti probíhající na jednotlivých pobočkách se Národní zemědělské muzeum věnuje i prezentaci muzea mimo své výstavní objekty. NZM využívá pro tyto příležitosti tematicky vhodné veletrhy, slavnosti, akce pro děti atd. Mimomuzejní prezentace nemá přímý vliv na hodnotící parametry muzea, kterými jsou zejména návštěvnost na jednotlivých pobočkách a příjmy ze vstupného, její dopad je dlouhodobý. Pro prezentaci mimo prostory muzea má NZM k dispozici tzv. Pojízdne muzeum, mobilní prezentační stánek muzea. Stánek je vybaven především propagačními materiály muzea a slouží pro prezentaci jednotlivých poboček muzea, expozic, výstav, akcí a projektů. Ve stánku NZM nevozí a neprezentuje sbírkové předměty. V roce 2020 byly možnosti mimomuzejní prezentace z důvodu pandemie covid-19 omezeny, z plánovaných proběhla pouze jedna akce, zrušen byl například i agrosalon Země živitelka.

Mimomuzejní prezentce 2020

125 let Pražské tržnice, Praha-Holešovice, 12. 9. 2020. Prezentace aktivit muzea, prezentace otevření NZM Ostrava, ukázka lektorského programu, kamenný mlýn.

4.8 Medializace a mediální spolupráce

Jako základní informační zdroj při komunikaci s médii používá Národní zemědělské muzeum tiskovou zprávu. Tiskovou zprávu vydává pro nové expozice či výstavy, před akcemi pro veřejnost i při dalších událostech, jako jsou např. zpráva před zahájením sezony, informace o projektu (např. IROP), vědecké konferenci, účasti na veletrhu či získání významného artefaktu. Každá tisková zpráva je zveřejněna na webu muzea www.nzm.cz v sekci Pro média a současně rozesílána na jednotlivé adresy redakcí či novinářů. K další medializaci využívá Národní zemědělské muzeum také sociální sítě, především Facebook, Instagram, Twitter a YouTube.

V roce 2020 se Národnímu zemědělskému muzeu podařilo navázat významná mediální partnerství.

Česká televize

- ⇒ ČT Děčko - v létě 2020 se pobočka NZM Kačina stala cílovou stanicí pro letní hru ČT Děčko - Zachraň trosečníky. Pobočka muzea tak byla zařazena do portfolia doporučených turistických cílů
- ⇒ Spolupráce s redakcemi pořadů - natáčení v prostorách muzea a s kurátory sbírek: Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli, Dobré ráno, Události, Wifina, Studio 24 apod.

Český rozhlas

- ⇒ Partnerství a propagace hlavní výstavy Lékaři rostlin. Český rozhlas se stal hlavním partnerem této výstavy
- ⇒ Redakční podpora výstav - rozhovory s autory a kurátory, reportáže, soutěže o vstupenky apod.
- ⇒ Zejména se stanicemi Radio DAB Praha, Český rozhlas Region, Český rozhlas České Budějovice, Český rozhlas Brno - pravidelné nahrávání hlasových pozvánek na akce muzea
- ⇒ Redakční podpora výstav a expozic v NZM, soutěže na webu a FB ČRo, Radio DAB Praha o vstupenky

Týdeník Zemědělec

- ⇒ Dlouhodobá spolupráce, pravidelné okénko z muzea v každém vydání týdeníku

V roce 2020 vydalo Národní zemědělské muzeum celkem 48 tiskových zpráv.

Počet tiskových zpráv se oproti předchozímu roku snížil vzhledem k uzavření muzea v důsledku vládních nařízení, a tedy i zrušení velké části akcí a výstav. Muzeum obratem začalo medializovat muzeologická témata - například výročí sbírkových předmětů či osobností a další témata související s muzejní vědeckou činností, díky čemuž se podařil velký mediální zásah. V rámci monitoringu tisku bylo vysledováno 1 593 publikovaných zpráv o NZM.

Komunikačním kanálem ve vztahu k veřejnosti se stal také projekt V muzeu jako doma. Po dobu zavření poboček muzea sloužil veřejnosti ke zpestření pobytu doma. Zájemci na webu nzm.cz a sociálních sítích Facebook, YouTube, Instagram a Twitter našli zajímavý obsah, jako například on-line výstavy, vědomostní kvízy, originální recepty z kurzů Uvařeno v muzeu, zajímavá výročí, publikace ke stažení zdarma či krátká videa o sbírkových předmětech a expozicích.

Seznam tiskových zpráv

datum		téma TZ
16. 1. 2020	Praha	Letenské prase
6. 2. 2020	Ohrada	Masopustní zabijačka
14. 2. 2020	Praha	Bilanční tisková zpráva
30. 2. 2020	Ohrada	Jan Evangelista Purkyně - výročí
2. 3. 2020	Čáslav	Parní oračka Libuše 115 let
25. 03. 2020	Praha	V muzeu jako doma!
1. 4. 2020	Praha	Věda pro zemi - vyhlášení
7. 4. 2020	Kačina	Patent Marie Terezie na ochranu včel
17. 4. 2020	Ohrada	Ondatra pižmová na našem území
30. 4. 2020	Kačina	Georgica curiosa 360 let
7. 5. 2020	Praha	Otevření muzea
14. 5. 2020	Praha	Národopisná výstava československá
18. 5. 2020	Kačina	Rekonstrukce haha příkopu
25. 5. 2020	Valtice	Barevná inspirace
2. 5. 2020	Kačina	Víkend otevřených zahrad
2. 6. 2020	Ohrada	Poklady z půdy
4. 6. 2020	Kačina	Makačino
10. 6. 2020	Ohrada	Vyhynutí labského lososa
19. 6. 2020	Kačina	Léto na Kačině
26. 6. 2020	Praha	Agrolesnictví
30. 6. 2020	Kačina	Genetické zdroje
1. 7. 2020	Ohrada	Losi - návrat velikánů
3. 7. 2020	Praha	Kokotice
9. 7. 2020	Praha	Gloria musaealis
19. 7. 2020	Praha	Historie zavařování
27. 7. 2020	Ohrada	Příroda v ilustraci
31. 7. 2020	Kačina	Výtvarné sympozium
3. 8. 2020	Ohrada	CT sken huemula jižního
7. 8. 2020	Kačina	Noc na Kačině
11. 8. 2020	Ostrava	Dožínky na Raduni
28. 8. 2020	Valtice	Muzejní dýňobraní
7. 9. 2020	Praha	Podzimní trhy
7. 9. 2020	Kačina	Dožínky na Kačině
8. 9. 2020	Ohrada	Vorašský den
14. 9. 2020	Ostrava	Slavnostní otevření
21. 9. 2020	Kačina	Koně na Kačině

29. 9. 2020	Praha	Lékaři rostlin
7. 10. 2020	Valtice	Ocenění Gloria musaealis
15. 10. 2020	Praha	720 let od ražby pražského groše
22. 10. 2020	Čáslav	Dokončení stavby depozitáře
22. 10. 2020	Ohrada	Orkán Šumava 1870
22. 10. 2020	Čáslav	Depozitář
6. 11. 2020	Valtice	Vinařský lis
25. 11. 2020	Ohrada	Šestadvacaterák
25. 11. 2020	Praha	Noc vědců
26. 11. 2020	Praha	Věda pro zemi – výsledky
1. 12. 2020	Praha	Otevření muzea
15. 12. 2020	Čáslav	Výročí Škoda HT-25 a Zetor 3011

trované další domény, například www.vedaprozemi.cz, www.resortnidny.cz, www.vmuzeujakodoma.cz. Kromě webových stránek muzea spravuje muzeum i webové stránky www.zemedelskamuzea.cz, kde prezentuje projekt Síť zemědělských muzeí. Muzeum má také vlastní YouTube kanál.

Tab. 9: Počet tiskových zpráv a mediálních výstupů dle monitoringu tisku

Měsíc	Počet tiskových zpráv	Počet mediálních výstupů celkem	% podíl internet	% podíl tisk	% podíl televize	% podíl rozhlas
Leden	1	94	30	34	3	3
Únor	3	97	55	44	1	0
Březen	2	115	51	48	1	0
Duben	4	75	60	38	0	2
Květen	5	138	49	45	3	3
Červen	6	169	50	45	3	2
Červenec	6	199	58	40	2	1
Srpen	4	131	60	40	0	0
Září	6	203	64	33	2	0
Říjen	5	153	69	30	1	1
Listopad	4	95	54	41	3	1
Prosinec	2	124	67	28	5	0
CELKEM	48	1 593				

Internet a sociální sítě

Národní zemědělské muzeum spravuje webové stránky www.nzm.cz, které představují sbírkovou, vědeckou i popularizační činnost muzea. Muzeum se současně prezentuje na sociálních sítích. Na Facebooku spravuje stránky jednotlivých poboček muzea, na Instagramu a Twitteru se muzeum prezentuje jako celek prostřednictvím účtů @Zemedelske_muzeum (Instagram) a @Zemedelske (Twitter). Kurzy vaření v pražském gastrostudiu a spolupráci s Národním týmem kuchařů a cukrářů AKC ČR přibližují profily @Uvařeno_v_muzeu na Facebooku a Instagramu. K vybraným aktivitám má muzeum zaregis-

5. Provozně-ekonomická agenda

5.1 Organizační struktura

5.1.1 Popis organizační struktury a vedoucí zaměstnanci

Národní zemědělské muzeum se primárně člení na sekce a pobočky. V čele každé pobočky stojí ředitel. Kromě hlavní výstavní a správní budovy v Praze 7 na Letné má muzeum pět poboček – Čáslav, zámek Kačina, zámek Ohrada, Valtice, Ostrava.

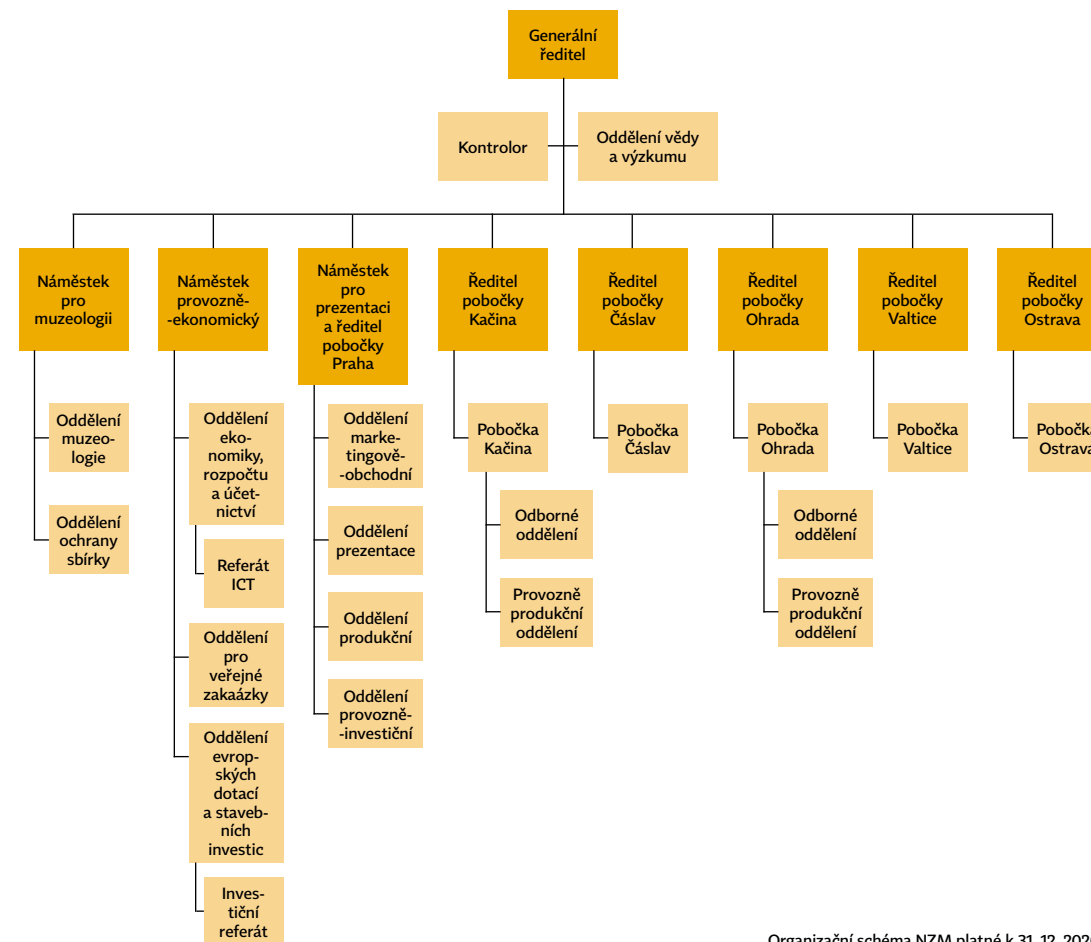
Vedoucí zaměstnanci (ředitelé, náměstkyně) k 31. 12. 2020

Ing. Zdeněk Novák	generální ředitel (statutární orgán)
Ing. Jiří Houdek	náměstek pro řízení sekce prezentace a ředitel pobočky Praha
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	náměstek pro řízení sekce muzeologie
Mgr. Tomáš Gec	náměstek pro řízení sekce provozně-ekonomické
Ing. Vladimír Michálek	ředitel pobočky Čáslav
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.	ředitel pobočky Kačina
Ing. Jiří Houdek	ředitel pobočky Ohrada
Mgr. Ivan Berger	ředitel pobočky Ostrava
Ing. Vilém Křeček	ředitel pobočky Valtice

5.1.2 Organizační schéma

Základními organizačními útvary NZM jsou sekce a pobočky, dalšími organizačními útvary NZM jsou oddělení, v jejichž čele stojí jmenovaný vedoucí zaměstnanec. V rámci organizační struktury mohou být zřízeny referáty, v čele referátu není jmenovaný vedoucí zaměstnanec, referát je řízen nadřízeným jmenovaným vedoucím zaměstnancem.

Organizační schéma v roce 2020

Organizační schéma NZM platné k 31. 12. 2020

5.2 Sídla a pracoviště

5.2.1 NZM Praha

Sekce provozně-ekonomická, sekce muzeologie, vědy a výzkumu, sekce prezentace a pobočka Praha

Kostelní 1300/44, Praha 7

Expozice: Zemědělství, Rybářství, Myslivost, Voda v krajině, Jede traktor, Laboratoř ticha, Objevovna, Gastronomie (gastrostudio, dětská gastronomická herna), Selský dvorek, Život - zahrada výhledů

Návštěvnost v roce 2020: 79 369

Situace v roce 2020

Hlavní výstavní budova Národního zemědělského muzea stojí od roku 1939 v Praze na Letné, do užívání byla muzeu vrácena v roce 1995. V letech 2015–2018 zde v souladu se strategií muzea proběhl proces „Oživení“. Jeho cílem byla úprava interiérů muzea do původního stavu, kdy ve třech patrech nad sebou jsou prostorné výstavní sály. Byly vybudovány nové výstavní sály a otevřeny nové expozice muzea, upraven vstup do muzea včetně přemístění recepce, vybudován nový výtah a nová střešní expozice s vyhlídkou. Na dvoře muzea probíhá venkovní výstava Zahrada první republiky. V muzeu bylo vytvořeno provizorní návštěvnické zázemí, a to s ohledem na strukturu návštěvníků, z nichž velkou část představují rodiny s dětmi a školní skupiny. Muzejní obchod provozuje externí provozovatel. V roce 2020 bylo ve spolupráci s VURV, v. v. i., opět oseto políčko na střeše budovy, které prezentuje původní zemědělské plodiny rostoucí na území České republiky. V průběhu roku byly na pobočce Praha realizovány investiční projekty, jako je technické zhodnocení vstupních dveří, nová vjezdová brána do areálu a modifikace kamerového systému. Muzeum realizovalo výstavu Lékaři rostlin, která reflektovala téma roku 2020 – zdraví rostlin. Na základě jednání se zřizovatelem začal v roce 2020 v muzeu budovat novou expozici Lesnictví Lesy ČR, s. p., muzeum také začalo s úpravami výstavního sálu ve 3. patře budovy. Tento prostor je do budoucna plánován jako místo pro expozici Potravinářství. Nové i připravované expozice Národního zemědělského muzea nabízejí průřez všemi zemědělskými obory, od lesnictví, rybářství, péči o vodu v krajině, myslivost a zemědělství přes potravinářství až po gastronomii, vinařství a pivovarnictví. Muzeum v souladu se svou strategií představuje širší celé zemědělské oboru. Provoz muzea byl v roce 2020 značně ovlivněn pandemickou situací covidu-19, kdy bylo muzeum v průběhu roku několikrát uzavřeno pro veřejnost. Na dvoře muzea funguje jako návštěvnické zázemí restaurace Záletná, kterou provozuje externí nájemce. Ten její provoz v důsledku covidových opatření na podzim roku 2020 ukončil.

5.2.2 Pobočka Čáslav**Čáslav, muzeum zemědělské techniky****Jeníkovská 1762, Čáslav****Expozice: Dřinu strojům? Dřinu strojům!****Návštěvnost v roce 2020: 8 512****Situace v roce 2020**

Muzeum zemědělské techniky v Čáslavi je zaměřeno převážně na studium a zpřístupňování historické techniky používané v zemědělství. Fakticky jde o depozitární areál, který je částečně zpřístupněn veřejnosti. Pobočka je situována v areálu bývalého vojenského autoparku a skladu vojenské techniky Čáslav z konce 50. a počátku 60. let 20. století. Pobočka leží v katastrálním území města Čáslav, od města je areál oddělen čtyřproudovým obchvatem a od vlakového či autobusového nádraží je vzdálen cca 30 minut chůze. Rozsáhlý areál se skládá z 27 objektů na celkové ploše 11 ha, majitelem pozemků je Česká republika a Národnímu zemědělskému muzeu je příslušno s tímto majetkem státu hospodařit. V roce 2016 podalo Národní zemědělské muzeum v rámci programů IROP žádost na projekt vybudování nízkonákladového depozitáře, v roce 2017 byla tato žádost schválena. V následujícím roce započaly přípravné práce k výstavbě depozitáře a v roce 2019 byla zahájena samotná výstavba. Stavba byla dokončena a předána v roce 2020, kdy také začalo stěhování prvních sbírkových předmětů. Nový depozitář se současně stane centrálním depozitářem pro pobočky Praha, Čáslav a Kačina, vznikne zde konzervátorská-restaurátorská pracoviště. Snaha o výstavbu centrálního depozitáře vychází ze Strategie rozvoje Národního zemědělského muzea na roky 2015–2020.

5.2.3 Pobočka Kačina**Areál Kačina, muzeum českého venkova****Svatý Mikuláš 51, Kutná Hora****Expozice: Život pod schody – zázemí služebnictva, 13 chotkovských komnat, Chotkovská knihovna, zámecké divadlo a kaple, Zámecký skleník, bylinková zahrada a konírna, Reprezentační sály a knihovna, zámecká půda a lázeň, Příběh dřeva, Kačina na dotek, Království včel, Modely venkovských staveb, Zahrady a parky hraběcího rodu Chotků, Jak se stavěl zámek, Novodvorské panství, Konírna****Návštěvnost v roce 2020: 55 956****Areál Kačina je národní kulturní památkou a evropsky významnou lokalitou soustavy NATURA 2000.****Situace v roce 2020**

Areál Kačina se rozkládá na téměř 20 hektarech. Naleznete zde empírový zámek, rozlehlý zámecký park, zahradu léčivých rostlin, oranžerii, naučné stezky, drobné historické stavby či zajímavou faunu a flóru. V prostorách zámku Kačina sídlí muzeum českého venkova, pobočka Národního zemědělského muzea. Zámek, který nechal postavit hrabě Jan Rudolf Chotek v letech 1806–1824, je ojedinělou ukázkou čistého empírového slohu. Rozlehlá křídla zámku skrývají jedinečnou Chotkovskou knihovnu, salony, historickou lékárnu a dobové zámecké divadlo. Návštěvníkům muzeum představuje nejen život na venkově, ale také život šlechty a jejího služebnictva v 19. století. V zámecké zahradě, vybudované ve stylu anglického přírodně-krajinářského parku, najdete skleník, bylinkovou zahrádku, naučnou stezku nebo unikátní projekt Otevřené knihovny, který zpřístupňuje cenné svazky místní knihovny pomocí QR kódů. Zámecký park je zároveň entomologicky významným územím, díky biotopům vzácných brouků páchníka hnědého a lesáka rumělkového patří mezi evropsky významné lokality v rámci soustavy NATURA 2000.

Zámek Kačina je jako turistický cíl atraktivní ve dvou rovinách, zámeckými expozicemi, a pak také expozicemi muzea, které se zaměřují na provozní a hospodářské zázemí celého sídla (Kačina byla samozásobitelským velkostatkem). Zámek je členěn na hlavní budovu se dvěma kolonádovými křídly a sousední budovy, kočárovnu se skleníkem a zahradní domek. Celý areál je obklopen anglickým přírodně-krajinářským parkem. Nejcennější dochovanou částí zámku je unikátní rodová Chotkovská knihovna s 36 450 svazky knih, která byla prohlášena movitou národní kulturní památkou. Zemědělská témata jsou na Kačině zastoupena zejména v expozici Život pod schody – zázemí služebnictva a ve výstavním patře.

Muzeum českého venkova nabízí expozice a výstavy, koná se tu řada akcí, v kapli, divadle i dalších zámeckých prostorách se odehrávají koncerty, divadelní a hudební festivaly či dětská a netradiční představení. Zámek a zámecký park je také oblíbenou lokací filmařů a koná se zde každoročně velký počet svatebních obřadů.

5.2.4 Pobočka Ohrada**Zámek Ohrada, muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství****Ohrada 17, Hluboká nad Vltavou****Expozice: Myslivost, Sallačova sbírka paroží, Sokolnictví, Rybářství, Sladkovodní akvária****Návštěvnost v roce 2020: 120 316****Zámek Ohrada je národní kulturní památkou.**

Situace v roce 2020

V roce 2020 pořádalo muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství mnoho zajímavých odborných akcí a výstav. Pokračovala ve výstavních sálech návštěvnický úspěšná výstava Kůrovec – pohroma lesa, která formou autorského textu, fotografií, lesnických objektů ochrany lesa a zážitkových instalací představila současnou i historickou podobu lesních kalamit.

Po celou sezonu pokračovala i úspěšná zážitková lektorovaná výstava Les pramenů zaměřená na lesnictví a fenomén vody v krajině. Tato výstava se stala také zázemím pro vybrané lektorské programy.

Dermoplastiky medvědů ve vstupní chodbě muzea byly upraveny novým březovým ohrazením a doplněny informačním panelem. Ve výklenku chodby vznikl nový výstavní prostor, kde je umístěna výstava Poklad z půdy, která dokumentuje vývoj muzea od schwarzenberských sbírek do novodobé současnosti.

Novinkou bylo otevření výstavních prostor Malé galerie Ohrada a také drobného výstavního cyklu „Osobnost měsíce“ a „Sbírkový předmět měsíce“. Bohužel byla sezona 2020 poznamenána na začátku i konci (duben, květen a říjen) opatřeními, spojenými s pandemií covid-19. Muzeum tedy zahájilo sezonu 11. května a ukončilo 12. října. Situace se promítla do celkové návštěvnosti pochopitelně negativně.

Byly zahájeny stavební práce na předláždění a odvodnění prvního nádvoří. Celoročně se pracovalo na čištění a konzervaci sbírkových předmětů, které byly přesouvány mezi provizorními depozitáři a depozitářem Stodola. Proběhla úprava výstavních vstupních prostor muzea a nový výstavní výklenek v chodbě (Poklad z půdy).

Z plánovaných tematických akcí NZM Ohrada se uskutečnil s bohatou návštěvností Vorašský den a také dvoudenní celostátní odborná konference „Kůrovcová kalamita... České lesnictví na rozcestí?“ včetně venkovní exkurze. V rámci spolupráce s Jihočeským divadlem také proběhla dvě představení na prvním nádvoří zámku.

5.2.5 Pobočka Valtice (zahrnuje i referát „pobočka“ Znojmo)**Muzeum vinařství, zahradnictví a krajiny****Náměstí Svobody 8, Valtice****Expozice: Národní expozice vinařství, Krajina Lednicko-valtického areálu, Tajemný život v půdě****Návštěvnost v roce 2020: 43 280****Expozice: Znojmo – Expozice pivovarnictví****Návštěvnost v roce 2020: 6 988****Situace v roce 2020**

Muzeum vinařství, zahradnictví a krajiny je součástí komplexu budov, které patřily k zámecké hospodářské správě lichtenštejnských statků. NZM objekt získalo v roce 1985. Pracoviště bylo ve Valticích otevřeno v roce 1994, do roku 2001 k němu patřily pobočky na zámku v Lednici na Moravě a na Janově hradě. Charakteristickým rysem pobočky je její specializace na jednotlivá zahradnická odvětví, jako jsou vinařství, ovocnictví, zelinářství a květinářství, dále doplněná botanikou a životním prostředím. Muzeum poskytuje návštěvníkům informace a udržuje povědomí o zásadním vlivu zemědělství na udržení kulturní krajiny. Součástí sbírek muzea je knihovna Moravské zemědělské rady, která obsahuje cca 11 500 svazků převážně z konce 19. století a z první poloviny 20. století. Chloubou vinařské expozice je sbírka historických vinařských lisů, z nichž nejstarší pocházejí z počátku 18. století. NZM Valtice má společnou vstupenku se zámek Valtice.

Pod pobočku Valtice je organizačně začleněna pobočka Znojmo, kde se nachází Expozice pivovarnictví. Ta je umístěna ve varně bývalého pivovaru, její technologické zařízení z roku 1930 bylo v roce

2010 prohlášeno kulturní památkou. Provozovatelem Expozice pivovarnictví je příspěvková organizace města Znojma Znojemská beseda.

V letech 2018–2019 proběhla v muzeu ve Valticích velká rekonstrukce – jednalo se o projekt Modernizace areálu a zefektivnění správy podsbírek. V červnu 2019 byly slavnostně otevřeny tři zcela nové moderní expozice – Národní expozice vinařství, Krajina Lednicko-valtického areálu a Tajemný život v půdě. Došlo ke zlepšení podmínek uchování a uložení sbírkového fondu muzea v depozitářích. Rekonstrukcí prošla také střecha budovy a podkroví, vznikla malá expozice v půdních prostorách. Muzeum získalo novou pavlač ve dvorní části druhého nadzemního podlaží. Součástí modernizace bylo rovněž zpřístupnění expozic pro návštěvníky s omezenou mobilitou, muzeum jim nyní nabízí bezbariérový přístup a k lepšímu komfortu přispělo i vybudování výtahu.

V roce 2020 byla dokončena rekonstrukce fasády budovy ze strany kostelní uličky.

Z důvodu neutěšené epidemiologické situace po celý rok 2020 nemohla proběhnout většina akcí pro návštěvníky a v neposlední řadě také nově vytvořené lektorské programy pro žáky mateřských a základních škol k tématům nově vzniklých expozic v předešlém roce. V roce 2020 obohatilo NZM Valtice svou návštěvnickou nabídku o nové již tradiční výstavy, které doplnila výstava Příběh v proměnách času instalovaná v multifunkčním pavilonu. Do muzejních sbírek se podařilo získat 180 let starý kládový lis ze Znojemska. Muzeum převzalo ocenění Gloria musaealis 2019 za třetí místo v kategorii Muzejní počín roku za projekt rozsáhlé rekonstrukce valtického muzea vinařství, zahradnictví a krajiny.

5.2.6 Pobočka Ostrava**Muzeum potravin a zemědělských strojů****Vítkovice 3033, 703 00 Ostrava-Vítkovice****Expozice: depozitáře zemědělské techniky, Galerie českých potravin, Depozitář potravin****Návštěvnost v roce 2020: 4 363**

Muzeum potravin a zemědělských strojů zažilo v roce 2020 zatím svůj nejbouřlivější vývoj. Na počátku roku byla dokončena stavební část rekonstrukce, na konci března došlo k předání stavby, během dubna byly odstraněny drobné vady díla. V květnu proběhla kolaudace objektu a započala realizace interiérů rozdělena do 6 zakázek, mimo jiné došlo také k transportu více jak čtyř desítek kusů zemědělské techniky z čáslavské pobočky a k jejich restaurátorskému očištění. Během léta byla dokončena také instalace první výstavy, kterou se nové muzeum otvíralo, a tou byl projekt spolufinancovaný darem Plzeňského Prazdroje, a. s., 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích. Slavnostní otevření nového zemědělského muzea proběhlo za účasti ministra zemědělství Miroslava Tomana a dalších vzácných hostů 17. září. Součástí otevření bylo také předání cen Regionální potravina Moravskoslezského kraje.

Od jara ovlivňovala negativně, stejně jako provoz jiných poboček, proměňující se epidemiologická situace. Na jaře prodloužila předávání a odstraňování vad i jednání s úřady a dodavateli. V létě nám uvolnění umožnilo uspořádat první akcí – ve spolupráci s památkovou správou zámku Raduň jsme uspořádali dožínky. Při otevření jsme se zapojili do akce Vstupy zdarma, které na září a říjen připravil Moravskoslezský kraj, jež nám také poskytl provozní dotaci. Nicméně po 3 týdnech bylo muzeum, stejně jako ostatní turistické atraktivity, uzavřeno a před koncem roku otevřeno jen krátce na 2 týdny před Vánoce.

5.3 Ekonomická část

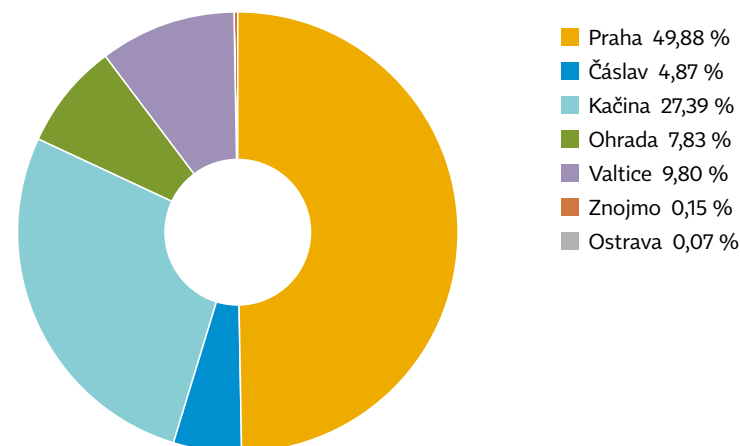
5.3.1 Příjmy ze vstupného

V roce 2020 činily příjmy ze vstupného na všech pobočkách NZM celkem 6 721 tis. Kč. Oproti roku 2019 se snížily o 4 995 324 Kč. Důvodem poklesu příjmů ze vstupného bylo omezení provozu muzea v důsledku opatření pandemie covid-19.

Tab. 10: Přehled příjmů ze vstupného v roce 2020 podle poboček

	Praha	Čáslav	Kačina	Ohrada	Valtice	Znojmo	Ostrava	celkem
návštěvnost	79 369	8 512	55 956	120 316	43 280	6 988	4 363	318 784
příjmy ze vstupného / Kč	3 352 642	327 305	1 840 780	526 198	658 640	10 063	5 010	6 720 638
podíl na příjmu ze vstupného	49,88 %	4,87 %	27,39 %	7,83 %	9,80 %	0,15 %	0,07%	

Graf 4: Podíl na příjmu ze vstupného podle poboček v roce 2020

5.3.2 Evropské fondy a rekonstrukce na pobočkách

V roce 2020 NZM pokračovalo v realizaci dvou projektů v rámci programu IROP, a to:

- ⇒ Provozně nízkonákladový depozitář NZM v Čáslavi. Projekt počítal s vybudováním centrálního depozitáře pro uložení sbírkových předmětů, a to v situaci, kdy NZM žádný hlavní depozitář k dispozici nemá a sbírkové předměty jsou uloženy výhradně na pobočkách. Způsobitelné náklady projektu

jsou 122,73 mil. Kč, z toho 15% podíl ze státního rozpočtu představuje 18,41 mil. Kč. Z důvodu opakování veřejné zakázky na dodavatele regálů se ukončení projektu posunulo na 30. 11. 2021. Od začátku projektu do 31. 12. 2020 bylo ze způsobilých nákladů investováno 122,037 mil. Kč a 10,296 mil. Kč v rámci nezpůsobilých nákladů. Ze stavebních prací bylo v roce 2020 realizováno opláštění budovy, podlaha 1. a 2. NP, vyzdívky svislých konstrukcí, výplně okenních a dveřních otvorů, vnitřní instalace ZTI, VZT, topení, elektro, instalace zdvihacích zařízení, finální úpravy povrchů, SDK podhledy, venkovní přípojky, venkovní terénní úpravy, venkovní komunikace. Stavba byla dokončena, předána a zkolaudována. V roce 2020 byly investičními výdaji kryté práce realizované zhotovitelem stavebních prací, činnost technického dozoru, koordinátora BOZP a autorského dozoru. Stavba byla ukončena v termínu. Předání stavby proběhlo dne 22. října 2020. Depozitář byl zkolaudován. Neinvestiční výdaje byly vynaloženy na činnost projektového týmu. Rovněž bylo realizováno výběrové řízení na dodávku termokomory pro netoxickou likvidaci hmyzu v muzejních sbírkách pro pobočku NZM Čáslav. Plnění smlouvy na pořízení termokomory bylo zahájeno v listopadu 2020. V tomto roce započaly práce na realizaci dodávky regálového systému. Z důvodu odstoupení od smlouvy na dodávku kompaktních regálů (neplnění smluvních podmínek) dojde k prodloužení realizace projektu do 30. 11. 2021. Součástí stavby depozitáře byla i demolice starého objektu stojícího v místě nové stavby. Jeho odstraněním zaniklo parcelní číslo 3337. Stavbou depozitáře vznikla nová zastavěná parcela číslo 4334. Obě tyto změny byly zaneseny do katastru nemovitostí.

- ⇒ Depozitárně-expoziční objekt v Ostravě. Hlavním cílem projektu bylo zlepšení podmínek pro uchovávání, prezentaci a zabezpečení sbírkových fondů Národního zemědělského muzea, a to zejména těchto podsbírek: Doprava a zdroje energie, Rostlinná výroba II, Potravinářská výroba, Lesnictví a Fotoarchiv. Součástí projektu je také vytvoření dynamické expozice Potravinářství. V Ostravě vznikla samostatná pobočka, kde jsou umístěny zemědělské stroje a kde je řešeno téma kvalitních českých potravin. Způsobitelné náklady projektu činily 121,71 mil. Kč, z toho 15% podíl ze státního rozpočtu je roven 18,2565 mil. Kč, a v rámci nezpůsobilých nákladů dalších 6,19 mil. Kč (především na znovuvýstavbu staticky narušené stěny D a vícepráce na dešťovou kanalizaci v důsledku jiné než předpokládané skladby zeminy). V roce 2020 byly investičními výdaji kryté práce realizované zhotovitelem stavebních prací, činnost technického dozoru, koordinátora BOZP a autorského dozoru. Stavba byla ukončena v termínu. Ze stavebních prací bylo v roce 2020 provedeno dokončení vnitřní instalace zdravotnických rozvodů, vzduchotechniky, topení, elektro, instalace zdvihacích zařízení, finální úpravy povrchů, podlahy 3. NP, sádrokartonové konstrukce, venkovní přípojky, terénní úpravy, venkovní zpevněné plochy. Stavba byla dokončena a předána 13. 3. 2020 a následně zkolaudována. Z FRIM byly navíc hrazeny nezpůsobilé investiční výdaje ve výši 24 410,90 Kč v rámci stavebních činností a nezpůsobilé neinvestiční výdaje ve výši 67 356, 67 Kč na projektové řízení.
- ⇒ Projekt v rámci programu IROP – Modernizace areálu a zefektivnění správy podsbírek NZM Valtice dne 21. dubna 2020 vstoupil do pětileté doby udržitelnosti. Realizační fáze projektu byla ukončena v termínu, vše řádně proplaceno. V roce 2020 nebyly čerpány žádné finanční prostředky.

Další investiční akce v rámci investičních zdrojů z Ministerstva zemědělství probíhaly na pobočkách Kačina, Ohrada a Praha.

V roce 2020 byla zahájena akce „NZM Ohrada – Odvodnění dešťových vod a úprava 1. nádvoří – stavební práce“. Investice v rámci akce byly využity na realizaci stavby, výkon technického dozoru investora a výkon koordinátora BOZP. Tato akce se realizuje z důvodu potřeby vyřešit zavlhání zdi zámku ze stran 1. nádvoří. Projekt řeší odvod dešťových vod ze střech a zpevněných ploch 1. nádvoří novou ležatou kanalizací. Dále se provádí oprava a obnova chodníků po obvodu nádvoří. Práce budou dokončeny v roce 2021.

V roce 2020 byla realizována veřejná zakázka „Rozšíření systému EPS na pobočce NZM Kačina“. Proběhlo výběrové řízení na dodavatele zakázky. Zakázka byla realizována v termínu a vysoutěžená ceně. Návazně byla realizována zakázka „Oprava a rozšíření slaboproudých systémů na pobočce NZM

Kačina“. Tato zakázka zahrnovala rozšíření stávajících systémů EPS, EZS a CCTV ve vybraných interiérech zámku a dále výměnu a upgrade vybraných dožilých prvků jednotlivých systémů včetně realizace monitoringu systémů z kanceláří správy. Zakázka byla realizována v termínu a vysoutěžené ceně.

Pobočka Praha v roce 2020 navázala na zahájené projekty z předchozího roku a byly dokončeny práce na technickém zhodnocení vstupních dveří do budovy NZM Praha. Dále byl realizován ucelený kamerový systém pro celý areál pobočky Praha. Byly zahájeny práce na návštěvnickém informačním systému. V průběhu roku 2020 byla také realizována nová vjezdová brána do areálu pobočky, a to včetně projektové přípravy.

Pokračovala jednání o řešení expozice Potravinářství, pivovarnictví a vinařství (dále jen Potravinářství). Pobočka Praha v roce 2019 dvakrát neúspěšně soutěžila realizaci expozice Potravinářství s tím, že nikdo nepodal nabídku. Proto NZM provedlo předběžnou tržní konzultaci, na základě které byly upraveny zadávací podmínky veřejné zakázky, a takto byla veřejná zakázka předložena na poradu ministra MZe, kde však nebyla schválena. NZM proto v roce 2020 opětovně projednalo na Radě muzea možnosti řešení Potravinářství. Rada muzea doporučila provedení pouze stavební části projektové dokumentace. Po dokončení této úpravy je v plánu konat v prostorách Potravinářství krátkodobé výstavy včetně potravinářských témat. Na základě tohoto byla upravena projektová dokumentace a byla vyhlášena veřejná zakázka na akci „Stavební úpravy výstavních sálů ve 4. NP budovy NZM Praha“.

Rozpracované projekty

- ⇒ Lesy ČR zahájily realizaci expozice Lesnictví v Praze (probíhá jednání s Lesy ČR)
- ⇒ Zhotovení projektové dokumentace na realizaci rekonstrukce multifunkčního sálu

Dotační program ISO D

Rádiový systém monitorování klimatu a odvlhčovače

V roce 2020 se na tuto akci čerpaly finanční prostředky, které byly přiděleny na rok 2020 jako dotace Ministerstvem kultury ve výši 366 000 Kč na instalaci bezdrátového monitorovacího systému mikro-klimatu – on-line měření relativní vlhkosti a teploty vzduchu v depozitářích a expozicích NZM Valtice a Ohrada. Dále byly pořízeny kondenzační odvlhčovače pro depozitáře a expozice NZM. Část finančních prostředků, které přesahovaly výši dotace, byla hrazena z FRM NZM (36 362 Kč na monitorovací systém a 29 560 Kč na odvlhčovače).

5.4 Hospodaření organizace

Celkové výnosy za rok 2020 byly v hlavní činnosti 137 459 tis. Kč, příspěvek od zřizovatele včetně vědy 109 973 tis. Kč, z toho příspěvek zřizovatele na vědu byl 4 236 tis. Kč, dále příspěvek MK na projekty NAKI byl 3 333 tis. Kč. Účelová dotace na otevření pobočky Ostrava ve výši 3 227 tis. Kč.

Celkové náklady NZM za rok 2020 v hlavní činnosti byly 137 465 tis. Kč.

V roce 2020 byla z rozpočtu Moravskoslezského kraje poskytnuta dotace ve výši 1 030 000 Kč na realizaci projektu „Zemědělské tradice na moravskoslezském pomezí“ v období roku 2020–2021.

V roce 2020 bylo z této dotace čerpáno 240 000 Kč.

Dále NZM obdrželo finanční dar od Plzeňského Prazdroje, a.s., ve výši 610 315 Kč. Tento dar byl poskytnut výlučně za účelem realizace výstavy „50 let pivovaru Radegast v Nošovicích“ na pobočce Ostrava a v roce 2020 bylo z tohoto daru čerpáno 384 787,27 Kč.

Celkové výnosy v jiné činnosti byly ve výši 5 492 tis. Kč, z toho výnosy z pronájmu činily 3 995 tis. Kč. Náklady v jiné činnosti byly ve výši 5 241 tis. Kč.

Hospodářský výsledek je tvořen výsledkem hospodaření z hlavní činnosti a ziskem vytvořeným v jiné činnosti po zdanění a je v roce 2020 ve výši 246 tis. Kč.

5.5 Personální údaje

V roce 2020 bylo v NZM 84,61 přepočtených úvazků v rámci hlavní činnosti včetně zaměstnanců v projektech IROP (1,34) a v projektech výzkumu z ministerstva kultury NAKI (1,64).

Zpráva nezávislého auditora

o ověření účetní závěrky za kalendářní rok 2020 státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Identifikační údaje:

OBCHODNÍ FIRMA:	Národní zemědělské muzeum, s. p. o.
SÍDLO:	Kostelní 1300/44, 170 00, Praha 7
IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO:	75075741
PRÁVNÍ FORMA:	státní příspěvková organizace
PŘEDMĚT ČINNOSTI:	provozování muzea, pořádání výstav a expozic
STATUTÁRNÍ ORGÁN:	
GENERÁLNÍ ŘEDITEL:	Ing. Zdeněk Novák – od 15. 6. 2020 doc. Ing. Milan Jan Půček, MBA, Ph.D – do 15. 6. 2020
AUDITORSKÁ FIRMA:	AHM audit s.r.o. Za Strahovem 339/20, Praha 6 – Břevnov, PSČ 169 00 Oprávnění č. 407 Komory auditorů České republiky
ODPOVĚDNÝ AUDITOR:	Ing. Pavlína Prekopová Oprávnění č. 2422 Komory auditorů České republiky
PŘÍLOHY:	účetní závěrka za kalendářní rok 2020 obsahující i úplnou účetní závěrku

AHM s.r.o. je zapsaná u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 48759

Sídlo: Za Strahovem 339/20
169 00 Praha 6 – Břevnov
Telefon: +420 234 714 300
Datová schránka: xxhnp3

www.aspekt.hm
Bankovní spojení:
152 491 291 / 0600
DIČ: CZ25089480

Kancelář: Palackého nám. 90
278 01 Kralupy nad Vltavou
Telefon: +420 315 721 436
Auditorská společnost č. 407

Zpráva nezávislého auditora

k účetní závěrce – pro zřizovatele státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o. (dále jen „Státní příspěvková organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2020, výkazu zisku a ztráty, přehledu o změnách vlastního jmění a přehledu o peněžních tocích za rok končící k 31. 12. 2020 a přílohu této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o státní příspěvkové organizaci jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv státní příspěvkové organizace Národní zemědělské muzeum, s. p. o., k 31. 12. 2020 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31. 12. 2020 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Státní příspěvkové organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Za ostatní informace se považují informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Státní příspěvkové organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Ostatní informace jsme do data naší zprávy neobdrželi, a proto se k nim nevyjadřujeme. Pokud po seznámení s nimi usoudíme, že obsahují významnou (materiální) nesprávnost, jsme povinni předat tuto informaci zřizovateli Státní příspěvkové organizace.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Státní příspěvkové organizace je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán Státní příspěvkové organizace povinen posoudit, zda je Státní příspěvková organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy statutární orgán plánuje zrušení Státní příspěvkové organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou, a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- ⇒ Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol statutárním orgánem.
- ⇒ Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Státní příspěvkové organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- ⇒ Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Státní příspěvkové organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- ⇒ Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky statutárním orgánem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Státní příspěvkové organizace trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Státní příspěvkové organizace trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Státní příspěvková organizace ztratí schopnost trvat nepřetržitě.

- ⇒ Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 5. 3. 2021

Auditorská státní příspěvková organizace:

Statutární auditor:

AHM audit s.r.o.
Oprávnění č. 407

Ing. Pavlína Prekopová
Oprávnění č. 2422

6. Výkaz zisků a ztrát

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Běžné období		Minulé období	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
			1	2	3	4
A.	NÁKLADY CELKEM		137 464 512,82	5 241 420,79	122 724 775,14	7 431 605,81
I.	Náklady z činnosti		137 440 090,11	5 241 420,79	122 680 096,85	7 431 605,81
1.	Spotřeba materiálu	501	4 530 670,14	32 052,97	3 295 150,17	44 410,17
2.	Spotřeba energie	502	5 700 064,37	122 870,44	4 902 192,87	578 760,35
3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Prodané zboží	504	0,00	311 717,62	0,00	509 609,13
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Aktivace oběžného majetku	507	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Opravy a udržování	511	13 303 951,69	110 154,45	7 283 573,29	110 016,44
9.	Cestovné	512	312 034,00	0,00	397 376,00	0,00
10.	Náklady na reprezentaci	513	82 526,31	0,00	146 291,62	0,00
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Ostatní služby	518	21 520 697,57	333 010,54	21 438 146,46	359 110,07
13.	Mzdové náklady	521	47 429 909,00	3 265 378,00	45 521 226,00	4 398 900,00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	15 301 999,22	984 692,55	14 653 938,20	1 307 502,55
15.	Jiné sociální pojištění	525	133 917,91	1 006,09	130 713,39	992,64
16.	Zákonné sociální náklady	527	962 642,00	0,00	916 077,14	0,00
17.	Jiné sociální náklady	528	1 083 610,00	0,00	1 082 730,00	0,00
18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Daň z nemovitostí	532	57 423,00	0,00	58 411,00	0,00
20.	Jiné daně a poplatky	538	28 142,50	0,00	13 496,00	0,00
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Jiné pokuty a penále	542	0,00	0,00	26 641,00	0,00
24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Manka a škody	547	0,00	0,00	0,00	0,00
27.	Tvorba fondů	548	0,00	0,00	0,00	0,00
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	21 786 657,11	80 538,13	19 772 395,84	122 304,46
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	0,00	0,00	0,00	0,00
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	503 020,67	0,00	577 627,87	0,00
34.	Náklady z odepsaných pohledávek	557	53 418,00	0,00	33 567,23	0,00
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	4 014 357,18	0,00	1 800 207,70	0,00
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	635 049,44	0,00	630 335,07	0,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Běžné období		Minulé období	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
			1	2	3	4
II.	Finanční náklady		24 422,71	0,00	44 678,29	0,00
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Kurzové ztráty	563	0,00	0,00	418,34	0,00
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ostatní finanční náklady	569	24 422,71	0,00	44 259,95	0,00
III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	VÝNOSY CELKEM		137 459 242,44	5 492 389,23	122 671 874,53	7 973 153,96
I.	Výnosy z činnosti		21 196 880,91	5 492 389,23	25 940 483,35	7 973 153,96
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	6 982 987,50	207 400,00	12 245 881,74	163 368,38
3.	Výnosy z pronájmu	603	0,00	3 994 874,36	0,00	6 659 587,32
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	0,00	427 797,25	417 364,00	728 547,22
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	361 121,06	0,00	24 000,00	0,00
10.	Jiné pokuty a penále	642	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	154 816,40	0,00	0,00	0,00
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	0,00	0,00	38 000,00	0,00
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Čerpání fondů	648	13 399 521,84	0,00	12 838 454,13	0,00
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	298 434,11	862 317,62	376 783,48	421 651,04
II.	Finanční výnosy		213 913,10	0,00	38 937,55	0,00
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Kurzové zisky	663	10,10	0,00	235,55	0,00
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní finanční výnosy	669	213 903,00	0,00	38 702,00	0,00
IV.	Výnosy z transferů		116 048 448,43	0,00	96 692 453,63	0,00
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	116 048 448,43	0,00	96 692 453,63	0,00
2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		-5 270,38	250 968,44	-52 900,61	541 548,15
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-5 270,38	250 968,44	-52 900,61	541 548,15

6.1 Rozvaha

Aktiva

Číslo položky	Syntetický účet	Běžné období			Minulé období
		Brutto	Korekce	Netto	
		1	2	3	
AKTIVA CELKEM		1 506 417 996,87	181 676 322,97	1 324 741 673,90	1 128 120 895,56
A. Stálá aktiva		1 085 206 331,42	180 221 487,75	904 984 843,67	786 708 503,95
I. Dlouhodobý nehmotný majetek		11 275 175,66	8 149 288,15	3 125 887,51	2 872 010,15
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Software	013	7 159 342,51	6 046 859,00	1 112 483,51	921 249,15
3. Ocenitelná práva	014	2 662 177,00	695 919,00	1 966 258,00	1 906 615,00
4. Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 264 656,15	1 264 656,15	0,00	0,00
6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	180 000,00	141 854,00	38 146,00	44 146,00
7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	9 000,00	0,00	9 000,00	0,00
8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
II. Dlouhodobý hmotný majetek		1 073 931 155,76	172 072 199,60	901 858 956,16	783 836 493,80
1. Pozemky	031	68 739 953,18	0,00	68 739 953,18	68 739 953,18
2. Kulturní předměty	032	8 418 033,00	0,00	8 418 033,00	6 790 957,00
3. Stavby	021	756 189 219,20	70 239 664,74	685 949 554,46	436 437 022,76
4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	205 314 291,21	79 870 586,46	125 443 704,75	123 086 251,88
5. Pěstičské celky trvalých porostů	025	197 652,80	1 099,00	196 553,80	0,00
6. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	21 960 849,40	21 960 849,40	0,00	0,00
7. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	13 111 156,97	0,00	13 111 156,97	148 782 308,98
9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	0,00
III. Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
1. Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
IV. Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00

Číslo položky	Syntetický účet	Běžné období			Minulé období
		Brutto	Korekce	Netto	
		1	2	3	
1. Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Oběžná aktiva		421 211 665,45	1 454 835,22	419 756 830,23	341 412 391,61
I. Zásoby		529 560,53	0,00	529 560,53	432 355,56
1. Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Materiál na skladě	112	193 814,94	0,00	193 814,94	253 186,33
3. Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Zboží na skladě	132	325 745,59	0,00	325 745,59	169 169,23
9. Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Ostatní zásoby	139	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
II. Krátkodobé pohledávky		377 680 424,75	1 454 835,22	376 225 589,53	287 484 166,98
1. Odběratelé	311	245 434,40	62 184,00	183 250,40	280 715,20
4. Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 234 984,60	0,00	1 234 984,60	1 217 095,32
5. Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	209,58	0,00	209,58	209,58
6. Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Pohledávky za zaměstnanci	335	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
11. Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
12. Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
13. Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
14. Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
15. Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
16. Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
17. Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	240 000,00	0,00	240 000,00	0,00
18. Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
28. Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
30. Náklady příštích období	381	791 558,89	0,00	791 558,89	710 693,26
31. Příjmy příštích období	385	780,51	0,00	780,51	13 170,50
32. Dohadné účty aktivní	388	373 757 272,55	0,00	373 757 272,55	284 683 482,44
33. Ostatní krátkodobé pohledávky	377	1 410 184,22	1 392 651,22	17 533,00	578 800,68
III. Krátkodobý finanční majetek		43 001 680,17	0,00	43 001 680,17	53 495 869,07
1. Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00

Číslo položky	Syntetický účet	Běžné období			Minulé období	
		Brutto	Korekce	Netto		
		1	2	3	4	
4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Běžný účet	241	41 592 049,13	0,00	41 592 049,13	52 050 276,17
10.	Běžný účet FKSP	243	1 037 952,04	0,00	1 037 952,04	931 449,90
15.	Ceniny	263	103 075,00	0,00	103 075,00	127 180,00
16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	80 000,00
17.	Pokladna	261	268 604,00	0,00	268 604,00	306 963,00

Pasiva

Číslo položky	Syntetický účet	Běžné období		Minulé období	
		1	2		
PASIVA CELKEM		1 324 741 673,90	1 128 120 895,56		
C.	Vlastní kapitál	936 206 371,80	815 426 688,56		
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	905 737 580,30	769 090 922,22		
1.	Jmění účetní jednotky	401	659 306 075,07	613 801 897,80	
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	246 431 505,23	155 289 024,42	
4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00	
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	0,00	0,00	
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	0,00	
7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00	
II.	Fondy účetní jednotky	30 223 093,44	45 847 118,80		
1.	Fond odměn	411	2 559 441,34	3 757 756,34	
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1 037 498,04	1 037 952,04	
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	5 144 623,09	5 046 893,55	
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	225 527,73	0,00	
5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	21 256 003,24	36 004 516,87	
III.	Výsledek hospodaření	245 698,06	488 647,54		
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		245 698,06	488 647,54	
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00	
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00	
D.	Cizí zdroje	388 535 302,10	312 694 207,00		
I.	Rezervy	0,00	0,00		
1.	Rezervy	441	0,00	0,00	
II.	Dlouhodobé závazky	4 593 000,00	2 871 000,00		
1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00	
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00	
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	0,00	0,00	
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0,00	0,00	
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	4 593 000,00	2 871 000,00	
III.	Krátkodobé závazky	383 942 302,10	309 823 207,00		
1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00	
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00	
5.	Dodavatelé	321	2 432 213,97	20 449 307,22	
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	161 844,15	182 254,33	

Číslo položky	Syntetický účet	Běžné období		Minulé období	
		1	2		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00	
10.	Zaměstnanci	331	4 552 950,00	2 796 854,00	
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	2 707,50	14 078,00	
12.	Sociální zabezpečení	336	1 904 644,00	1 144 637,00	
13.	Zdravotní pojištění	337	822 256,00	495 790,00	
14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	
15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	1 030 731,00	509 725,00	
17.	Daň z přidané hodnoty	343	198 722,00	104 484,00	
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00	
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00	
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00	
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	370 243 699,59	281 851 560,48	
35.	Výdaje příštích období	383	1 507 417,12	804 940,92	
36.	Výnosy příštích období	384	141 512,00	173 930,67	
37.	Dohadné účty pasivní	389	716 749,50	780 500,00	
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	226 855,27	515 145,38	

Národní zemědělské muzeum, s. p. o. VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2020

Zpracovali: Lenka Martinková, Markéta Ballová, Kateřina Čapounová, Eleni Dimelisová, Dita Drozdová, Alena Dubová, Tereza Fílová, Pavla Heřmanová, Jana Jandová, Dana Janotová, Jana Jírovcová, Hana Kabíčková, Ivana Kinská, Lucie Kubásková, Magdalena Kořenská, Marta Krusberská, Klára Linhartová, Jana Melcrová, Pavla Neumanová, Jitka Sobotková, Kamila Svobodová, Jitka Taussiková, Kamila Trnečková, Jana Valešová, Marie Voldřichová, Michaela Zeinerová Brachtlová, Ivan Berger, Miroslav Čeněk, Pavel Douša, Tomáš Gec, Jiří Houdek, Václav Kinský, Martin Kopeček, Vilém Křeček, Jan Malý, Vladimír Michálek, Pavel Novák, František Švábenický, Jan Vala, Martin Vlček

Ověření správnosti textu: Pavel Douša, Dita Drozdová, Jiří Houdek

Předkládá: Zdeněk Novák, generální ředitel

Vydalo Národní zemědělské muzeum, s. p. o., Kostelní 1300/44, Praha 7

Rada muzea projednala Výroční zprávu Národního zemědělského muzea, s. p. o., za rok 2020 formou hlasování per rollam s termínem 31. 3. 2021.

Národní
zemědělské
muzeum